LIKUMI

Izdevējs: Saeima
Veids: likums
Pieņemts: 25.10.2018.
Stājas spēkā: 01.07.2020.

Publicēts:
Latvijas Vēstnesis, 225, 14.11.2018.
OP numurs: 2018/225.1

Attēlotā redakcija: 01.10.2026. - ...

Grozījumi:

12.12.2019. likums / LV, 255A, 19.12.2019. / Stājas spēkā 20.12.2019.
12.10.2023. likums / LV, 208, 26.10.2023. / Stājas spēkā 09.11.2023.
21.11.2024. likums / LV, 236, 04.12.2024. / Stājas spēkā 01.01.2025.
04.12.2024. likums / LV, 248, 19.12.2024. / Stājas spēkā 01.01.2025.
15.05.2025. likums / LV, 102, 29.05.2025. / Stājas spēkā 10.06.2025.
11.06.2026. likums / LV, 117, 19.06.2026. / Stājas spēkā 20.06.2026.

Administratīvās atbildības ceļvedis – tiesību akti, par kuru pārkāpšanu persona saucama pie administratīvās atbildības.

Ceļveža videogids

Likuma videoanotācija

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Administratīvās atbildības likums

A daļa
Administratīvās atbildības pamatnoteikumi

1. nodaļa
Vispārīgie noteikumi

1. pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir aizsargāt pastāvošo tiesisko iekārtu, tai skaitā sabiedrības tiesiskās intereses, noteikto pārvaldes kārtību, sabiedrisko kārtību, kā arī, ievērojot personas pamattiesības, nodrošināt efektīvu administratīvā pārkāpuma procesu un panākt tiesisko attiecību taisnīgu noregulēšanu.

2. pants. Administratīvās atbildības sistēma

(1) Administratīvās atbildības sistēmu veido normatīvie akti, kuros ir noteikti administratīvie pārkāpumi, administratīvie sodi un administratīvo pārkāpumu process.

(2) Administratīvās atbildības vispārīgos noteikumus, administratīvā pārkāpuma jēdzienu, administratīvo sodu veidus un to piemērošanas noteikumus, kompetentās iestādes un amatpersonas, administratīvā pārkāpuma procesa norisi iestādē un tiesā, administratīvo sodu izpildi, kā arī starptautisko sadarbību administratīvo pārkāpumu procesā

nosaka šis likums.

(3) Administratīvos pārkāpumus, par tiem piemērojamos sodus un amatpersonu kompetenci administratīvo pārkāpumu procesā iestādē, ievērojot šajā likumā paredzētos administratīvās atbildības pamatnoteikumus, nosaka attiecīgo nozari regulējošajos likumos vai pašvaldību saistošajos noteikumos.

(4) Pašvaldības dome var saistošajos noteikumos noteikt administratīvo atbildību Pašvaldību likumā paredzētajos gadījumos.

(5) Eiropas Savienības tieši piemērojamie normatīvie akti un Latvijas Republikai saistošie starptautiskie līgumi, kuros reglamentēta administratīvā atbildība, ir daļa no administratīvās atbildības sistēmas.

(6) Nozares likumā var noteikt papildsoda izpildes īpatnības šajā nozarē, starptautisko sadarbību nozares ietvaros, kā arī iestāžu pakalpojumu saņemšanas un citus ierobežojumus administratīvi sodītajām personām, kuras izvairās no soda izpildes.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

3. pants. Likuma spēks telpā

(1) Persona, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu Latvijas teritorijā, ir atbildīga par šo pārkāpumu saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

(2) Ja administratīvo pārkāpumu Latvijas teritorijā izdarījis ārvalstu diplomātiskais pārstāvis vai cita persona, kura saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem nolīgumiem nav pakļauta Latvijas Republikas jurisdikcijai, jautājumu par šīs personas saukšanu pie atbildības par administratīvo pārkāpumu izlemj diplomātiskā ceļā vai saskaņā ar valstu savstarpējo vienošanos.

4. pants. Likuma spēks laikā

(1) Persona, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, ir atbildīga par to saskaņā ar normatīvo aktu, kas ir spēkā pārkāpuma izdarīšanas laikā.

(2) Normatīvajam aktam, kas atzīst administratīvo pārkāpumu par nesodāmu, mīkstina sodu vai ir citādi labvēlīgs personai, ja vien attiecīgajā likumā nav noteikts citādi, ir atpakaļejošs spēks, proti, tas attiecas uz pārkāpumiem, kas izdarīti pirms attiecīgā normatīvā akta spēkā stāšanās dienas.

(3) Normatīvajam aktam, kas atzīst rīcību par sodāmu, pastiprina sodu vai ir citādi nelabvēlīgs personai, atpakaļejoša spēka nav.

(4) Administratīvā pārkāpuma procesa kārtību nosaka tā procesuālo tiesību norma, kura ir spēkā procesuālās darbības izdarīšanas brīdī.

2. nodaļa
Administratīvais pārkāpums

5. pants. Administratīvā pārkāpuma jēdziens

(1) Administratīvais pārkāpums ir personas prettiesiska, vainojama rīcība (darbība vai bezdarbība), par kuru likumā vai pašvaldību saistošajos noteikumos paredzēta administratīvā atbildība.

(2) Par administratīvo pārkāpumu nav atzīstama personas rīcība (darbība vai bezdarbība), kurai ir administratīvā pārkāpuma pazīmes, bet kura izdarīta vai pieļauta apstākļos, kas izslēdz administratīvo atbildību.

(3) Administratīvā atbildība par likumā vai pašvaldību saistošajos noteikumos paredzētajiem pārkāpumiem iestājas, ja par šiem pārkāpumiem nav paredzēta krimināatbildība.

6. pants. Vecums, ar kuru iestājas administratīvā atbildība

(1) Pie administratīvās atbildības ir saucama fiziskā persona, kura līdz administratīvā pārkāpuma izdarīšanas brīdim sasniegusi 14 gadu vecumu.

(2) Nepilngadīgajiem vecumā no 14 līdz 18 gadiem par administratīvajiem pārkāpumiem piemēro audzinoša rakstura piespiedu līdzekļus. Administratīvo sodu nepilngadīgajam vecumā no 14 līdz 18 gadiem piemēro, ja audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa piemērošana konkrētajā gadījumā nav lietderīga.

7. pants. Juridisko personu administratīvā atbildība

(1) Juridisko personu sauc pie administratīvās atbildības likumā vai pašvaldības saistošajos noteikumos īpaši paredzētos gadījumos, ja:

1) juridiskā persona nav pildījusi vai ir nepienācīgi pildījusi kādu uz to attiecināmu pienākumu;

2) pārkāpumu juridiskās personas interesēs, tās labā vai tās nepienācīgas pārraudzības vai kontroles rezultātā izdarījusi fiziskā persona, rīkodamās individuāli vai kā šīs juridiskās personas koleģiālās institūcijas loceklis, balstoties uz tiesībām pārstāvēt juridisko personu, darboties tās uzdevumā vai pieņemt lēmumus juridiskās personas vārdā, vai īstenodama kontroli juridiskās personas ietvaros.

(2) Persona, kura veic komercdarbību, bet nav juridiskā persona, par administratīvo pārkāpumu atbild kā juridiskā persona.

8. pants. Amatpersonu administratīvā atbildība

(1) Par pārkāpumiem, kurus izdarījusi publisko tiesību juridiskā persona, pie administratīvās atbildības sauc publisko tiesību juridiskās personas amatpersonu, ja tā nav pildījusi vai ir nepienācīgi pildījusi kādu uz šo amatpersonu attiecināmu pienākumu, par kura nepildīšanu vai nepienācīgu pildīšanu likumā vai pašvaldības saistošajos noteikumos ir paredzēta administratīvā atbildība.

(2) Par pārkāpumiem, kurus izdarījusi privāto tiesību juridiskā persona, nozaru likumos noteiktajos gadījumos pie administratīvās atbildības sauc valdes locekli.

(3) Amatpersonai administratīvo atbildību piemēro kā fiziskajai personai.

9. pants. Disciplināratbildības subjektu administratīvās atbildības īpatnības

Personas, uz kurām attiecas speciālie disciplināratbildības likumi, šajos speciālajos likumos paredzētajos gadījumos par administratīvajiem pārkāpumiem saucamas pie disciplinārās atbildības, bet pārējos gadījumos — pie administratīvās atbildības uz vispārīgiem pamatiem.

10. pants. Administratīvo atbildību izslēdzošie apstākļi

(1) Administratīvo atbildību izslēdzošie apstākļi, kaut arī šajos apstākļos izdarītās darbības atbilst administratīvā pārkāpuma sastāva pazīmēm, ir galējā nepieciešamība, nepieciešamā aizstāvēšanās, personas aizturēšana, radot tai kaitējumu, un attaisnojams profesionālais risks.

(2) Galējā nepieciešamība ir stāvoklis, kurā persona rīkojas, lai novērstu kaitējumu, kas apdraud šo vai citu personu, šīs personas vai citas personas tiesības, kā arī valsts vai sabiedrības intereses, ja attiecīgo kaitējumu konkrētajos apstākļos nav iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja radītais kaitējums ir mazāks nekā novērstais.

(3) Nepieciešamā aizstāvēšanās ir personas rīcība, lai aizsargātu sevi vai citu personu, savas vai citas personas tiesības, kā arī valsts vai sabiedrības intereses no prettiesiska apdraudējuma, nodarot apdraudētājam kaitējumu. Nepieciešamās aizstāvēšanās robeža ir pārkāpta, ja personas rīcība ir acīmredzami nesamērīga ar apdraudējuma raksturu un bīstamību un rezultātā apdraudētājam tiek radīts kaitējums, kas nav bijis nepieciešams apdraudējuma novēršanai.

(4) Personas aizturēšana, radot kaitējumu, ir administratīvo atbildību izslēdzošs apstāklis gadījumā, kad aiztur tādu personu, kura izdara vai ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu vai noziedzīgu nodarījumu, un aizturēšanas

rezultātā radītais kaitējums nav acīmredzami nesamērīgs ar nodarījuma, nepakļaušanās vai pretošanās raksturu.

(5) Attaisnojams profesionālais risks ir profesionālās darbības veikšana, radot personai kaitējumu, ja šī darbība veikta, lai sasniegtu sociāli derīgu mērķi, kuru nav iespējams sasniegt citādā veidā. Profesionālais risks uzskatāms par attaisnojamu, ja persona, kas pieļāvusi risku, ir darījusi visu, lai novērstu kaitējumu tiesiski aizsargātajām interesēm. Risks nav atzīstams par attaisnojamu, ja tas ir apzināti saistīts ar vairāku personu dzīvības apdraudējumu vai ar draudiem izraisīt ekoloģisku katastrofu vai sabiedrisku postu.

11. pants. Personas atbrīvošana no administratīvās atbildības

(1) Ja personas izdarītais administratīvais pārkāpums konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu (maznozīmīgs pārkāpums), amatpersona var neuzsākt administratīvā pārkāpuma procesu, bet, ja tas ir uzsākts, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa jebkurā stadijā var to izbeigt, nepiemērojot sodu. Šajā gadījumā amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, ja to atzīst par lietderīgu, izsaka personai aizrādījumu. Aizrādījums nerada tiesiskas sekas.

(2) Personu var atbrīvot no administratīvās atbildības, ja tā administratīvo pārkāpumu izdarījusi laikā, kad bija pakļauta cilvēku tirdzniecībai un tādēļ bija spiesta izdarīt administratīvo pārkāpumu.

(3) Personu, kura labprātīgi nodevusi tās rīcībā nelielā apmērā esošās narkotiskās un psihotropās vielas, prekursorus vai jaunas psihoaktīvas vielas, vai tās saturošus izstrādājumus, kuru aprite ir aizliegta vai ierobežota, vai arī labprātīgi vērsusies ārstniecības iestādē pēc medicīniskās palīdzības sakarā ar šo vielu neatļautu lietošanu, atbrīvo no administratīvās atbildības par šo vielu lietošanu, izgatavošanu, iegādāšanos, glabāšanu, pārvadāšanu vai pārsūtīšanu.

(4) Personu, kura nodarbojas ar prostitūciju, var atbrīvot no administratīvās atbildības par pārkāpumiem prostitūcijas ierobežošanas jomā, ja tā piekrīt saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, izņemot gadījumu, kad persona atsakās no sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem vai prostitūcijas ierobežošanas noteikumu pārkāpums tiek konstatēts sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas laikā. No administratīvās atbildības par pārkāpumiem prostitūcijas ierobežošanas jomā var atbrīvot personu, kura palīdzējusi:

1) atklāt personas, kuras to piespiedušas nodarboties ar prostitūciju, iesaistījušas prostitūcijā vai izmantojušas prostitūciju iedzīvošanās nolūkā;

2) atklāt personas, kuras, izmantojot prostitūciju, ir pārkāpušas prostitūcijas ierobežošanas jomā noteiktos aizliegumus.

12. pants. Nepieskaitāmība

Pie administratīvās atbildības nav saucama fiziskā persona, kas administratīvā pārkāpuma izdarīšanas laikā atradusies nepieskaitāmības stāvoklī, proti, psihisko traucējumu vai garīgās atpalicības dēļ nav varējusi saprast vai vadīt savu darbību.

3. nodaļa
Administratīvais sods

13. pants. Administratīvā soda mērķis

Administratīvais sods ir ietekmēšanas līdzeklis, kas tiek piemērots administratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai, lai aizsargātu sabiedrisko kārtību, atjaunotu taisnīgumu, sodītu par izdarīto pārkāpumu, kā arī atturētu administratīvo pārkāpumu izdarījušo personu un citas personas no turpmākas administratīvo pārkāpumu izdarīšanas.

14. pants. Administratīvā soda veidi

(1) Par administratīvo pārkāpumu var piemērot šādus sodus:

1) brīdinājumu;

2) naudas sodu;

3) tiesību atņemšanu;

4) tiesību izmantošanas aizliegumu.

(2) Brīdinājums un naudas sods ir pamatsodi, bet tiesību atņemšana un tiesību izmantošanas aizliegums — papildsodi.

15. pants. Brīdinājums

Brīdinājums ir personas izdarītā administratīvā pārkāpuma nosodījums, ko izsaka rakstveidā.

16. pants. Naudas sods

(1) Naudas sods ir noteikta naudas summa, kas administratīvi sodītajai personai jāmaksā par izdarītu administratīvo pārkāpumu. Naudas soda apmēru likumā vai pašvaldību saistošajos noteikumos izsaka naudas soda vienībās. Nolēmumā par sodu norāda piemērotās naudas soda vienības un naudas soda summu *euro*.

(2) Viena naudas soda vienība ir pieci *euro*.

(3) Minimālais naudas sods fiziskajām un juridiskajām personām ir divas naudas soda vienības.

(4) Maksimālais naudas sods fiziskajām personām ir 400 naudas soda vienību, bet juridiskajām personām — 4000 naudas soda vienību.

(4^1) Likumos īpaši paredzētos gadījumos par pārkāpumiem starptautisko un nacionālo sankciju jomā maksimālais naudas sods fiziskajām personām ir 2000 naudas soda vienību, bet juridiskajām personām — 6000 naudas soda vienību.

(5) Likumos īpaši paredzētos gadījumos sodu par pārkāpumiem aviācijas, finanšu, muitas un nodokļu jomā vai valsts regulēto sabiedrisko pakalpojumu nozarēs nosaka procentuāli no finanšu darījuma vērtības (summas) vai iepriekšējā pārskata gada neto apgrozījuma, vai apgrozījuma (ieņēmumiem) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā, neievērojot šā panta ceturtās daļas nosacījumu par maksimālo soda apmēru, bet nepārsniedzot 30 procentus no finanšu darījuma vērtības (summas) vai 10 procentus no iepriekšējā pārskata gada neto apgrozījuma vai apgrozījuma (ieņēmumiem) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā.

(6) Likumā var noteikt no šā panta regulējuma atšķirīgu naudas soda veidu, apmēru vai apmēra noteikšanas regulējumu, ja tāda nepieciešamība izriet no Latvijas Republikai saistošām Eiropas Savienības vai starptautisko tiesību normām.

(7) Pašvaldības izdotajos saistošajos noteikumos minimālajam naudas soda apmēram jāatbilst šā panta trešās daļas nosacījumiem, bet maksimālais naudas sods fiziskajām personām ir 100 naudas soda vienību, juridiskajām personām — 300 naudas soda vienību.

(8) Nepilngadīgajam piemēro pusi no tā naudas soda, kas par tādos pašos apstākļos izdarītu administratīvo pārkāpumu būtu piemērojams pilngadīgai personai.

(9) Šā panta astoto daļu nepiemēro lietās par pārkāpumiem, kuru speciālais subjekts ir nepilngadīgais.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.10.2023., 15.05.2025. un 11.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 20.06.2026.)

17. pants. Tiesību atņemšana

(1) Tiesību atņemšana ir personai piešķirto tiesību anulēšana, nosakot tai aizliegumu noteiktu laiku atkārtoti iegūt šīs tiesības. Ja personai tiesības nav piešķirtas, tiesību atņemšana izpaužas kā aizliegums noteiktu laiku iegūt šīs tiesības. Pēc tiesību atņemšanas termiņa beigām personai tiesības ir jāiegūst no jauna, ievērojot normatīvajos aktos noteikto tiesību piešķiršanas kārtību.

(2) Tiesību atņemšanu nosaka uz laiku no viena mēneša līdz pieciem gadiem.

(3) Šo soda veidu var paredzēt tikai likumā.

18. pants. Tiesību izmantošanas aizliegums

(1) Tiesību izmantošanas aizliegums ir ierobežojums, kas personai noteiktu laiku neļauj izmantot noteiktas tiesības, ieņemt noteiktus amatus vai veikt noteikta veida darbību. Pēc tiesību izmantošanas aizlieguma termiņa beigām personai tiesības nav jāiegūst no jauna.

(2) Tiesību izmantošanas aizliegumu nosaka uz laiku no viena mēneša līdz diviem gadiem.

(3) Šo soda veidu var paredzēt tikai likumā.

4. nodaļa
Administratīvā soda piemērošana

19. pants. Vispārīgie noteikumi soda piemērošanai

(1) Sodu par administratīvo pārkāpumu piemēro ietvaros, ko nosaka likums vai pašvaldību saistošie noteikumi, kuros paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu.

(2) Nosakot administratīvā soda veidu un mēru, ņem vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pie atbildības saucamās personas personību (juridiskajai personai — reputāciju), mantisko stāvokli, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

20. pants. Atbildību mīkstinošie apstākļi

(1) Atbildību par administratīvo pārkāpumu mīkstina šādi apstākļi:

1) pie atbildības saucamā persona atzinusi un nožēlojusi izdarīto;

2) pie atbildības saucamā persona labprātīgi atlīdzinājusi zaudējumu vai novērsusi nodarīto kaitējumu;

3) pārkāpums izdarīts stipra psihiska uzbudinājuma ietekmē vai arī smagu personisku vai ģimenes apstākļu dēļ;

4) pie atbildības saucamā persona labprātīgi pieteikusies pirms izdarītā pārkāpuma atklāšanas;

5) pārkāpums izdarīts cietušā prettiesiskas vai amorālas uzvedības ietekmē;

6) pārkāpumu izdarījusi sieviete grūtniecības stāvoklī vai sieviete, kuras aprūpē ir bērns vecumā līdz vienam gadam.

(2) Par atbildību mīkstinošiem var atzīt arī citus apstākļus.

21. pants. Atbildību pastiprinošie apstākļi

Atbildību par administratīvo pārkāpumu var pastiprināt šādi apstākļi:

1) prettiesiskā rīcība turpināta, neraugoties uz pilnvarotas amatpersonas prasību to izbeigt;

2) pilngadīga persona pārkāpuma izdarīšanā iesaistījusi nepilngadīgo;

3) pārkāpums izdarīts stihiskas nelaimes vai citos ārkārtējos apstākļos;

4) pārkāpums izdarīts alkohola, narkotisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē vai reibumā;

5) pārkāpuma izdarīšanas motīvs ir naids pret tādām personas atšķirīgām iezīmēm kā rase, reliģiskā pārliecība, nacionālā piederība vai citas skaidri nosakāmas personas atšķirīgās iezīmes;

6) pārkāpumu izdarījusi personu grupa.

22. pants. Administratīvā soda piemērošana par vairākiem administratīvajiem pārkāpumiem

(1) Ja viena persona izdarījusi divus vai vairākus administratīvos pārkāpumus, administratīvo sodu piemēro par katru pārkāpumu atsevišķi.

(2) Ja ar vienu un to pašu darbību izdarīti vairāki administratīvie pārkāpumi, administratīvo sodu piemēro par katru pārkāpumu.

23. pants. Administratīvā soda termiņa aprēķināšana

Administratīvā soda (tiesību atņemšana, tiesību izmantošanas aizliegums) termiņu aprēķina dienās, mēnešos un gados.

24. pants. Administratīvās sodāmības dzēšana

(1) Administratīvā sodāmība ir administratīvo pārkāpumu izdarījušas personas soda piemērošanas administratīvi tiesiskās sekas, kas ir spēkā nolēmuma par sodu izpildes laikā, kā arī pēc tam līdz administratīvās sodāmības dzēšanai.

(2) Persona uzskatāma par sodītu no nolēmuma par sodu spēkā stāšanās brīža.

(3) Persona atzīstama par administratīvi nesodītu gadu pēc soda izpildes. Administratīvās sodāmības dzēšanas termiņu skaita no dienas, kad pilnībā ir izpildīts pamatsods un papildsods.

(4) Ja sods nav izpildīts, persona uzskatāma par administratīvi sodītu vēl gadu pēc soda izpildes noilguma termiņa beigām.

25. pants. Nepieciešamība izpildīt pienākumu, par kura nepildīšanu piemērots administratīvais sods

Administratīvā soda piemērošana neatbrīvo sodīto personu no tā pienākuma izpildīšanas, par kura nepildīšanu piemērots administratīvais sods.

26. pants. Administratīvā atbildība atsevišķa ilgstoša administratīvā pārkāpuma gadījumā

(1) Atsevišķs ilgstošs administratīvais pārkāpums ir nepārtraukta viena administratīvā pārkāpuma realizēšana noteiktu laikposmu. Atsevišķs ilgstošs administratīvais pārkāpums ir uzskatāms par pabeigtu brīdī, kad persona to pārtrauc, beidz pastāvēt pārkāpuma pamatā esošais tiesiskais pienākums, personai paziņo par fiksēto pārkāpumu vai piemēro administratīvo sodu.

(2) Ja personai ir paziņots par fiksēto pārkāpumu vai piemērots administratīvais sods, taču persona turpina izdarīt administratīvo pārkāpumu, administratīvo sodu var piemērot pēc tam, kad ir pagājis saprātīgs laiks administratīvā pārkāpuma pārtraukšanai.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

B daļa
Administratīvā pārkāpuma procesa norise

Pirmā sadaļa
Administratīvā pārkāpuma procesa vispārīgie noteikumi

5. nodaļa
Administratīvā pārkāpuma procesa pamatprincipi

27. pants. Vienlīdzības princips

Šis likums nosaka vienotu procesuālo kārtību attiecībā uz visām administratīvā pārkāpuma procesā iesaistītajām personām neatkarīgi no šo personu izcelsmes, sociālā un mantiskā stāvokļa, nodarbošanās, pilsonības, rases un nacionālās piederības, attieksmes pret reliģiju, dzimuma, izglītības, valodas, dzīvesvietas un citiem apstākļiem.

28. pants. Tiesiskuma princips

Amatpersona, augstāka amatpersona un tiesa darbojas normatīvajos aktos noteikto pilnvaru ietvaros un savas pilnvaras var izmantot tikai atbilstoši pilnvarojuma jēgai un mērķim.

29. pants. Nevainīguma prezumpcija

Persona netiek uzskatīta par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, kamēr tās vaina nav pierādīta. Personai nav jāpierāda savs nevainīgums. Visas saprātīgās šaubas par vainu, ja tās nevar novērst ar pierādījumu pārbaudi, vērtē par labu personai.

30. pants. Procesuālā taisnīguma princips

Amatpersona, augstāka amatpersona un tiesa, pieņemot nolēmumu, ievēro objektivitāti un dod procesa dalībniekiem pienācīgu iespēju izteikt savu viedokli un iesniegt pierādījumus.

31. pants. Tiesības uz objektīvu procesa norisi

(1) Amatpersonai, augstākai amatpersonai, tiesnesim, tulkam un ekspertam jāatsakās no piedalīšanās procesā, ja viņš ir personiski ieinteresēts administratīvā pārkāpuma lietas rezultātā vai pastāv apstākļi, kas procesā iesaistītajām personām pamatoti dod iemeslu uzskatīt, ka šāda ieinteresētība varētu būt.

(2) Ja amatpersona, augstāka amatpersona, tulks vai eksperts sevi neatstata, personai ir tiesības uz to norādīt, pārsūdzot administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu.

32. pants. Procesuālās ekonomijas princips

Amatpersona, augstāka amatpersona un tiesa (tiesnesis) izvēlas un veic procesuālās darbības tā, lai nodrošinātu administratīvā pārkāpuma procesa mērķa sasniegšanu pēc iespējas ātrāk un ekonomiskāk.

33. pants. Tiesības uz aizstāvību

(1) Pie atbildības saucamajai personai ir tiesības uz aizstāvību, proti, tiesības zināt, kāda pārkāpuma izdarīšanā to tur aizdomās, un izvēlēties savu aizstāvības pozīciju.

(2) Tiesības uz aizstāvību persona var īstenot pati, ar aizstāvja līdzdalību vai arī pārstāvja starpniecību.

34. pants. Tiesības uz atlīdzinājumu

(1) Personai, kurai ar administratīvā pārkāpuma procesā veicamu publisko tiesību juridiskās personas rīcību nodarīts kaitējums, ir tiesības uz atlīdzinājumu saskaņā ar normatīvajiem aktiem administratīvā pārkāpuma procesā

nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas jomā.

(2) Personai, kurai ar administratīvo pārkāpumu nodarīts kaitējums, ir tiesības no pārkāpuma izdarītāja prasīt kaitējuma atlīdzinājumu Civilprocesa likumā paredzētajā kārtībā. Pieprasot atlīdzinājumu civiltiesiskā kārtībā, cietušais ir atbrīvots no valsts nodevas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

35. pants. Procesa valoda

(1) Administratīvā pārkāpuma process notiek valsts valodā.

(2) Pie administratīvās atbildības saucamajai personai, sodītajai personai, cietušajam, aizskartajam mantas īpašniekam, kā arī lieciniekam tiek nodrošināta iespēja administratīvā pārkāpuma procesā lietot valodu, kurā viņš spēj sazināties, kā arī bez atlīdzības izmantot tulka palīdzību. Tulkojuma nepieciešamību izvērtē un tulka piedalīšanos nodrošina amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa.

(3) Amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, ja nepieciešams, nodrošina administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros citā valodā saņemto sūdzību tulkojumu valsts valodā.

(4) Šā panta nosacījumi par personas tiesībām lietot valodu, kurā tā spēj sazināties, un bez atlīdzības izmantot tulka palīdzību attiecas arī uz personām, kurām ir dzirdes, runas vai redzes traucējumi. Šādām personām procesu nodrošina tām saprotamā valodā vai veidā, ko persona spēj uztvert.

36. pants. Tiesības pārsūdzēt administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros pieņemto nolēmumu

Administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros pieņemto nolēmumu var pārsūdzēt, ja tas ir noteikts šajā likumā.

37. pants. Personas datu pieejamības ierobežojumi

Personas, kura ziņoja par administratīvo pārkāpumu, cietušā, kā arī liecinieka datiem ir ierobežotas pieejamības informācijas statuss. Personas dati ir pieejami tikai amatpersonai, augstākai amatpersonai un tiesai. Personas dati ir pieejami arī citām personām, ja datu subjekts ir piekritis savu datu apstrādei.

38. pants. Informēšana par tehnisko līdzekļu izmantošanu

Ja procesuālo darbību veikšanas laikā izmanto tehniskos līdzekļus, amatpersona datu aizsardzības jomu regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā par to informē personas, kuras piedalās procesuālajā darbībā.

6. nodaļa
Personas statuss administratīvā pārkāpuma procesā

39. pants. Personas, kuras piedalās administratīvā pārkāpuma procesā

Administratīvā pārkāpuma procesā piedalās šādas personas:

1) procesa dalībnieki:

a) pie administratīvās atbildības saucamā persona (turpmāk — pie atbildības saucamā persona),

b) sodītā persona,

c) cietušais,

d) aizskartais mantas īpašnieks,

e) iestāde (tiesā);

2) personas, kas veic administratīvā pārkāpuma procesu:

a) amatpersona,

b) augstāka amatpersona,

c) tiesa (tiesnesis);

3) citas personas:

a) liecinieks,

b) eksperts,

c) tulks,

d) aizstāvis,

e) pārstāvis,

f) prokurors.

40. pants. Pie atbildības saucamā persona

(1) Pie atbildības saucamā persona ir fiziskā persona vai juridiskā persona, par kuras izdarītu administratīvo pārkāpumu ir uzsākts administratīvā pārkāpuma process.

(2) Pie atbildības saucamā fiziskā persona piedalās administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā personiski (nepilngadīgā persona — ar pārstāvja līdzdalību), bet juridiskā persona — ar pārstāvja starpniecību. Pie atbildības saucamā persona savus pienākumus izpilda personiski tiktāl, ciktāl administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros nepieciešama personiska pienākumu izpilde.

41. pants. Pie atbildības saucamās personas tiesības un pienākumi

(1) Pie atbildības saucamajai personai ir šādas tiesības:

1) iepazīties ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem, izdarīt no tiem izrakstus, norakstus un izgatavot kopijas;

2) piedalīties administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā;

3) sniegt paskaidrojumus;

4) lietot valodu, kurā tā spēj sazināties, kā arī izmantot tulka palīdzību, ja šī persona neprot valodu, kurā notiek administratīvā pārkāpuma process;

5) zināt, par kāda pārkāpuma izdarīšanu tā tiek saukta pie atbildības;

6) izteikt lūgumus;

7) iesniegt pierādījumus;

8) pārsūdzēt administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu;

9) īstenot aizstāvību ar pašas izvēlēta aizstāvja līdzdalību;

10) atsaukt aizstāvja iesniegtu sūdzību vai pieteikumu vai izteiktu lūgumu.

(2) Pie atbildības saucamajai personai ir šādi pienākumi:

1) noteiktajā laikā ierasties amatpersonas, augstākas amatpersonas vai tiesas norādītajā vietā;

2) nekavēt un netraucēt administratīvā pārkāpuma procesa norisi;

3) paziņot amatpersonai, augstākai amatpersonai vai tiesai par dzīvesvietas, juridiskās adreses vai elektroniskā pasta adreses maiņu procesa laikā;

4) pārtraukt pārkāpumu, par kuru tā tiek saukta pie atbildības;

5) ievērot piemēroto procesuālo piespiedu līdzekli.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

42. pants. Sodītā persona

Sodītā persona ir persona, par kuru ir pieņemts un stājies spēkā nolēmums par administratīvā soda piemērošanu.

43. pants. Cietušais

(1) Cietušais administratīvā pārkāpuma lietā ir fiziskā vai juridiskā persona, kurai ar administratīvo pārkāpumu nodarīts zaudējums vai nemantisks kaitējums un attiecībā uz kuru amatpersona vai augstāka amatpersona pieņēmusi attiecīgu lēmumu par cietušā statusa piešķiršanu.

(2) Par cietušo administratīvā pārkāpuma lietā nevar būt persona, kurai morāls aizskārums nodarīts kā noteiktas sabiedrības grupas vai daļas pārstāvim.

(3) Cietušais savus pienākumus izpilda personiski tiktāl, ciktāl administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros nepieciešama personiska pienākumu izpilde.

44. pants. Cietušā tiesības un pienākumi

(1) Cietušajam ir šādas tiesības:

1) iepazīties ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem, izdarīt no tiem izrakstus, norakstus un izgatavot kopijas;

2) piedalīties administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā;

3) lietot valodu, kurā viņš spēj sazināties, kā arī bez atlīdzības izmantot tulka palīdzību šajā likumā noteiktajā kārtībā, ja cietušais neprot valodu, kurā notiek administratīvā pārkāpuma process;

4) neliecināt pret sevi un savu saderināto, laulāto, vecākiem, vecvecākiem, bērniem, mazbērniem, brāļiem un māsām, kā arī pret to personu, ar kuru attiecīgā fiziskā persona dzīvo kopā un ar kuru tai ir kopīga (nedalīta) saimniecība;

5) izteikt lūgumus;

6) iesniegt pierādījumus;

7) pārsūdzēt administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu.

(2) Cietušais savas tiesības īsteno brīvprātīgi un paša izraudzītajā apjomā. Tiesību neizmantošana nekavē administratīvā pārkāpuma procesa norisi.

(3) Cietušajam ir šādi pienākumi:

1) savu iespēju robežās darīt visu, lai novērstu vai samazinātu viņam radītā kaitējuma apmēru;

2) noteiktajā laikā ierasties amatpersonas, augstākas amatpersonas vai tiesas norādītajā vietā;

3) sniegt tikai patiesas ziņas un liecināt par visu, kas viņam zināms saistībā ar konkrēto administratīvo pārkāpumu;

4) nekavēt un netraucēt administratīvā pārkāpuma procesa norisi;

5) paziņot amatpersonai, augstākai amatpersonai vai tiesai par dzīvesvietas, juridiskās adreses vai elektroniskā pasta adreses maiņu procesa laikā;

6) ievērot noteikto kārtību procesuālo darbību veikšanas laikā.

45. pants. Aizskartais mantas īpašnieks

(1) Aizskartais mantas īpašnieks ir mantas īpašnieks vai likumīgais valdītājs, kura tiesības rīkoties ar mantu ir ierobežotas vai atņemtas administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros un kurš nav pie atbildības saucamā persona.

(2) Aizskartajam mantas īpašniekam ir šādas tiesības:

1) iepazīties ar lēmumiem, kas attiecas uz rīcību ar mantu, izdarīt no tiem izrakstus, norakstus un izgatavot kopijas;

2) piedalīties administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā;

3) lietot valodu, kurā viņš spēj sazināties, kā arī bez atlīdzības izmantot tulka palīdzību šajā likumā noteiktajā kārtībā, ja aizskartais mantas īpašnieks neprot valodu, kurā notiek administratīvā pārkāpuma process;

4) izteikt lūgumus;

5) iesniegt pierādījumus;

6) pārsūdzēt administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu daļā par rīcību ar mantu.

(3) Aizskartajam mantas īpašniekam ir šādi pienākumi:

1) noteiktajā laikā ierasties amatpersonas, augstākas amatpersonas vai tiesas norādītajā vietā un ievērot noteikto kārtību izmeklēšanas darbību veikšanas laikā;

2) sniegt tikai patiesas liecības;

3) nekavēt un netraucēt administratīvā pārkāpuma procesa norisi;

4) paziņot amatpersonai, augstākai amatpersonai vai tiesai par dzīvesvietas, juridiskās adreses vai elektroniskā pasta adreses maiņu procesa laikā.

46. pants. Amatpersona

(1) Amatpersona šā likuma izpratnē ir persona, kura atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei veic administratīvā pārkāpuma procesu: uzsāk administratīvā pārkāpuma procesu, veic izmeklēšanas darbības, piemēro procesuālos piespiedu līdzekļus, pieņem lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā.

(2) Šā likuma normas, kas regulē amatpersonas darbību, attiecas arī uz koleģiālo institūciju.

47. pants. Augstāka amatpersona

Augstāka amatpersona šā likuma izpratnē ir persona, kura atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei ir

pilnvarota veikt administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma tiesiskuma un pamatotības kontroli.

48. pants. Tiesa (tiesnesis)

Administratīvā pārkāpuma procesā tiesa (tiesnesis) kontrolē administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros pieņemto nolēmumu tiesiskumu un pamatotību.

49. pants. Liecinieks

(1) Liecinieks ir persona, kura uzaicināta sniegt ziņas (liecināt) par faktiem, kas jānoskaidro administratīvā pārkāpuma lietā.

(2) Pēc amatpersonas, augstākas amatpersonas vai tiesas uzaicinājuma liecinieks ierodas norādītajā vietā un laikā un sniedz liecības, paziņojot visu viņam administratīvā pārkāpuma lietā zināmo un atbildot uz jautājumiem.

(3) Lieciniekam izskaidro tiesības atteikties no liecināšanas un brīdina, ka par apzināti nepatiesu liecību vai par nepamatotu atteikšanos no liecināšanas viņu var saukt pie kriminālatbildības. Pirms nopratināšanas liecinieks paraksta apliecinājumu, ka viņš ir brīdināts par kriminālatbildību. Šo apliecinājumu pievieno administratīvā pārkāpuma lietai.

(4) Lieciniekam, kurš nav sasniedzis 14 gadu vecumu, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa izskaidro viņa pienākumu patiesi liecināt, izstāstīt visu viņam šajā administratīvā pārkāpuma lietā zināmo, bet nebrīdina šo liecinieku par sekām sakarā ar nepamatotu atteikšanos no liecināšanas vai par apzināti nepatiesu liecību.

(5) Nepilngadīgās personas nopratināšana izdarāma pārstāvja, bērnu tiesību speciālista, psihologa vai pedagoga klātbūtnē. Arī šīs personas var uzdot jautājumus nepilngadīgajam.

(6) Ja tas nepieciešams patiesības noskaidrošanai un ja tas nekaitē nepilngadīgās personas interesēm, nepilngadīgās personas nopratināšanas laikā pēc amatpersonas, augstākas amatpersonas vai tiesas lēmuma no administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas vietas var izraidīt jebkuru procesa dalībnieku un klātesošu personu. Pēc nepilngadīgā nopratināšanas viņa liecību nolasa un ļauj ar bērnu tiesību speciālista, psihologa vai pedagoga starpniecību uzdot nepilngadīgajam jautājumus un saņemt atbildes uz tiem.

50. pants. Liecinieka tiesības un pienākumi

(1) Lieciniekam ir šādas tiesības:

1) zināt, kādā procesā viņš uzaicināts liecināt un kādai amatpersonai sniedz ziņas;

2) saņemt informāciju par savām tiesībām, pienākumiem un atbildību, liecību fiksēšanas veidu, kā arī par tiesībām sniegt liecību valodā, kurā viņš spēj sazināties, un, ja nepieciešams, izmantot tulka palīdzību;

3) izdarīt piezīmes un papildinājumus rakstveidā fiksētajās liecībās vai pieprasīt iespēju liecības uzrakstīt pašrocīgi valodā, kurā viņš spēj sazināties;

4) neliecināt pret sevi un savu saderināto, laulāto, vecākiem, vecvecākiem, bērniem, mazbērniem, brāļiem un māsām, kā arī pret to personu, ar kuru attiecīgā fiziskā persona dzīvo kopā un ar kuru tai ir kopīga (nedalīta) saimniecība.

(2) Lieciniekam ir šādi pienākumi:

1) sniegt tikai patiesas ziņas un liecināt par visu, kas viņam zināms saistībā ar konkrēto administratīvo pārkāpumu;

2) nekavēt un netraucēt administratīvā pārkāpuma procesa norisi;

3) paziņot amatpersonai, augstākai amatpersonai vai tiesai par dzīvesvietas vai elektroniskā pasta adreses maiņu procesa laikā;

4) noteiktajā laikā ierasties amatpersonas, augstākas amatpersonas vai tiesas norādītajā vietā un piedalīties izmeklēšanas darbībās, kā arī ievērot noteikto kārtību izmeklēšanas darbību veikšanas laikā;

5) neizpaust aptaujas un pratināšanas saturu, ja par tā neizpaušanu liecinieks ir īpaši brīdināts.

51. pants. Eksperts

(1) Amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa, kura izskata administratīvā pārkāpuma lietu, uzaicina ekspertu, ja ir nepieciešamas speciālas zināšanas attiecīgajā nozarē.

(2) Par ekspertu var būt Tiesu ekspertu likumā noteiktās personas.

(3) Ekspertam ir šādas tiesības:

1) iepazīties ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem, kuri attiecas uz ekspertīzes priekšmetu;

2) lūgt, lai viņam izsniedz atzinuma sniegšanai nepieciešamos papildmateriālus;

3) ar amatpersonas, augstākas amatpersonas vai tiesas atļauju uzdot pie atbildības saucamajai personai, cietušajam un lieciniekiem jautājumus, kas saistīti ar ekspertīzes priekšmetu;

4) piedalīties administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā.

(4) Ja par ekspertu uzaicinātā persona nav Tiesu ekspertu likuma noteiktajā kārtībā sertificēts tiesu eksperts, ekspertam izskaidro viņa tiesības un pienākumus un brīdina, ka par nepamatotu atteikšanos sniegt atzinumu vai par apzināti nepatiesa atzinuma sniegšanu ekspertu var saukt pie krimināltatbildības.

52. pants. Tulks

(1) Ja administratīvā pārkāpuma procesa nodrošināšanai rodas nepieciešamība pēc tādas valodas zināšanām, kura nav valsts valoda, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa uzaicina administratīvā pārkāpuma lietā personu, kura prot attiecīgo valodu, — tulku. Administratīvā pārkāpuma lietā var uzaicināt vairākus tulkus, vai, ja amatpersona vai augstāka amatpersona prot attiecīgu svešvalodu, tā pati var veikt tulkošanu.

(2) Pēc amatpersonas, augstākas amatpersonas vai tiesas uzaicinājuma tulks ierodas norādītajā vietā un laikā un veic viņam uzdoto tulkojumu.

(3) Tulkam izskaidro viņa pienākumu tulkot administratīvā pārkāpuma procesa norisi un brīdina, ka par atteikšanos tulkot vai par apzināti nepareizu tulkošanu viņu var saukt pie krimināltatbildības. Par tiesībām un pienākumiem nav jāinformē tulks, kuram tulkošana ir profesionāls amata pienākums un kurš, uzsākot amata pildīšanu, savu atbildību ir apliecinājis ar parakstu.

53. pants. Aizstāvis

(1) Aizstāvis sniedz juridisko palīdzību pie atbildības saucamajai personai.

(2) Par aizstāvi administratīvā pārkāpuma procesā var būt pilngadīga persona, kuras rīcībspēja nav ierobežota. Aizstāvis neaizvieto aizstāvamo personu, bet rīkojas tās interesēs.

(3) Fiziskās personas aizstāvja pilnvarojumu noformē ar notariāli apliecinātu pilnvaru. Zvērināta advokāta kā aizstāvja tiesības piedalīties administratīvā pārkāpuma procesā apliecina orderis. Fiziskā persona var pilnvarot savu aizstāvi arī mutvārdos iestādē vai tiesā uz vietas. Iestādē doto mutvārdu pilnvarojumu noformē rakstveidā, un pilnvarotājs to paraksta. Tiesas sēdē dotais mutvārdu pilnvarojums ierakstāms tiesas sēdes protokolā.

(4) Aizstāvim doto pilnvarojumu katrā laikā var atsaukt, paziņojot par to rakstveidā vai mutvārdos. Amatpersona vai augstāka amatpersona mutvārdos izteikto paziņojumu noformē rakstveidā, bet tiesa ieraksta tiesas sēdes protokolā.

(5) Aizstāvim ir tiesības atteikties no aizstāvības īstenošanas, par to laikus rakstveidā paziņojot pie atbildības

saucamajai personai un amatpersonai, augstākai amatpersonai vai tiesai.

(6) Par aizstāvja nepieciešamību nepilngadīgai personai lemj tās pārstāvis.

(7) Aizstāvis nedrīkst uzņemties aizstāvību, ja:

1) šajā lietā viņš ir sniedzis vai sniedz juridisko palīdzību personai, kuras intereses ir pretrunā ar pie atbildības saucamās personas interesēm;

2) pie atbildības saucamās personas intereses ir pretrunā ar viņa vai to personu interesēm, ar kurām viņam ir radniecības attiecības līdz trešajai pakāpei, svainība līdz otrajai pakāpei vai ar kurām viņu saista laulība vai kopīga saimniecība;

3) viņš agrāk šajā procesā bijis amatpersona, kas veic administratīvā pārkāpuma procesu;

4) viņš šajā lietā ir liecinieks vai cietušais.

(8) Ja aizstāvis darbojas interešu konflikta situācijā, persona, kura piedalās administratīvā pārkāpuma procesā, var izteikt viņam noraidījumu, kuru izlemj amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa.

53.[1] pants. Aizstāvja tiesības un pienākumi

(1) Aizstāvim ir pie atbildības saucamās personas vai sodītās personas tiesības un pienākumi, ciktāl tas nav saistīts ar nepieciešamību paust šīs personas viedokli (piemēram, izteikt attieksmi pret administratīvo pārkāpumu vai sniegt paskaidrojumu).

(2) Aizstāvim ir tiesības atsaukt iesniegto sūdzību vai pieteikumu vai izteikto lūgumu tikai gadījumā, kad pie atbildības saucamā persona vai sodītā persona tam rakstveidā piekritusi.
(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

54. pants. Pārstāvis

(1) Pārstāvis ir persona, kas uz likuma vai līguma pamata rīkojas pārstāvamās personas – juridiskās personas, cietušā, aizskartā mantas īpašnieka, nepilngadīgas personas vai pie atbildības saucamās personas — publisko tiesību juridiskās personas amatpersonas vārdā.

(2) Par pārstāvi administratīvā pārkāpuma procesā var būt pilngadīga persona, kuras rīcībspēja nav ierobežota.

(3) Fiziskās personas pārstāvību noformē ar notariāli apliecinātu pilnvaru. Ja fiziskās personas pārstāvis ir zvērināts advokāts, šo pilnvarojumu apliecina ar rakstveida pilnvaru bez notariāla apliecinājuma. Fiziskā persona var pilnvarot savu pārstāvi arī mutvārdos iestādē vai tiesā uz vietas. Amatpersona vai augstāka amatpersona šo pilnvarojumu noformē rakstveidā, un pilnvarotājs to paraksta, bet tiesas sēdē dotais mutvārdu pilnvarojums ierakstāms tiesas sēdes protokolā.

(4) Juridiskās personas vai iestādes pārstāvību noformē ar rakstveida pilnvaru vai apliecina ar dokumentiem, no kuriem izriet amatpersonas tiesības bez īpaša pilnvarojuma pārstāvēt juridisko personu vai iestādi.

(5) Pilnvarojums dod pārstāvim tiesības pārstāvamā vārdā izpildīt procesuālās darbības. Procesuālo darbību apjomu norāda pilnvarā.

(6) Pārstāvamajam ir saistošas visas procesuālās darbības, ko pārstāvis izpildījis viņam dotā pilnvarojuma ietvaros.

(7) Pārstāvamais var katrā laikā atsaukt pārstāvim doto pilnvarojumu, paziņojot par to rakstveidā vai mutvārdos. Amatpersona vai augstāka amatpersona mutvārdos izteikto paziņojumu noformē rakstveidā, bet tiesa ieraksta tiesas sēdes protokolā.

(8) Pārstāvim ir tiesības atteikties no pārstāvības īstenošanas, par to laikus rakstveidā paziņojot pārstāvamajam un amatpersonai, augstākai amatpersonai vai tiesai.

(9) Pārstāvis nedrīkst uzņemties pārstāvību, ja:

1) šajā lietā viņš ir pārstāvējis personu, kuras intereses ir pretrunā ar pārstāvamā interesēm;

2) pārstāvamās personas intereses ir pretrunā ar viņa vai to personu interesēm, ar kurām viņam ir radniecības attiecības līdz trešajai pakāpei, svainība līdz otrajai pakāpei vai ar kurām viņu saista laulība vai kopīga saimniecība;

3) viņš agrāk šajā procesā bijis amatpersona, kas veic administratīvā pārkāpuma procesu;

4) viņš šajā lietā ir liecinieks vai cietušais.

(10) Ja pārstāvis darbojas interešu konflikta situācijā, persona, kura piedalās administratīvā pārkāpuma procesā, var izteikt viņam noraidījumu, kuru izlemj amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa.

55. pants. Nepilngadīgā pārstāvis

(1) Par nepilngadīgās personas pārstāvi prioritārā secībā var būt:

1) viens no likumiskajiem pārstāvjiem (vecāki, aizbildņi, audžuģimene, bērnu aprūpes iestādes pilnvarota persona);

2) viens no vecvecākiem;

3) pilngadīgs brālis vai māsa;

4) bērnu tiesību aizsardzības iestādes pārstāvis.

(2) Ja likumiskais pārstāvis nespēj pilnvērtīgi pārstāvēt nepilngadīgās personas intereses, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa pieaicina citu pārstāvi, ņemot vērā konkrēto personu iespējas un vēlēšanos patiesi aizsargāt nepilngadīgās personas intereses un ievērojot šā panta pirmajā daļā noteikto prioritāro secību.

56. pants. Prokurors

Prokurors ir tiesīgs:

1) uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu;

2) iepazīties ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem;

3) piedalīties administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā;

4) iesniegt protestu par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā un lēmumu, kas pieņemts par sūdzību administratīvā pārkāpuma lietā;

5) veikt citas Prokuratūras likumā paredzētās darbības.

7. nodaļa
Procesuālie termiņi

57. pants. Procesuālā termiņa noteikšana

Procesuālās darbības izpilda likumā noteiktajos termiņos. Ja procesuālais termiņš nav noteikts likumā, to nosaka amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa. Amatpersonas, augstākas amatpersonas vai tiesas noteiktā termiņa ilgumam jābūt tādam, lai procesuālo darbību varētu izpildīt.

58. pants. Procesuālā termiņa sākums

(1) Procesuālais termiņš, kas aprēķināms gados, mēnešos vai dienās, sākas nākamajā dienā pēc datuma vai notikuma, kurš nosaka tā sākumu.

(2) Procesuālais termiņš, kas aprēķināms stundās, sākas nākamajā stundā pēc notikuma, kurš nosaka tā sākumu.

59. pants. Procesuālā termiņa izbeigšanās

(1) Termiņam, kuru skaita mēnešos, pēdējā diena ir termiņa pēdējā mēneša attiecīgais datums. Ja termiņa pēdējā mēnesī nav attiecīgā datuma, termiņa pēdējā diena ir šā mēneša pēdējā diena.

(2) Ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena vai likumā noteikta svētku diena, termiņa pēdējā diena ir nākamā darbdiena.

(3) Termiņš, kas noteikts līdz konkrētam datumam, beidzas šajā datumā.

(4) Procesuālo darbību, kurai beidzas termiņš, var izpildīt termiņa pēdējā dienā līdz pulksten 24.00. Ja dokuments nodots sakaru institūcijai (pastam) termiņa pēdējā dienā līdz pulksten 24.00, tas uzskatāms par nodotu termiņā. Ja šī darbība izpildāma iestādē vai tiesā, termiņš beidzas tajā stundā, kad attiecīgā iestāde vai tiesa beidz darbu.

60. pants. Procesuālā termiņa nokavējuma sekas

Tiesības izpildīt procesuālās darbības zūd līdz ar likuma, amatpersonas, augstākas amatpersonas, tiesas vai tiesneša noteiktā termiņa izbeigšanos. Dokumentus, kas iesniegti pēc procesuālā termiņa izbeigšanās, neizskata.

61. pants. Procesuālā termiņa apturēšana

Termiņa skaitījums apstājas brīdī, kad radies apstāklis, kas ir par pamatu termiņa apturēšanai.

62. pants. Procesuālā termiņa pagarināšana

(1) Amatpersonas, augstākas amatpersonas vai tiesas noteikto termiņu var pagarināt pēc personas motivēta lūguma.

(2) Lūgumu par procesuālā termiņa pagarināšanu var iesniegt pirms amatpersonas, augstākas amatpersonas vai tiesas noteiktā termiņa beigām.

(3) Likumā noteiktais termiņš nav pagarināms.

63. pants. Nokavēta procesuālā termiņa atjaunošana

(1) Nokavētu procesuālo termiņu var atjaunot amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa pēc tās personas motivēta lūguma, kura piedalās procesā, ja amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa atzīst nokavēšanas iemeslu par attaisnojošu.

(2) Atjaunojot nokavēto termiņu, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa vienlaikus atļauj izpildīt nokavēto procesuālo darbību.

64. pants. Procesuālā termiņa pagarināšanas un atjaunošanas kārtība

(1) Lūgumu par procesuālā termiņa pagarināšanu vai nokavētā termiņa atjaunošanu iesniedz tai amatpersonai, augstākai amatpersonai vai tiesai, attiecībā uz kuru nokavēto darbību vajadzēja izpildīt.

(2) Lūgumu izskata rakstveida procesā nekavējoties, bet ne vēlāk kā piecu darbdienu laikā no lūguma

saņemšanas dienas.

(3) Amatpersonas atteikumu pagarināt vai atjaunot procesuālo termiņu var pārsūdzēt augstākai amatpersonai 10 darbdienu laikā no atteikuma paziņošanas dienas. Sūdzību iesniedz amatpersonai. Augstāka amatpersona sūdzību izskata rakstveida procesā 10 darbdienu laikā no sūdzības saņemšanas dienas. Augstākas amatpersonas lēmums nav pārsūdzams.

8. nodaļa
Procesuālās sankcijas

65. pants. Procesuālo sankciju piemērošana administratīvā pārkāpuma procesa nodrošināšanai

Ja personas, kas piedalās procesā, traucē procesa gaitu vai nepilda šajā likumā noteiktos pienākumus, amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa tām var piemērot procesuālās sankcijas.

66. pants. Procesuālo sankciju veidi

Administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros var piemērot šādas procesuālās sankcijas:

1) piezīmi;

2) izraidīšanu no administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas telpas;

3) piespiedu naudu.

67. pants. Piezīme

(1) Personai, kura traucē kārtību administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laikā vai paviršī izturas pret savu procesuālo pienākumu izpildi, izsaka piezīmi.

(2) Piezīmi var izteikt mutvārdos vai rakstveidā.

68. pants. Izraidīšana no administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas telpas

(1) Ja procesa dalībnieks, liecinieks, eksperts vai tulks atkārtoti traucē kārtību, viņu var izraidīt no administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas telpas. Ja no administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas telpas izraidīta pie atbildības saucamā persona, tai jādod iespēja sniegt paskaidrojumu par administratīvā pārkāpuma lietu.

(2) Citas klātesošās personas, kuras traucē kārtību, var izraidīt arī bez piezīmes izteikšanas.

69. pants. Piespiedu nauda

(1) Piespiedu naudas apmēru nosaka naudas soda vienībās. Personai var piemērot piespiedu naudu līdz 40 naudas soda vienībām.

(1^1) Piespiedu naudu nepiemēro nepilngadīgajam.

(2) Lēmumu par piespiedu naudas piemērošanu pieņem rakstveidā.

(3) Piespiedu naudas labprātīgas samaksas termiņš ir viens mēnesis no dienas, kad paziņots lēmums par piespiedu naudas piemērošanu.

(4) Persona, kurai ir piemērota piespiedu nauda, 10 darbdienu laikā pēc lēmuma noraksta saņemšanas dienas var iesniegt amatpersonai, augstākai amatpersonai vai tiesai, kas piemērojusi piespiedu naudu, motivētu lūgumu atbrīvot to no piespiedu naudas samaksas vai samazināt tās apmēru. Lūgumu izskata rakstveida procesā 10 darbdienu laikā

no tā saņemšanas dienas. Amatpersonas, augstākas amatpersonas un tiesas lēmums nav pārsūdzams.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

9. nodaļa
Procesuālie piespiedu līdzekļi

70. pants. Procesuālo piespiedu līdzekļu veidi

Administratīvā pārkāpuma procesā var piemērot šādus procesuālos piespiedu līdzekļus:

1) administratīvo aizturēšanu;

2) atstādināšanu no transportlīdzekļu un kuģu vadīšanas un gaisa kuģu pilotēšanas;

3) tiesību izmantošanas apturēšanu;

4) piespiedu atvešanu uz tiesu.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

71. pants. Administratīvā aizturēšana

(1) Administratīvo aizturēšanu piemēro gadījumos, kad ir nepieciešams noskaidrot pie atbildības saucamās personas identitāti vai pārtraukt administratīvo pārkāpumu un persona nereaģē uz aicinājumu pārtraukt pārkāpumu.

(2) Administratīvi aizturēt personu var:

1) policijas amatpersonas;

2) Valsts robežsardzes amatpersonas;

3) Nodokļu un muitas policijas amatpersonas;

4) Valsts vides dienesta amatpersonas;

5) Dabas aizsardzības pārvaldes amatpersonas;

6) Valsts meža dienesta amatpersonas;

7) Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku amatpersonas, kuras pilda krasta apsardzes funkcijas;

8) Nacionālo bruņoto spēku Militārā policija;

9) Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas.

(3) Pēc aizturēšanas amatpersona nekavējoties informē aizturēto personu par tās tiesībām.

(4) Aizturētajai personai ir tiesības:

1) uzaicināt aizstāvi;

2) pieprasīt, lai par aizturēšanu paziņo tās tuviniekam, mācību iestādei vai darba devējam. Par nepilngadīgas personas aizturēšanu obligāti paziņo tās pārstāvim;

3) iepazīties ar aizturēšanas protokolu un saņemt informāciju par aizturētā tiesībām un pienākumiem;

4) izteikt savu viedokli par aizturēšanas pamatotību.

(5) Aizturēt personu drīkst ne ilgāk kā uz četrām stundām. Personas aizturēšanas laiku skaita no faktiskās aizturēšanas brīža. Personai, kas atradusies alkoholisko dzērienu ietekmē vai reibumā, narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē vai reibumā, administratīvās aizturēšanas laiku skaita no brīža, kad persona spēj adekvāti uztvert notiekošo.

(6) Aizturēšanas protokolu paziņo personai, uz kuru tas attiecas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.10.2023. un 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025. Grozījums otrās daļas 3. punktā par vārdu "Valsts ieņēmumu dienesta" aizstāšanu ar vārdiem "Nodokļu un muitas policijas" stājas spēkā 01.01.2026. Sk. pārejas noteikumu 11. punktu)

72. pants. Atstādināšana no transportlīdzekļu un kuģu vadīšanas, kā arī gaisa kuģu pilotēšanas

(1) Transportlīdzekļa vadītāju, kā arī kuģa vadītāju un gaisa kuģa lidojumu apkalpes locekli, par kuru ir pietiekams pamats domāt, ka viņš atrodas alkohola, narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē vai reibumā, atstādina no transportlīdzekļa vadīšanas, kuģa vadīšanas vai gaisa kuģa pilotēšanas un veic alkohola koncentrācijas pārbaudi personas izelpas gaisā vai medicīnisko pārbaudi, lai konstatētu, vai viņš ir alkohola, narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē vai reibumā.

(2) No transportlīdzekļa vai kuģa vadīšanas atstādina arī personu, kas transportlīdzekli vai kuģi vada bez attiecīgās kategorijas vadīšanas tiesībām.

(3) No gaisa kuģa pilotēšanas atstādina arī personu, kas pilotē bez attiecīgās civilās aviācijas personāla apliecības un kvalifikācijas atzīmes.

(4) Lēmumu paziņo personai, uz kuru tas attiecas.

73. pants. Tiesību izmantošanas apturēšana

(1) Lai novērstu turpmāku pārkāpumu izdarīšanu, personai var piemērot pagaidu ierobežojumu izmantot noteiktas tiesības vai veikt noteikta veida darbību. Šo procesuālo piespiedu līdzekli — tiesību izmantošanas apturēšanu — var piemērot līdz brīdim, kad stājas spēkā lēmums administratīvā pārkāpuma lietā.

(2) Piemērojot tiesību izmantošanas apturēšanu, amatpersona izņem dokumentu, kas apliecina personai piešķirtās tiesības, ja šis dokuments personai ir klāt.

(3) Lēmumu par tiesību izmantošanas apturēšanu paziņo personai, uz kuru tas attiecas.

(4) Lēmumu par tiesību izmantošanas apturēšanu izpilda nekavējoties saskaņā ar šajā likumā noteikto papildsodu izpildes kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

74. pants. Piespiedu atvešana uz tiesu

(1) Lai nodrošinātu procesa dalībnieka, liecinieka vai eksperta piedalīšanos procesuālajā darbībā, ja viņš bez attaisnojoša iemesla neierodas pēc tiesas aicinājuma, attiecīgajai personai var piemērot piespiedu atvešanu.

(2) Lēmumā par piespiedu atvešanu norāda, kas, kur, kad un kādā nolūkā jāatved un kurai policijas iestādei uzdota piespiedu atvešana.

10. nodaļa
Procesuālie izdevumi un to atlīdzināšana

75. pants. Procesuālie izdevumi

(1) Procesuālie izdevumi ir:

1) summas, ko izmaksā cietušajiem, lieciniekiem, ekspertiem un tulkiem, lai segtu ceļa izdevumus, kas saistīti ar ierašanos procesuālās darbības veikšanas vietā un atgriešanos dzīvesvietā, un maksu par naktsmītni;

2) summas, ko izmaksā lieciniekiem un cietušajiem kā vidējo darba samaksu par laiku, kurā viņi sakarā ar piedalīšanos procesuālajā darbībā neveica savu darbu;

3) samaksa ekspertiem un tulkiem par darbu, izņemot gadījumus, kad viņi piedalās procesā, izpildot savus dienesta pienākumus;

4) summas, kas radušās sakarā ar administratīvā pārkāpuma lietā izņemtās mantas un dokumentu nodošanu glabāšanā, glabāšanu, iznīcināšanu un realizāciju;

5) summas, kas izlietotas ekspertīzes veikšanai vai kompetentās iestādes atzinuma sagatavošanai;

6) summas, kas saistītas ar apreibinošo vielu ietekmes konstatēšanai veiktajām pārbaudēm.

(2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā aprēķina izdevumus, kas saistīti ar apreibinošo vielu ietekmes konstatēšanai veiktajām pārbaudēm, un kārtību, kādā par minētajiem izdevumiem informē iestādi, kuras amatpersona pieņem nolēmumu par sodu.

(3) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā aprēķina izdevumus, kas radušies sakarā ar administratīvā pārkāpuma lietā izņemtās mantas un dokumentu nodošanu glabāšanā, glabāšanu, iznīcināšanu un realizāciju, un kārtību, kādā par minētajiem izdevumiem informē iestādi, kuras amatpersona pieņem nolēmumu par sodu.

76. pants. Procesuālo izdevumu atlīdzināšanas pienākums

(1) Procesuālo izdevumu atlīdzināšanas pienākums gulstas uz sodīto personu.

(2) No valsts vai pašvaldības līdzekļiem procesuālos izdevumus sedz:

1) ja ar galīgo nolēmumu persona nav sodīta;

2) ja persona, no kuras tie ir piedzenami, ir maznodrošināta vai trūcīga;

2^1) ja persona, no kuras tie ir piedzenami, ir nepilngadīga;

3) par tulka darbu.

(3) Ministru kabinets nosaka apmēru un kārtību, kādā procesuālos izdevumus sedz no valsts un pašvaldības līdzekļiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

11. nodaļa
Procesuālie dokumenti

77. pants. Lēmums

(1) Lēmumu pieņem šajā likumā noteiktajos gadījumos, un tajā norāda:

1) administratīvā pārkāpuma lietas numuru;

2) lēmuma pieņemšanas laiku un vietu;

3) lēmuma pieņēmēja vārdu, uzvārdu, iestādi, kuru viņš pārstāv, un amatu (ja administratīvā pārkāpuma lietu izskatījusi koleģiālā iestāde, — koleģiālās iestādes sastāvu);

4) ziņas par personu, kuru lēmums skar, un šīs personas pārstāvi vai aizstāvi (ja tāds ir);

5) lēmuma pieņemšanas tiesisko pamatu;

6) nolēmumu;

7) informāciju par lēmuma pārsūdzēšanu;

8) citas nepieciešamās ziņas.

(2) Vairākus lēmumus var apvienot vienā procesuālajā dokumentā.

78. pants. Procesuālās darbības protokols

(1) Procesuālās darbības protokolā fiksē izmeklēšanas darbību veikšanu un iegūtos pierādījumus, kā arī procesuālo piespiedu līdzekļu piemērošanu. Vienā protokolā var fiksēt vairākas procesuālās darbības. Procesuālās darbības protokolā var ietvert lēmumu.

(2) Procesuālās darbības protokolā norāda:

1) administratīvā pārkāpuma lietas numuru;

2) protokola sastādīšanas laiku un vietu;

3) protokola sastādītāja vārdu, uzvārdu, iestādi, kuru viņš pārstāv, un amatu;

4) ziņas par personu, uz kuru procesuālās darbības protokols attiecas, un šīs personas pārstāvi vai aizstāvi;

5) veicamo darbību (izmeklēšanas darbību vai procesuālā piespiedu līdzekļa piemērošanu) un darbības veikšanas tiesisko pamatu;

6) informāciju par tehnisko līdzekļu izmantošanu;

7) pierādījumus (ja tādi ir);

8) informāciju par veiktās darbības pārsūdzēšanu, ja tā ir pārsūdzama;

9) citas nepieciešamās ziņas, tai skaitā personas piezīmes, ja tādas ir izteiktas.

(3) Procesuālās darbības protokolu paraksta amatpersona, kura to sastādījusi, un persona, uz kuru tas attiecas un kura piedalās procesuālās darbības veikšanā. Ja persona atsakās parakstīt procesuālās darbības protokolu, par to protokolā izdara attiecīgu ierakstu. Persona procesuālās darbības protokolu neparaksta, ja tā procesuālajā darbībā piedalās attālināti.

79. pants. Pavēste

(1) Pavēste ir dokuments, ar kuru amatpersona, augstāka amatpersona vai tiesa uzaicina personu piedalīties administratīvā pārkāpuma procesā.

(2) Pavēstē norāda:

1) ziņas par aicināmo personu;

2) aicināmās personas statusu procesā;

3) iestādes vai tiesas nosaukumu un adresi;

4) amatpersonas uzvārdu, amatu, tālruņa numuru, elektroniskā pasta adresi;

5) ierašanās laiku un vietu;

6) personas uzaicināšanas iemeslu;

7) pavēsti saņēmušās personas pienākumu nodot to aicināmajai personai tās prombūtnes gadījumā;

8) neierašanās sekas.

(3) Pavēsti paziņo tādā veidā, lai adresāts to saņem vismaz piecas dienas pirms administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas vai procesuālās darbības veikšanas.

(4) Personas pienākums ir pieņemt pavēsti.

(5) Atteikšanās pieņemt pavēsti nav šķērslis procesuālās darbības veikšanai un administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai.

(6) Pavēsti nesagatavo, ja personai ir paziņots par nepieciešamību piedalīties administratīvā pārkāpuma procesā, attiecīgu informāciju iekļaujot lēmumā par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu vai paziņojot šo informāciju citā veidā.

80. pants. Procesuālajā dokumentā par personu norādāmās ziņas

Lēmumā, kā arī citā procesuālajā dokumentā norāda šādas ziņas par personu:

1) fiziskajai personai — vārdu, uzvārdu, personas kodu (ārzemniekam — dzimšanas datumu), deklarēto dzīvesvietu (ja personai nav deklarētās dzīvesvietas Latvijā, — norādīto dzīvesvietu), elektroniskā pasta adresi (ja tāda ir), tālruņa numuru, ievērojot Fizisko personu datu apstrādes likumu;

2) juridiskajai personai — nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi, tālruņa numuru un elektroniskā pasta adresi, kā arī ziņas par juridiskās personas pārstāvi;

3) citas ziņas, kurām var būt nozīme administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā.

81. pants. Dokumentu paziņošana

(1) Administratīvā pārkāpuma procesā dokumentus paziņo saskaņā ar Paziņošanas likumu.

(1^1) Dokumentu var paziņot, izmantojot valsts informācijas sistēmu, ja jomā, kurā izdarīts administratīvais pārkāpums, šīs valsts informācijas sistēmas izmantošana saziņai ar iestādi ir obligāta. Dokuments uzskatāms par paziņotu otrajā darbdienā pēc paziņojuma par dokumenta pieejamību nosūtīšanas uz valsts informācijas sistēmā norādīto personas elektroniskā pasta adresi vai uz oficiālās elektroniskās adreses kontu dokumenta pieejamības nodrošināšanai.

(1^2) Persona valsts informācijas sistēmā var atteikties no vienlaicīgas dokumenta pieejamības nodrošināšanas oficiālās elektroniskās adreses kontā.

(2) Dokumentus paziņo nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā no dokumentu sagatavošanas dienas, ja šajā likumā nav noteikts cits termiņš.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

82. pants. Dokumentu glabāšana administratīvā pārkāpuma lietā

No administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanas brīža visus ar procesu saistītos dokumentus glabā vienkopus administratīvā pārkāpuma lietā.

12. nodaļa

Konfiskācija administratīvā pārkāpuma procesā

83. pants. Konfiskācija

Konfiskācija ir administratīvā pārkāpuma izdarīšanas rezultātā iegūtās mantas vai administratīvā pārkāpuma izdarīšanas priekšmeta, vai ar administratīvo pārkāpumu saistītas mantas piespiedu bezatlīdzības atsavināšana valsts īpašumā. Konfiskācija nav administratīvais sods.

84. pants. Administratīvā pārkāpuma izdarīšanas rezultātā iegūtā manta

(1) Administratīvā pārkāpuma izdarīšanas rezultātā iegūtā manta ir manta, kas personas īpašumā vai valdījumā tieši vai netieši nonākusi, personai izdarot administratīvo pārkāpumu.

(2) Administratīvā pārkāpuma izdarīšanas rezultātā iegūto mantu konfiscē vai atdod atpakaļ tās īpašniekiem vai likumīgajiem valdītājiem.

85. pants. Administratīvā pārkāpuma izdarīšanas priekšmets

(1) Administratīvā pārkāpuma izdarīšanas priekšmets ir rīki un līdzekļi, kuri bija paredzēti vai tika izmantoti administratīvā pārkāpuma izdarīšanai.

(2) Administratīvā pārkāpuma izdarīšanas priekšmetus konfiscē vai atdod atpakaļ to īpašniekiem vai likumīgajiem valdītājiem.

86. pants. Ar administratīvo pārkāpumu saistīta manta

(1) Ar administratīvo pārkāpumu saistīta manta ir apgrozībā aizliegtas lietas vai lietas, kuru izcelsme vai piederība konkrētajā administratīvā pārkāpuma lietā nav noskaidrota, vai tāda administratīvo pārkāpumu izdarījušai personai piederoša manta, kas sakarā ar izdarīto administratīvo pārkāpumu nav atstājama personas īpašumā.

(2) Ar administratīvo pārkāpumu saistītu mantu konfiscē.

(3) Dzīvniekus var konfiscēt, ja sakarā ar izdarīto administratīvo pārkāpumu tie nav atstājami administratīvo pārkāpumu izdarījušas personas īpašumā.

(4) Konfiskācijai var pakļaut administratīvo pārkāpumu izdarījušai personai piederošu transportlīdzekli, ja tā alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē izdarījusi administratīvo pārkāpumu pret satiksmes drošību.

13. nodaļa
Pierādīšana

87. pants. Pierādīšanas priekšmets

(1) Administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros pierādāmie apstākļi ir administratīvā pārkāpuma esība vai neesība, kā arī citi apstākļi, kam ir nozīme administratīvā pārkāpuma lietas pareizā izlemšanā.

(2) Pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi ir uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā izslēgtas jebkādas saprātīgas šaubas par to esību vai neesību.

88. pants. Fakta legālā prezumpcija

Bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādītiem ir uzskatāmi šādi apstākļi, ja vien administratīvā pārkāpuma procesā netiek pierādīts pretējais:

1) vispārzināmi fakti;

2) ar spēkā stājušos tiesas nolēmumu (kriminālprocesā — arī ar prokurora priekšrakstu par sodu) konstatēti fakti;

3) ar spēkā stājušos nolēmumu par personas saukšanu pie administratīvās atbildības konstatēti fakti;

4) fakts, ka persona zina vai tai vajadzēja zināt savus normatīvajos aktos paredzētos pienākumus;

5) fakts, ka persona zina vai tai vajadzēja zināt savus profesionālos un amata pienākumus;

6) mūsdienu zinātnē, medicīnā, tehnikā, mākslā vai amatniecībā vispārpieņemtu izpētes metožu pareizība.

89. pants. Pierādīšanas pienākums

(1) Pierādīšanas pienākums administratīvā pārkāpuma procesā ir amatpersonai.

(2) Ja persona uzskata, ka kāds no šā likuma 88. pantā prezumētajiem faktiem nav patiess, pienākums norādīt uz šā fakta neatbilstību īstenībai ir tai personai, kura to apgalvo.

(3) Pie atbildības saucamajai personai ir pienākums pašai norādīt uz savu alibi, kā arī uz administratīvo atbildību izslēdzošiem apstākļiem. Ja pie atbildības saucamā persona uz šādiem apstākļiem nav norādījusi, amatpersonai nav pienākuma pierādīt to neesību, amatpersonai, augstākai amatpersonai un tiesai nav jādod to vērtējums nolēmumā, bet personai tiek liegta iespēja saņemt atlīdzinājumu par kaitējumu, kas radies, nepamatoti turot to aizdomās, ja administratīvā pārkāpuma lietas izbeigšana saistīta ar minēto apstākļu noskaidrošanu.

90. pants. Pierādījumi

(1) Pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma procesā iesaistītās personas atbilstoši kompetencei izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esību vai neesību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme administratīvā pārkāpuma lietas pareizā izlemšanā.

(2) Administratīvā pārkāpuma procesā iesaistītās personas kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. Faktus, kurus saskaņā ar likumu var pierādīt tikai ar noteiktiem pierādīšanas līdzekļiem, nevar nodibināt ne ar kādiem citiem pierādīšanas līdzekļiem.

(3) Bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādījumu ir uzskatāmas tās ziņas par faktiem, kuras administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī fiksējusi amatpersona, ja vien administratīvā pārkāpuma procesā netiek pierādīts pretējais.

(4) Administratīvā pārkāpuma procesā iegūtos pierādījumus nostiprina procesuālo darbību protokolos, atzinumos un citos dokumentos.

91. pants. Pierādījumu ticamība

(1) Pierādījuma ticamība ir kādas ziņas patiesuma konstatēšanas pakāpe.

(2) To, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā.

(3) Nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe kā pārējiem pierādījumiem.

92. pants. Pierādījumu attiecināmība

Pierādījumi ir attiecināmi uz konkrēto administratīvā pārkāpuma procesu, ja ziņas par faktiem tieši vai netieši apstiprina administratīvā pārkāpuma procesā pierādāmo apstākļu esību vai neesību, kā arī citu pierādījumu ticamību vai neticamību un izmantošanas iespējamību vai neiespējamību.

93. pants. Pierādījumu pieļaujamība

(1) Administratīvā pārkāpuma procesā iegūtās ziņas par faktiem ir pieļaujams izmantot kā pierādījumus, ja tās iegūtas un procesuāli nostiprinātas šajā likumā noteiktajā kārtībā.

(2) Par nepieļaujamām un pierādīšanā neizmantojamām atzīstamas tādas ziņas par faktiem, kuras iegūtas:

1) izmantojot vardarbību, draudus, viltu vai spaidus;

2) pārkāpjot administratīvā pārkāpuma procesa pamatprincipus;

3) procesuālajā darbībā, ko veikusi persona, kurai nebija tiesību to veikt.

(3) Ziņas par faktiem, kuras iegūtas, pieļaujot procesuālos pārkāpumus, uzskatāmas par ierobežoti pieļaujamām un var tikt izmantotas pierādīšanā tikai tad, ja pieļautie procesuālie pārkāpumi ir nebūtiski vai var tikt novērsti, tie nevarēja ietekmēt iegūto ziņu patiesumu un ja to ticamību apstiprina pārējās administratīvā pārkāpuma procesā iegūtās ziņas.

(4) Ziņas par faktiem, kuras amatpersonas ieguvušas, īstenojot likumā noteiktās kontroles un uzraudzības funkcijas, ir pieļaujams izmantot kā pierādījumus administratīvā pārkāpuma procesā.

(5) Ziņas par faktiem, kuras ieguvušas privātpersonas, ir pieļaujams izmantot kā pierādījumus, ja šīs ziņas ir iespējams pārbaudīt administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros.

94. pants. Pierādījumu novērtēšana

Amatpersona, augstāka amatpersona un tiesa pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem administratīvā pārkāpuma lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

95. pants. Pierādīšanas līdzekļi

Ir šādi pierādīšanas līdzekļi:

1) pie atbildības saucamās personas paskaidrojumi;

2) personu liecības;

3) eksperta atzinums;

4) kompetentās iestādes atzinums;

5) dokuments, kas satur ziņas par faktiem;

6) elektroniskie pierādījumi;

7) procesuālajās darbībās iegūtās un rakstveidā vai citādā veidā nostiprinātās ziņas par faktiem;

8) lietiskie pierādījumi.

96. pants. Pie atbildības saucamās personas paskaidrojumi

Par pierādījumu var būt ziņas par faktiem, ko savā paskaidrojumā sniedz pie atbildības saucamā persona.

97. pants. Personu liecības

(1) Par pierādījumu var būt ziņas par faktiem, ko persona sniedz savā liecībā par administratīvā pārkāpuma

procesā pierādāmajiem apstākļiem.

(2) Ja personai bija tiesības atteikties sniegt liecību un persona par to bija informēta, bet liecību tomēr sniedza, tad šī liecība ir vērtējama kā pierādījums.

98. pants. Eksperta atzinums

(1) Par pierādījumu administratīvā pārkāpuma procesā var būt eksperta atzinums, ko rakstveidā sniedz konkrētajā administratīvā pārkāpuma procesā iesaistīts eksperts un kas satur veikto pētījumu aprakstu, to rezultātā izdarītos secinājumus un motivētas atbildes uz uzdotajiem jautājumiem. Ja eksperts, izdarot ekspertīzi, konstatē apstākļus, kuriem ir nozīme lietā un par kuriem viņam jautājumi nav uzdoti, viņš savā atzinumā var norādīt uz šiem apstākļiem.

(2) Eksperta sniegtie paskaidrojumi par atzinumu ir eksperta liecība.

99. pants. Kompetentās iestādes atzinums

(1) Par pierādījumu administratīvā pārkāpuma procesā var būt valsts vai pašvaldības iestādes rakstveida atzinums par kāda notikuma faktiem un apstākļiem, kuru kontroli atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei veic šī iestāde.

(2) Par kompetentās iestādes atzinumu administratīvā pārkāpuma procesā uzskatāms arī inventarizācijas vai revīzijas akts, ko sastādījusi tam pilnvarotu kompetentu personu komisija.

(3) Par kompetentās iestādes atzinumu uzskatāma arī iestādes izsniegta izziņa par faktiem un apstākļiem, kas ir šīs institūcijas rīcībā sakarā ar tās kompetenci un darbības virzieniem.

100. pants. Dokuments

(1) Par pierādījumu administratīvā pārkāpuma procesā var būt dokuments, ja tas pierādīšanā ir izmantojams tikai sakarā ar tajā ietverto saturisko informāciju.

(2) Dokuments var saturēt ziņas par faktiem rakstveidā vai citādā formā. Par dokumentiem pierādījuma nozīmē administratīvā pārkāpuma procesā uzskatāmi arī elektroniskās informācijas nesēji, ar skaņu un attēlu fiksējošiem tehniskajiem līdzekļiem izdarīti ieraksti, kuros saturiski fiksēto informāciju var izmantot kā pierādījumus.

101. pants. Elektroniskie pierādījumi

Par pierādījumu administratīvā pārkāpuma procesā var būt ziņas par faktiem tādas elektroniskas informācijas formā, kas apstrādāta, uzglabāta vai pārraidīta ar automatizētas datu apstrādes ierīcēm vai sistēmām.

102. pants. Lietiskie pierādījumi

Par lietisko pierādījumu administratīvā pārkāpuma procesā var būt jebkura lieta, kas izmantota kā administratīvā pārkāpuma izdarīšanas priekšmets vai saglabājusi administratīvā pārkāpuma pēdas, vai arī jebkādā citādā veidā satur ziņas par faktiem un ir izmantojama pierādīšanā.

103. pants. Procesuālo darbību veikšanas laikā iegūtās ziņas

Par pierādījumu administratīvā pārkāpuma procesā var būt ziņas par faktiem, kuras iegūtas procesuālo darbību veikšanas laikā.

14. nodaļa
Izmeklēšanas darbības

104. pants. Izmeklēšanas darbību veidi

Administratīvā pārkāpuma procesā veic šādas izmeklēšanas darbības:

1) aptauju;

2) pratināšanu;

3) aplūkošanu;

4) apskati;

5) mantu un dokumentu izņemšanu;

6) datu iegūšanu no elektronisko sakaru komersanta;

7) apreibinošo vielu lietošanas pārbaudi;

8) ekspertīzi.

105. pants. Izmeklēšanas darbību pamatnoteikumi

(1) Ja šajā likumā nav noteikts citādi, izmeklēšanas darbības ir tiesīgas veikt visas amatpersonas, kuras saskaņā ar šo likumu veic administratīvā pārkāpuma procesu.

(2) Izmeklēšanas darbību fiksē izmeklēšanas darbības protokolā, izņemot gadījumus, kad šis likums paredz, ka amatpersona pieņem lēmumu.

106. pants. Aptauja

(1) Ja tas, ka liecība nav detalizēti fiksēta, neapdraud administratīvā pārkāpuma procesa mērķa sasniegšanu, ziņas par pierādīšanas priekšmetā ietilpstošajiem faktiem var iegūt, izdarot aptauju.

(2) Izdarot aptauju, amatpersona noskaidro attiecīgajai personai zināmo informāciju vai arī šādas informācijas neesību.

107. pants. Pratināšana

(1) Pratināšanas mērķis ir informācijas iegūšana no pratināmās personas.

(2) Persona sniedz paskaidrojumus un liecības un atbild uz jautājumiem mutvārdos. Eksperts liecības attiecībā uz amatpersonas uzdotajiem jautājumiem var sniegt arī rakstveidā.

108. pants. Aplūkošana

(1) Ja ir pietiekams pamats domāt, ka uz personas ķermeņa ir administratīvā pārkāpuma pēdas, sevišķas pazīmes, kurām ir nozīme lietā, vai pati persona atrodas kādā īpašā fizioloģiskā stāvoklī, var veikt šīs personas aplūkošanu.

(2) Aplūkošanu veic ar aplūkojamo personu viena dzimuma amatpersona.

109. pants. Apskate

(1) Apskates gaitā amatpersona tieši uztver, konstatē un fiksē kāda objekta pazīmes, ja pastāv iespēja, ka šis objekts ir saistīts ar administratīvo pārkāpumu.

(2) Mantu apskate notiek tās personas klātbūtnē, kuras īpašumā vai valdījumā šīs mantas atrodas. Neatliekamos

gadījumos mantas var apskatīt bez to īpašnieka (valdītāja) klātbūtnes.

110. pants. Administratīvā pārkāpuma vietas apskate

(1) Administratīvā pārkāpuma vietas apskate ir konkrētas vietas un tajā esošo objektu apskate, ja vieta un objekti ir saistīti ar izdarīto administratīvo pārkāpumu.

(2) Publiski nepieejamas teritorijas vai telpas (proti, vietas, kurās nevar ieiet vai uzturēties bez to īpašnieka, valdītāja vai turētāja piekrišanas) un tajās esošo mantu, kā arī transportlīdzekļu apskati var izdarīt ar to īpašnieka (valdītāja, turētāja) piekrišanu vai rajona (pilsētas) tiesas tiesneša lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz amatpersonas pieteikumu un tam pievienotajiem materiāliem. Tiesnesis lēmumu pieņem nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā no pieteikuma saņemšanas dienas.

(3) Neatliekamos gadījumos apskati var veikt ar amatpersonas lēmumu, saņemot prokurora piekrišanu.

(4) Ja publiski nepieejamas teritorijas vai telpas un tajā esošo mantu vai transportlīdzekļa apskate veikta ar prokurora piekrišanu, ne vēlāk kā nākamajā darbdienā pēc apskates veikšanas amatpersona par to paziņo rajona (pilsētas) tiesas tiesnesim, uzrādot materiālus, kas pamatoja apskates nepieciešamību un neatliekamību, kā arī apskates protokolu. Tiesnesis pārbauda apskates tiesiskumu un pamatotību. Ja apskate veikta prettiesiski, tiesnesis iegūtos pierādījumus atzīst par nepieļaujamiem administratīvā pārkāpuma procesā un lemj par rīcību ar izņemtajiem priekšmetiem.

(5) Publiski nepieejamas teritorijas, telpas, transportlīdzekļa vai mantas apskati veic īpašnieka (valdītāja, turētāja) vai viņa pārstāvja, vai pašvaldības pārstāvja klātbūtnē.

(6) Transportlīdzekļa tehniskā stāvokļa kontrole, ko veic, lai konstatētu transportlīdzekļa tehniskā stāvokļa atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, nav administratīvā pārkāpuma vietas apskate.

111. pants. Mantu un dokumentu izņemšana

(1) Izņemšana ir administratīvā pārkāpuma lietā nozīmīgas mantas vai dokumentu atņemšana uz laiku.

(2) Izņemšanu izdara ar amatpersonas lēmumu, kurā norāda, kādu mantu vai dokumentus izņem, kā arī izņemto mantu daudzumu.

(3) Lēmumu nekavējoties paziņo personai, uz kuru tas attiecas. Persona par šo lēmumu var iesniegt sūdzību, kuru izskata, pieņemot lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā.

(4) Izņemtās mantas un dokumentus līdz brīdim, kad stājas spēkā lēmums administratīvā pārkāpuma lietā, nodod glabāšanā. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā nodod glabāšanā izņemto mantu vai dokumentus, kā arī iestādes, kurām nodod glabāšanā izņemto mantu vai dokumentus.

(5) Ja izņemtās mantas ātri bojājas vai arī to ilgstoša glabāšana rada zaudējumus valstij, amatpersona tās nodod realizācijai vai iznīcināšanai. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā amatpersona pieņem lēmumu par mantu nodošanu realizācijai vai iznīcināšanai un kādā veicama šo mantu realizācija vai iznīcināšana.

112. pants. Datu iegūšana no elektronisko sakaru komersanta

(1) Elektroniskajā vidē aizskarto personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzības nodrošināšanai elektronisko sakaru komersantam ir pienākums pēc tās amatpersonas pieprasījuma, kura veic administratīvā pārkāpuma procesu, izsniegt elektronisko sakaru komersanta rīcībā esošos datus par abonenta vai reģistrētā galalietotāja vārdu, uzvārdu un personas kodu vai arī nosaukumu un reģistrācijas numuru, kā arī pakalpojuma ierīkošanas (pieslēguma) adresi, kurai savienojuma laikā piešķirta interneta protokola (IP) adrese, galalietotāja identifikatoru vai pieslēguma numuru, lai identificētu pie administratīvās atbildības saucamo personu. Datus no elektronisko sakaru komersanta pieprasa ar atsevišķu amatpersonas lēmumu.

(2) Administratīvā pārkāpuma lietā par fizisku un emocionālu vardarbību pret bērnu amatpersonai, kura veic administratīvā pārkāpuma procesu, ir tiesības pieprasīt, lai elektronisko sakaru komersants izsniedz arī datus par abonenta atrašanās vietu. Amatpersona pieprasa datus par abonenta atrašanās vietu ar rajona (pilsētas) tiesas tiesneša lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz amatpersonas pieteikumu un tam pievienotajiem materiāliem.

Tiesnesis, izvērtējot arī personas tiesību uz privāto dzīvi ierobežojuma samērīgumu, lēmumu pieņem nekavējoties, bet ne vēlāk kā triju darbdienu laikā no pieteikuma saņemšanas dienas.

(11.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.06.2026.)

113. pants. Apreibinošo vielu lietošanas pārbaude

(1) Lai konstatētu alkohola koncentrāciju personas izelpas gaisā, amatpersona ir tiesīga ar šim nolūkam paredzētu mēraparātu pārbaudīt personas izelpas gaisu.

(2) Ja ir pamatotas aizdomas, ka persona ir alkohola ietekmē vai reibumā, bet izelpas gaisa pārbaudi nav iespējams veikt, amatpersona nogādā personu ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai.

(3) Ministru kabinets nosaka prasības, kurām ir jāatbilst mēraparātam, ar kuru pārbauda personas izelpas gaisu.

(4) Lai konstatētu narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmi vai reibumu, amatpersona nogādā personu ārstniecības iestādē medicīniskās pārbaudes veikšanai, ja ir pamatotas aizdomas par narkotisko vai citu apreibinošo vielu lietošanu (ietekmi vai reibumu).

(5) Kārtību, kādā nosakāma alkohola koncentrācija izelpas gaisā, kā arī alkohola, narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes vai reibuma konstatēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

114. pants. Ekspertīze

(1) Ekspertīze ir izmeklēšanas darbība, kuru veic viens vai vairāki eksperti amatpersonas uzdevumā un kuras saturs ir ekspertīzei iesniegto objektu pētīšana nolūkā noskaidrot administratīvā pārkāpuma procesā nozīmīgus faktus un apstākļus, par ko tiek dots eksperta atzinums.

(2) Ekspertīze ir obligāta:

1) lai noteiktu miesas bojājumu smaguma pakāpi un raksturu;

2) ja rodas pamatotas šaubas par personas pieskaitāmību.

(3) Ekspertīzi nosaka ar amatpersonas lēmumu, kurā norāda:

1) ekspertīzes noteikšanas iemeslus;

2) apstākļus, kuri attiecas uz izpētāmo objektu;

3) ekspertīžu iestādi vai tā eksperta vārdu un uzvārdu, kuram uzdots izdarīt ekspertīzi;

4) ekspertam izvirzīto uzdevumu un risināmos jautājumus;

5) ekspertam nodotos materiālus;

6) ekspertīzei pakļautās personas datus.

(4) Lēmumu paziņo personai, uz kuru tas attiecas.

Otrā sadaļa
Administratīvā pārkāpuma process iestādē

15. nodaļa
Administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšana

115. pants. Amatpersonas, kuras ir tiesīgas veikt administratīvā pārkāpuma procesu

(1) Administratīvā pārkāpuma procesu ir tiesīgas veikt amatpersonas no šādām publisko personu iestādēm:

1) Būvniecības valsts kontroles biroja;

2) Centrālās statistikas pārvaldes;

3) Dabas aizsardzības pārvaldes;

4) Datu valsts inspekcijas;

5) Ekonomikas ministrijas;

5^1) Enerģētikas un vides aģentūras;

6) Iepirkumu uzraudzības biroja;

6^1) Ieslodzījuma vietu pārvaldes;

7) *(izslēgts ar 11.06.2026. likumu)*;

8) Izglītības kvalitātes valsts dienesta;

9) Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja;

10) Labklājības ministrijas;

11) Latvijas Nacionālā arhīva;

12) Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra;

13) *(izslēgts no 01.10.2026. ar 11.06.2026. likumu. Sk. pārejas noteikumu 17. punktu)*;

14) Militārās policijas;

15) Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes;

16) Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes;

17) Nacionālo bruņoto spēku Jūras spēku Krasta apsardzes dienesta;

17^1) Nodokļu un muitas policijas;

18) Ostas policijas;

19) Patērētāju tiesību aizsardzības centra;

20) Pārtikas un veterinārā dienesta;

21) pašvaldības administratīvās inspekcijas;

22) pašvaldības administratīvās komisijas vai apakškomisijas;

23) pašvaldības būvvaldes;

24) pašvaldības izpilddirektors, pagasta vai pilsētas pārvaldes vadītājs;

25) pašvaldības īres valdes;

26) pašvaldības policijas;

27) pašvaldības Transporta kontroles dienesta;

28) pašvaldības vides inspekcijas;

29) pašvaldības vides kontroles amatpersonas;

30) Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes;

31) Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas;

31^1) Tieslietu ministrijas;

32) Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja;

33) Valsts aģentūras "Civilās aviācijas aģentūra";

34) Valsts augu aizsardzības dienesta;

35) Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas;

36) Valsts darba inspekcijas;

37) Valsts dzelzceļa administrācijas;

38) Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas;

39) Valsts ieņēmumu dienesta;

40) Valsts kases;

41) Valsts kontroles;

42) Valsts meža dienesta;

43) Valsts policijas;

44) Valsts robežsardzes;

45) Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta;

46) Valsts valodas centra;

47) Valsts vides dienesta;

48) Valsts zemes dienesta;

49) Veselības inspekcijas;

50) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas.

(2) Iestādes nolikumā var noteikt īpašu kompetences sadalījumu starp iestādes amatpersonām.

(3) Pašvaldības saistošajos noteikumos paredzēto sodu piemērošanai administratīvā pārkāpuma procesu veic šā panta pirmajā daļā minēto pašvaldību iestāžu amatpersonas, kā arī citas pašvaldības saistošajos noteikumos pilnvarotās pašvaldību iestāžu amatpersonas. Administratīvā pārkāpuma procesu ir tiesīgas veikt arī pašvaldību administratīvās komisijas.

(4) Administratīvā pārkāpuma procesu ir tiesīga veikt amatpersona, kurai ir augstākā izglītība vai — ja tā ir Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādes vai Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi, Militārās policijas amatpersona vai pašvaldības policijas amatpersona — vismaz vidējā izglītība.

(5) Nozaru likumos noteiktajā kārtībā pilnvarotas personas ir tiesīgas veikt darbības administratīvā pārkāpuma novēršanai, neuzsākot administratīvā pārkāpuma procesu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.10.2023., 21.11.2024., 15.05.2025. un 11.06.2026. likumu, kas stājas spēkā 20.06.2026. Grozījumi pirmajā daļā par 13. punkta izslēgšanu un 31.[1] punkts stājas spēkā 01.10.2026. Sk. pārejas noteikumu 17. punktu)

116. pants. Administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanas pamats

Administratīvā pārkāpuma procesu uzsāk:

1) uz iesnieguma pamata;

2) uz amatpersonas iniciatīvas pamata;

3) uz augstākas amatpersonas rīkojuma vai citas iestādes ziņojuma pamata.

117. pants. Administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanas termiņš

(1) Iegūstot ziņas par iespējamu administratīvo pārkāpumu, amatpersona, ja nepieciešams, normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros pārbauda šīs ziņas un ne vēlāk kā triju darbdienu laikā no ziņu iegūšanas dienas pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu;

2) par atteikumu uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu;

3) par materiālu pārsūtīšanu pēc piekritības.

(2) Ja nepieciešama ilgstoša ziņu pārbaude, šā panta pirmajā daļā minēto lēmumu pieņem ne vēlāk kā viena mēneša laikā no ziņu iegūšanas dienas.

118. pants. Administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanas noilgums

(1) Administratīvā pārkāpuma procesu var uzsākt ne vēlāk kā viena gada laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, — no pārkāpuma pārtraukšanas dienas.

(2) Administratīvā pārkāpuma procesu var uzsākt ne vēlāk kā divu gadu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, ja pārkāpums izdarīts:

1) *(izslēgts ar 21.11.2024. likumu)*;

2) valsts amatpersonu deklarāciju iesniegšanas jomā;

3) valsts amatpersonu interešu konflikta novēršanas jomā;

4) publisko iepirkumu un publiskās un privātās partnerības jomā;

5) meža apsaimniekošanas un izmantošanas jomā.

(3) Administratīvā pārkāpuma procesu var uzsākt ne vēlāk kā triju gadu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, ja pārkāpums izdarīts:

1) veselības aprūpes jomā;

2) būvniecības jomā;

3) politisko organizāciju (partiju) vai to apvienību finansēšanas jomā.

(4) Ja ir izbeigts kriminālprocess, bet ir konstatējamas administratīvā pārkāpuma pazīmes, administratīvā pārkāpuma procesu var uzsākt ne vēlāk kā triju gadu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

119. pants. Administratīvā pārkāpuma procesu nepieļaujošie apstākļi

(1) Administratīvā pārkāpuma procesu nedrīkst uzsākt, bet uzsāktais process jāizbeidz, ja konstatēts vismaz viens no šādiem apstākļiem:

1) administratīvais pārkāpums nav noticis;

2) administratīvo pārkāpumu izdarījusī persona nav sasniegusi 14 gadu vecumu;

3) persona administratīvā pārkāpuma izdarīšanas laikā atradusies nepieskaitāmības stāvoklī;

4) konstatēti apstākļi, kas izslēdz administratīvo atbildību;

5) tiesību norma, kas nosaka administratīvo atbildību, vairs nav spēkā;

6) iestājies administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanas noilgums un process nav uzsākts;

7) par to pašu faktu attiecībā uz personu, kuru sauc pie administratīvās atbildības, jau ir kompetentās amatpersonas lēmums par administratīvā soda piemērošanu (izņemot gadījumus, kad ir beidzies saprātīgs termiņš pārkāpuma pārtraukšanai un tas nav pārtraukts) vai ir stājies spēkā lēmums par administratīvā pārkāpuma procesa izbeigšanu;

8) par šo faktu ir uzsākts kriminālprocess;

9) jautājums izlemjams cita procesa ietvaros;

10) fiziskā persona, pret kuru uzsākts administratīvā pārkāpuma process, ir mirusi;

11) juridiskā persona, pret kuru uzsākts administratīvā pārkāpuma process, ir izslēgta no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra reģistriem;

12) administratīvā pārkāpuma process ir uzsākts, bet deviņu mēnešu laikā no tā uzsākšanas dienas nav pieņemts lēmums administratīvā pārkāpuma lietā.

(2) Ja administratīvo pārkāpumu izdarījis bērns vecumā no 11 līdz 14 gadiem un ir jāizlemj jautājums par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu, amatpersona uzsāk administratīvā pārkāpuma procesu un pārbauda faktus par izdarīto administratīvo pārkāpumu šajā likumā noteiktajā kārtībā.

120. pants. Amatpersonas rīcība gadījumos, kad pārkāpuma lieta izskatāma cita procesa ietvaros

(1) Ja pārkāpuma lieta izskatāma cita procesa ietvaros, amatpersona izbeidz administratīvā pārkāpuma procesu (ja tas uzsākts) un nosūta materiālus pēc piekritības. Ja lietas izskatīšana disciplinārprocesa ietvaros neizslēdz iespēju piemērot administratīvo sodu, administratīvā pārkāpuma procesu turpina.

(2) Ja lietas izskatīšanas gaitā amatpersona secina, ka pārkāpums satur noziedzīga nodarījuma pazīmes, tā materiālus nosūta prokuroram vai izmeklēšanas iestādei.

121. pants. Lēmuma par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu un lēmuma par atteikumu uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu saturs

(1) Lēmumā par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu norāda:

1) administratīvā pārkāpuma lietas numuru;

2) lēmuma pieņemšanas laiku un vietu;

3) amatpersonas vārdu, uzvārdu, iestādi, kuru tā pārstāv, un amatu;

4) ziņas par procesa dalībniekiem (ja tādi ir noskaidroti lēmuma pieņemšanas brīdī), kā arī par viņu pārstāvjiem un aizstāvjiem (ja tādi ir);

5) informāciju par procesa dalībnieku tiesībām un pienākumiem;

6) administratīvā pārkāpuma izdarīšanas laiku, vietu, ziņas par administratīvā pārkāpuma izdarīšanas faktiskajiem apstākļiem;

7) pierādījumus, kas iegūti līdz lēmuma pieņemšanas brīdim;

8) lēmuma pieņemšanas tiesisko pamatu, tai skaitā tiesību normu, kas paredz atbildību par administratīvo pārkāpumu;

9) informāciju par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laiku un vietu, ja administratīvā pārkāpuma lietu neizskata tūlīt pēc pārkāpuma konstatēšanas un ja, pieņemot lēmumu, ir zināms administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laiks un vieta;

10) citas ziņas, ja tas ir nepieciešams.

(2) Lēmumā par atteikumu uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu norāda šā panta pirmās daļas 1.—3. punktā minēto informāciju, kā arī:

1) ziņas par personām, kuras šis lēmums skar (ja tās ir noskaidrotas lēmuma pieņemšanas brīdī), kā arī par šo personu pārstāvjiem (ja tādi ir);

2) ziņas par notikuma faktiskajiem apstākļiem;

3) pierādījumus, kas iegūti līdz lēmuma pieņemšanas brīdim;

4) lēmuma pieņemšanas tiesisko pamatu;

5) citas ziņas, ja tas ir nepieciešams;

6) informāciju par to, ka šis lēmums nav pārsūdzams, kā arī informāciju par to, ka prokurors ir tiesīgs iesniegt protestu.

(3) Administratīvā pārkāpuma lietai numuru piešķir Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs vai valsts akciju sabiedrība "Ceļu satiksmes drošības direkcija".

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

122. pants. Lēmuma paziņošana

(1) Lēmumu par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu nekavējoties paziņo pie atbildības saucamajai personai, ja tāda ir zināma (arī tās pārstāvim, ja pie atbildības saucamā persona ir nepilngadīga), un personai, kurai nodarīts kaitējums.

(2) Lēmumu par atteikumu uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu nekavējoties paziņo personai, kuru šis lēmums skar (arī tās pārstāvim, ja persona ir nepilngadīga), ja šī persona ir bijusi informēta par amatpersonas rīcībā esošajām ziņām par iespējamu administratīvo pārkāpumu, un personai, kurai nodarīts kaitējums. Informāciju par lēmumu paziņo arī iesniedzējam, ja ziņas par iespējamu administratīvo pārkāpumu bija ietvertas iesniegumā (izņemot gadījumu, kad iesniedzējs ir lūdzis nepaziņot informāciju par lēmumu), un augstākai amatpersonai vai citai iestādei, ja ziņas par iespējamu administratīvo pārkāpumu bija ietvertas augstākas amatpersonas rīkojumā vai citas iestādes ziņojumā.

123. pants. Pie atbildības saucamās personas statusa piešķiršana

(1) Ja administratīvā pārkāpuma uzsākšanas brīdī pie atbildības saucamā persona ir zināma, tai pie atbildības saucamās personas statusu piešķir ar lēmumu par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu.

(2) Ja administratīvā pārkāpuma process ir uzsākts par faktu un pie atbildības saucamā persona kļūst zināma pēc tam, kad pieņemts lēmums par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu, tai pie atbildības saucamās personas statusu piešķir ar atsevišķu lēmumu. Šo lēmumu nekavējoties paziņo pie atbildības saucamajai personai (arī tās pārstāvim, ja pie atbildības saucamā persona ir nepilngadīga) un personai, kurai nodarīts kaitējums.

(3) Lēmumā norāda:

1) administratīvā pārkāpuma lietas numuru;

2) lēmuma pieņemšanas laiku un vietu;

3) amatpersonas vārdu, uzvārdu, iestādi, kuru tā pārstāv, un amatu;

4) ziņas par pie atbildības saucamo personu;

5) informāciju par pie atbildības saucamās personas tiesībām un pienākumiem;

6) pierādījumus par pie atbildības saucamās personas vainu, kas iegūti līdz lēmuma pieņemšanas brīdim;

7) citas ziņas, ja tas ir nepieciešams.

(4) Lēmumam pievieno lēmumu par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu.

124. pants. Prokurora protesta iesniegšana par atteikumu uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu

(1) Prokurors var iesniegt protestu par atteikumu uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu sešu mēnešu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas. Protestu iesniedz amatpersonai, kura pieņēmusi lēmumu. Protestu izskata augstāka amatpersona, bet, ja augstākas amatpersonas nav, — rajona (pilsētas) tiesa atbilstoši lēmuma pieņemšanas vietai. Augstāka amatpersona lēmumu pieņem rakstveida procesā 10 darbdienu laikā no protesta saņemšanas dienas.

(2) Prokurors var iesniegt protestu par augstākas amatpersonas atteikumu uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu 10 darbdienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas. Protestu iesniedz augstākai amatpersonai, kura protestu un administratīvā pārkāpuma lietas materiālus nekavējoties nosūta izskatīšanai pēc piekritības. Protestu izskata rajona (pilsētas) tiesa atbilstoši lēmuma pieņemšanas vietai. Rajona (pilsētas) tiesa lēmumu pieņem rakstveida procesā 10 darbdienu laikā no protesta saņemšanas dienas.

(3) Rajona (pilsētas) tiesas lēmums nav pārsūdzams.

124.[1] pants. Administratīvā pārkāpuma procesa apturēšana un atjaunošana

(1) Amatpersona var apturēt administratīvā pārkāpuma procesu, ja tas nepieciešams, lai īstenotu Eiropas Savienības vai starptautisko tiesību normā noteiktu sadarbību vai citu rīcību.

(2) Administratīvā pārkāpuma procesu var apturēt uz laiku līdz vienam gadam.

(3) Amatpersona nekavējoties atjauno administratīvā pārkāpuma procesu, ja zudis tā apturēšanas pamats.

(4) Lēmumu par administratīvā pārkāpuma procesa apturēšanu vai tā atjaunošanu paziņo šā likuma 122. panta pirmajā daļā minētajām personām.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

16. nodaļa
Administratīvā pārkāpuma lietas sagatavošana izskatīšanai

125. pants. Amatpersonas darbības, sagatavojot administratīvā pārkāpuma lietu izskatīšanai

(1) Sagatavojot administratīvā pārkāpuma lietu izskatīšanai, amatpersona veic šādas darbības:

1) izlemj, vai administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana ir tās kompetencē;

1^1) izlemj, vai administratīvā pārkāpuma lieta tiks izskatīta atklātā vai slēgtā procesā;

2) veic izmeklēšanas darbības;

3) piemēro procesuālos piespiedu līdzekļus;

4) izlemj jautājumu par cietušo un aizskarto mantas īpašnieku;

5) izlemj procesā iesaistīto personu lūgumus;

6) izlemj jautājumu par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laiku un vietu;

7) veic citas nepieciešamās darbības.

(2) Gadījumā, ja kompetenta iestāde objektīvu apstākļu dēļ nevar uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu un veikt neatliekamās procesuālās darbības, nozaru likumos var paredzēt, ka administratīvā pārkāpuma procesu var uzsākt un lietas sagatavošanu izskatīšanai var veikt citas šā likuma 115. pantā minēto iestāžu amatpersonas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

126. pants. Lēmums par cietušā statusa piešķiršanu

(1) Lēmumu par cietušā statusa piešķiršanu pieņem uz personas lūguma pamata. Amatpersona vai augstāka amatpersona informē personu par tās tiesībām izteikt šādu lūgumu.

(2) Lūgumu atzīt personu par cietušo var izteikt mutvārdos vai rakstveidā. Mutvārdu lūgumu atzīt personu par cietušo amatpersona vai augstāka amatpersona noformē rakstveidā, un persona to paraksta.

(3) Amatpersona vai augstāka amatpersona atzīst personu par cietušo, pieņemot attiecīgu lēmumu 10 darbdienu laikā no lūguma saņemšanas dienas.

(4) Lūgumu atzīt nepilngadīgu personu par cietušo amatpersonai vai augstākai amatpersonai iesniedz nepilngadīgā pārstāvis.

(5) Lūgumu par cietušā statusa piešķiršanu var iesniegt līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas pabeigšanai iestādē.

127. pants. Atteikums piešķirt cietušā statusu

(1) Lēmumu par atteikumu piešķirt cietušā statusu pieņem 10 darbdienu laikā no lūguma saņemšanas dienas. Lēmumu paziņo personai, kas iesniegusi lūgumu.

(2) Lēmumu par atteikumu piešķirt cietušā statusu persona 10 darbdienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt augstākai amatpersonai, bet, ja augstākas amatpersonas nav, — rajona (pilsētas) tiesā atbilstoši personas deklarētajai dzīvesvietai vai juridiskajai adresei. Ja personai nav deklarētās dzīvesvietas Latvijā vai juridiskās personas juridiskā adrese neatrodas Latvijā, lēmumu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā atbilstoši pārkāpuma konstatēšanas vietai. Sūdzību iesniedz amatpersonai. Augstāka amatpersona lēmumu pieņem rakstveida procesā 10 darbdienu laikā no sūdzības saņemšanas dienas.

(3) Augstākas amatpersonas lēmumu par atteikumu atzīt personu par cietušo 10 darbdienu laikā no lēmuma

paziņošanas dienas persona var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā atbilstoši personas deklarētajai dzīvesvietai vai juridiskajai adresei. Ja personai nav deklarētās dzīvesvietas Latvijā vai juridiskās personas juridiskā adrese neatrodas Latvijā, lēmumu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā atbilstoši pārkāpuma konstatēšanas vietai. Sūdzību iesniedz augstākai amatpersonai, kura sūdzību un administratīvā pārkāpuma lietas materiālus nekavējoties nosūta izskatīšanai pēc piekritības. Rajona (pilsētas) tiesa lēmumu pieņem rakstveida procesā 10 darbdienu laikā no sūdzības saņemšanas dienas. Rajona (pilsētas) tiesas lēmums nav pārsūdzams.

128. pants. Lēmums par aizskartā mantas īpašnieka statusa piešķiršanu

Lēmumu par aizskartā mantas īpašnieka statusa piešķiršanu personai pieņem šā likuma 126. un 127. pantā noteiktajā kārtībā.

129. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas vieta

(1) Ja administratīvā pārkāpuma lietu izskata un lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā pieņem tūlīt pēc pārkāpuma konstatēšanas, administratīvā pārkāpuma lietu izskata pārkāpuma konstatēšanas vietā.

(2) Administratīvā pārkāpuma lietu neizskata pārkāpuma konstatēšanas vietā, ja:

1) administratīvā pārkāpuma lietā ir iesaistīta nepilngadīga persona;

2) administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana pārkāpuma konstatēšanas vietā nav iespējama vai ir būtiski apgrūtināta.

(3) Ja administratīvā pārkāpuma lietu neizskata pārkāpuma konstatēšanas vietā, to izskata iestādē. Ja iestādei ir vairākas teritoriālās struktūrvienības, administratīvā pārkāpuma lietu izskata tajā struktūrvienībā, kuras darbības teritorijā ir pārkāpuma konstatēšanas vieta.

(4) Pēc cietušā vai pie atbildības saucamās personas motivēta lūguma administratīvā pārkāpuma lietu var izskatīt tajā iestādes teritoriālajā struktūrvienībā, kuras darbības teritorijā ir cietušā vai pie atbildības saucamās personas deklarētā dzīvesvieta vai juridiskā adrese. Ja šādu lūgumu iesniedz gan cietušais, gan pie atbildības saucamā persona, administratīvā pārkāpuma lietu izskata atbilstoši cietušā adresei. Ja lūgumu iesnieguši vairāki cietušie vai vairākas pie atbildības saucamās personas, lietu izskata atbilstoši tās personas adresei, kura lūgumu iesniedza pirmā, vai atbilstoši fiziskās personas adresei, ja lūgumu iesniedza gan fiziskā, gan juridiskā persona.

130. pants. Iestāžu sadarbība ar Integrētās iekšlietu informācijas sistēmas starpniecību

(1) Ja nav iespējams nodrošināt administratīvā pārkāpuma lietas savlaicīgu un pareizu izskatīšanu vai izpildīt administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto nolēmumu, jo nav zināma personas, mantas vai dokumenta atrašanās vieta, amatpersona, kura veic administratīvā pārkāpuma procesu vai kura kontrolē, lai pareizi un laikus tiktu izpildīts nolēmums par administratīvā soda piemērošanu, var lemt par ziņu iekļaušanu Integrētajā iekšlietu informācijas sistēmā, lai noskaidrotu attiecīgās personas, mantas vai dokumenta atrašanās vietu.

(2) Ja administratīvā pārkāpuma lietā zudusi nepieciešamība vai pamats noskaidrot personas, mantas vai dokumenta atrašanās vietu, amatpersona, kura veic administratīvā pārkāpuma procesu vai kura kontrolē, lai pareizi un laikus tiktu izpildīts nolēmums par administratīvā soda piemērošanu, lemj par ziņu dzēšanu no Integrētās iekšlietu informācijas sistēmas.

(3) Ministru kabinets nosaka Integrētajā iekšlietu informācijas sistēmā no administratīvā pārkāpuma lietas iekļaujamās ziņas, kas nepieciešamas personas, mantas vai dokumenta atrašanās vietas noskaidrošanai, šo ziņu apjomu, iekļaušanas pamatu un mērķi, to iekļaušanas, izmantošanas un dzēšanas kārtību, iestādes, kurām piešķirama piekļuve minētajā sistēmā iekļautajām ziņām, kā arī amatpersonu rīcību, konstatējot tādas personas, mantas vai dokumenta atrašanās vietu, par kuru ziņas ir iekļautas Integrētajā iekšlietu informācijas sistēmā.

131. pants. Paziņošana par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu

Ja administratīvā pārkāpuma lietu neizskata tūlīt pēc pārkāpuma konstatēšanas, procesa dalībniekiem un citām personām, kuras ir uzaicināmas uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu, informāciju par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laiku un vietu paziņo tādā veidā, lai informācija ir uzskatāma par paziņotu vismaz piecas dienas pirms administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas.

17. nodaļa
Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana

132. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros izvērtējamie apstākļi

Amatpersona, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, noskaidro:

1) vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums;

2) vai to ir izdarījusi pie atbildības saucamā persona;

3) vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības;

4) vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi;

5) vai ir citi apstākļi, kam ir nozīme administratīvā pārkāpuma lietas pareizā izlemšanā.

133. pants. Lēmuma pieņemšanas termiņš

(1) Administratīvā pārkāpuma lietu izskata un lēmumu pieņem pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā viena mēneša laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu.

(2) Ja objektīvu iemeslu dēļ šā panta pirmajā daļā noteikto termiņu nav iespējams ievērot, amatpersona to var pagarināt uz laiku, kas nepārsniedz četrus mēnešus no dienas, kad pieņemts lēmums par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu.

(3) Ja ir nepieciešams veikt ekspertīzi, administratīvā pārkāpuma lietu izskata un lēmumu pieņem sešu mēnešu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu.

(4) Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas un lēmuma pieņemšanas termiņa skaitījumu aptur līdz brīdim, kad ir izlemts jautājums par cietušā statusa piešķiršanu, ja lietā pieņemts lēmums par atteikumu piešķirt cietušā statusu.

134. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas atlikšana

(1) Amatpersona atliek administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu, ja:

1) nepieciešams pieaicināt personu, kuras tiesības vai tiesiskās intereses var tikt aizskartas ar lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā;

2) uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu neierodas kāds no procesa dalībniekiem un viņam nav laikus paziņots par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laiku un vietu;

3) to pamatoti lūdz kāds no procesa dalībniekiem.

(2) Amatpersona var atlikt administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu, ja:

1) tā atzīst, ka izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu nav iespējams tāpēc, ka nav ieradies kāds no procesa dalībniekiem, liecinieks, eksperts vai tulks;

2) tās izskatīšanai ir nepieciešams iegūt papildu ziņas.

135. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana un lēmuma pieņemšana bez tās personas klātbūtnes, kura saucama pie atbildības

Administratīvā pārkāpuma lietu izskata un lēmumu pieņem bez tās personas klātbūtnes, kura saucama pie atbildības, ja:

1) pie atbildības saucamā persona bez attaisnojoša iemesla neierodas uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu, bet tai bija paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu saskaņā ar šā likuma normām;

2) pie atbildības saucamā persona neatkarīgi no neierašanās iemesliem atkārtoti neierodas uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu, bet tai bija paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu saskaņā ar šā likuma normām.

136. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas kārtība, ja administratīvā pārkāpuma lietu izskata pārkāpuma konstatēšanas vietā

(1) Ja administratīvā pārkāpuma lietu izskata tūlīt pēc pārkāpuma konstatēšanas, amatpersona administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā ievēro šajā nodaļā ietvertās normas attiecībā uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas kārtību tiktāl, ciktāl tas iespējams, izskatot pārkāpumu tā konstatēšanas vietā.

(2) Šā panta pirmās daļas nosacījums par šajā nodaļā ietverto normu ievērošanu attiecināms arī uz gadījumiem, kad personai piemēro administratīvo aizturēšanu un tās laikā lieta tiek izskatīta iestādē.

137. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas process

(1) Administratīvā pārkāpuma lietu izskata mutvārdu procesā.

(2) Uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu uzaicinātās personas paskaidrojumus un liecības sniedz mutvārdos.

(3) Pēc procesa dalībnieka lūguma amatpersona lemj par lietisko pierādījumu apskati.

(4) Administratīvā pārkāpuma lietu var izskatīt rakstveida procesā, ja tam piekrīt procesa dalībnieki.

(5) Ja administratīvā pārkāpuma lieta izskatāma rakstveida procesā, amatpersona pēc sava ieskata atsevišķas procesuālās darbības var veikt vai procesuālo jautājumu var izlemt mutvārdu procesā.

(6) Izskatot administratīvā pārkāpuma lietu rakstveida procesā, amatpersona iepazīstas ar lietas materiāliem, procesa dalībnieku iesniegtajiem materiāliem un pieprasa rakstveidā iesniegt nepieciešamo informāciju un pierādījumus.

(7) Administratīvā pārkāpuma lietu izskata slēgtā procesā, ja tas nepieciešams valsts noslēpuma, adopcijas noslēpuma un ierobežotas pieejamības informācijas aizsardzībai, kā arī ja administratīvā pārkāpuma lietā pie atbildības saucamā persona vai cietušais ir nepilngadīgais.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

138. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas gaitas fiksēšana

(1) Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas gaitu amatpersona var fiksēt, izmantojot skaņu ierakstu vai citus tehniskos līdzekļus vai rakstot sēdes protokolu.

(2) Ja administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas gaitu amatpersona fiksē sēdes protokolā, tajā norāda:

1) sēdes norises laiku (gadu, datumu, mēnesi) un vietu;

2) amatpersonas vārdu, uzvārdu, iestādi, kuru tā pārstāv, un amatu (ja administratīvā pārkāpuma lietu izskatīja koleģiālā iestāde, — koleģiālās iestādes sastāvu);

3) administratīvā pārkāpuma lietas numuru;

4) sēdes atklāšanas laiku;

5) ziņas par procesa dalībnieku, liecinieku, ekspertu un tulku ierašanos;

6) ziņas par to, ka procesa dalībniekiem un citām personām izskaidrotas to procesuālās tiesības un pienākumi;

7) ziņas par to, ka cietušais, aizskartais mantas īpašnieks, liecinieks, eksperts un tulks brīdināts par krimināltatbildību saskaņā ar Krimināllikumu;

8) procesa dalībnieku paskaidrojumus, liecinieku liecības, ekspertu liecības, ziņas par pierādījumu pārbaudi;

9) procesa dalībnieku lūgumus;

10) amatpersonas lēmumus, kas nav pieņemti atsevišķu procesuālu dokumentu veidā;

11) ziņas par lēmuma pieņemšanu administratīvā pārkāpuma lietā un par lēmuma paziņošanu;

12) ziņas par laiku, kad procesa dalībnieki var iepazīties ar sēdes protokolu un lēmumu, un vietu, kur procesa dalībnieki var ar tiem iepazīties;

13) sēdes slēgšanas laiku;

14) sēdes protokola parakstīšanas laiku.

(3) Procesa dalībnieks var iepazīties ar sēdes protokolu un triju darbdienu laikā no tā parakstīšanas dienas iesniegt rakstveida piezīmes par protokolu, norādot tajā esošās nepilnības un nepareizības.

(4) Iesniegtās piezīmes amatpersona pievieno sēdes protokolam, uz tām izdarot ierakstu, kurā norāda, vai piekrīt šīm piezīmēm.

(5) Protokolu, kā arī skaņu ieraksta vai citu tehnisko līdzekļu izmantošanas rezultātā iegūto materiālu pievieno administratīvā pārkāpuma lietai un uzglabā kopā ar to.

139. pants. Videokonference

(1) Amatpersona var noteikt, ka procesuālās darbības tiek veiktas, izmantojot videokonferenci.

(2) Videokonferences gadījumā procesuālās darbības tiek veiktas, izmantojot attēlu un skaņas pārraidi reālajā laikā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

140. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas uzsākšana

Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai noteiktajā laikā amatpersona uzsāk lietas izskatīšanu, paziņojot, kāda administratīvā pārkāpuma lieta tiks izskatīta un kura amatpersona to izskata.

141. pants. Procesa dalībnieku un citu uzaicināto personu ierašanās pārbaude

(1) Amatpersona pārbauda, kuri procesa dalībnieki un citas šajā administratīvā pārkāpuma lietā uzaicinātās personas ir ieradušās, vai personām, kuras nav ieradušās, ir paziņots par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu un kādas ziņas saņemtas par to neierašanās iemesliem.

(2) Amatpersona pārbauda ieradušos personu identitāti, kā arī aizstāvju un pārstāvju pilnvaras.

142. pants. Tiesību un pienākumu izskaidrošana un lūgumu izlemšana

(1) Amatpersona izskaidro personām, kuras piedalās administratīvā pārkāpuma procesā, to procesuālās tiesības un pienākumus un brīdina par krimināltatbildību, ievērojot šā likuma 6. nodaļas noteikumus.

(2) Procesa dalībnieki var pieteikt amatpersonai lūgumus. Lēmumu par pieteikto lūgumu amatpersona pieņem pēc

citu procesa dalībnieku viedokļu uzklausīšanas.

143. pants. Sākums administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai pēc būtības

Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana pēc būtības sākas ar amatpersonas ziņojumu par administratīvā pārkāpuma lietas apstākļiem.

144. pants. Procesa dalībnieku paskaidrojumi un liecības

(1) Procesa dalībnieki sniedz paskaidrojumus un liecības šādā secībā: pie atbildības saucamā persona, cietušais, aizskartais mantas īpašnieks.

(2) Procesa dalībnieki paskaidrojumos un liecībās norāda visus apstākļus, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi.

145. pants. Jautājumu uzdošanas kārtība

(1) Ar amatpersonas atļauju procesa dalībnieki var uzdot cits citam jautājumus, kuri attiecas uz administratīvā pārkāpuma lietu.

(2) Amatpersona var uzdot jautājumus procesa dalībniekiem jebkurā administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas brīdī.

146. pants. Liecinieka nopratināšana un liecību nolasīšana

(1) Lieciniekiem līdz viņu nopratināšanas sākumam tiek izraidīti no lietas izskatīšanas telpas. Amatpersona gādā, lai nopratinātie lieciniekinesazinātos ar nenopratinātajiem lieciniekiem.

(2) Katru lieciniekunopratina atsevišķi.

(3) Ar amatpersonas atļauju procesa dalībnieki var uzdot lieciniekam jautājumus. Amatpersona var uzdot lieciniekam jautājumus jebkurā viņa nopratināšanas brīdī.

(4) Pēc procesa dalībnieka lūguma jebkuras personas agrāk konkrētajā administratīvā pārkāpuma procesā sniegtu liecību var nolasīt vai atskaņot.

147. pants. Eksperta nopratināšana

Ja amatpersona pēc savas iniciatīvas vai procesa dalībnieka lūguma ir uzaicinājusi ekspertu uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu, amatpersona vai procesa dalībnieki var uzdot ekspertam jautājumus, lai:

1) noskaidrotu ar eksperta atzinumu saistītus lietā nozīmīgus jautājumus, kuri neprasa papildu pētījumus;

2) precizētu ziņas par ekspertīzē izmantoto pētījuma metodi vai atzinumā lietotajiem terminiem;

3) iegūtu informāciju par citiem faktiem un apstākļiem, kas nav atzinuma sastāvdaļa, bet ir saistīti ar eksperta piedalīšanos administratīvā pārkāpuma procesā;

4) noskaidrotu eksperta kvalifikāciju.

148. pants. Dokumentu, elektronisko un lietisko pierādījumu pārbaude

(1) Administratīvā pārkāpuma lietā esošos dokumentus, elektroniskos un lietiskos pierādījumus pēc cietušā, pie atbildības saucamās personas, prokurora vai aizskartā mantas īpašnieka lūguma apskata un uzrāda procesa dalībniekiem un, ja nepieciešams, arī ekspertiem un lieciniekiem.

(2) Procesa dalībnieks par administratīvā pārkāpuma lietā esošajiem dokumentiem, elektroniskajiem un lietiskajiem pierādījumiem var sniegt paskaidrojumus un izteikt savu viedokli un lūgumus.

149. pants. Pierādījumu apskate un pārbaude uz vietas

(1) Ja rakstveida vai lietiskos pierādījumus nevar nogādāt iestādē, amatpersona var šos pierādījumus apskatīt un pārbaudīt to atrašanās vietā.

(2) Par pierādījumu apskati uz vietas amatpersona paziņo procesa dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis apskates izdarīšanai.

(3) Uz apskati pierādījumu atrašanās vietā amatpersona var uzaicināt ekspertus un lieciniekus.

150. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas pēc būtības pabeigšana

Pēc pierādījumu pārbaudīšanas amatpersona paziņo, ka administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana pēc būtības ir pabeigta.

18. nodaļa
Lēmuma pieņemšana

151. pants. Lēmums administratīvā pārkāpuma lietā

Izskatījusi administratīvā pārkāpuma lietu, amatpersona pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) lēmumu par soda piemērošanu;

2) lēmumu par administratīvā pārkāpuma procesa izbeigšanu.

152. pants. Lemšana par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu vai administratīvā soda piemērošanu nepilngadīgajam

(1) Ja administratīvo pārkāpumu izdarījis nepilngadīgais, amatpersona izvērtē jautājumu par administratīvā pārkāpuma lietas nosūtīšanu pašvaldības administratīvajai komisijai audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanai. Šajā gadījumā amatpersona pieņem lēmumu par personas atzīšanu par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, nepiemērojot administratīvo sodu. Ja audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošana nepilngadīgajam konkrētajā gadījumā nav lietderīga, amatpersona lemj par administratīvā soda piemērošanu.

(2) Lai izlemtu jautājumu par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu nepilngadīgajam, administratīvā pārkāpuma lietu nosūta izskatīšanai pašvaldības administratīvajai komisijai pēc nepilngadīgā dzīvesvietas.

153. pants. Lēmuma par soda piemērošanu un lēmuma par administratīvā pārkāpuma procesa izbeigšanu saturs

(1) Lēmumā par soda piemērošanu norāda:

1) administratīvā pārkāpuma lietas numuru, kā arī ietver optiski mašīnlasāmu attēlu, kurā iekodēts administratīvā pārkāpuma lietas numurs;

2) amatpersonas vārdu, uzvārdu, iestādi, kuru tā pārstāv, un amatu (ja administratīvā pārkāpuma lietu izskatījusi koleģiālā iestāde, — koleģiālās iestādes sastāvu);

3) administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas un lēmuma pieņemšanas vietu un datumu;

4) ziņas par procesa dalībniekiem un viņu pārstāvjiem un aizstāvjiem (ja tādi ir);

5) datumu, kad pieņemts lēmums par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu;

6) ziņas par administratīvā pārkāpuma izdarīšanas faktiskajiem apstākļiem;

7) lietā iegūtos pierādījumus;

8) lēmuma pieņemšanas tiesisko pamatu, tai skaitā tiesību normu, kas paredz atbildību par administratīvo pārkāpumu;

9) administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanā konstatētos atbildību mīkstinošos vai pastiprinošos apstākļus;

10) personai piemēroto sodu;

11) kur un kādā termiņā šo lēmumu var pārsūdzēt;

12) rīcību ar izņemtajām mantām un dokumentiem;

13) informāciju par piedzenamo procesuālo izdevumu apmēru;

14) naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņu;

15) informāciju par to, ka naudas soda nesamaksas gadījumā nolēmums par sodu tiks nodots piespiedu izpildei;

16) informāciju par personas tiesībām likumā noteiktajā kārtībā lūgt soda izpildes atlikšanu vai naudas soda sadalīšanu daļās.

(2) Lēmumā par administratīvā pārkāpuma procesa izbeigšanu norāda:

1) administratīvā pārkāpuma lietas numuru;

2) amatpersonas vārdu, uzvārdu, iestādi, kuru tā pārstāv, un amatu (ja administratīvā pārkāpuma lietu izskatījusi koleģiālā iestāde, — koleģiālās iestādes sastāvu);

3) administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas un lēmuma pieņemšanas vietu un datumu;

4) ziņas par procesa dalībniekiem un viņu pārstāvjiem un aizstāvjiem (ja tādi ir);

5) ziņas par notikuma faktiskajiem apstākļiem;

6) lietā iegūtos pierādījumus;

7) lēmuma pieņemšanas tiesisko pamatu;

8) rīcību ar izņemtajām mantām un dokumentiem;

9) kur un kādā termiņā šo lēmumu var pārsūdzēt.

(3) Izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, amatpersona vienlaikus izskata sūdzību par amatpersonas rīcību ar mantu.

(4) Ja administratīvā pārkāpuma rezultātā nodarīts zaudējums dabas resursiem un šāda zaudējuma apmēra noteikšanas kārtību paredz normatīvie akti, tad, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, amatpersona vienlaikus izlemj jautājumu par pienākumu atlīdzināt dabas resursiem nodarīto zaudējumu. Šādu pienākumu nenosaka nepilngadīgajam.

(5) Lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā paraksta amatpersona, kas izskatījusi administratīvā pārkāpuma lietu, bet koleģiālās iestādes lēmumu — tās priekšsēdētājs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. un 04.12.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

154. pants. Pamatnoteikumi attiecībā uz nosacītu daļēju atbrīvošanu no naudas soda samaksas

(1) Lai veicinātu amatpersonu un pie atbildības saucamo personu savstarpējo sadarbību un brīvprātīgu naudas soda izpildi, amatpersona, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, ir tiesīga lemt par personas nosacītu daļēju atbrīvošanu no naudas soda samaksas.

(2) Personu var nosacīti daļēji atbrīvot no naudas soda samaksas, ievērojot šādus priekšnoteikumus:

1) persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir atzinusi savu vainu un piekrīt lēmumam par naudas soda uzlikšanu;

2) nav konstatēti apstākļi, kas pastiprina personas atbildību par administratīvo pārkāpumu;

3) administratīvā pārkāpuma lietā nav cietušā;

4) persona, kuru sauc pie administratīvās atbildības, gada laikā nav bijusi nosacīti daļēji atbrīvota no naudas soda samaksas;

5) administratīvā pārkāpuma lieta netiek izskatīta bez tās personas klātbūtnes, kuru sauc pie administratīvās atbildības.

(3) Nosacītu daļēju atbrīvošanu no naudas soda samaksas nepiemēro, ja, izvērtējusi administratīvā pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību un citus apstākļus, kam ir nozīme lietā, amatpersona atzīst, ka nosacīta daļēja atbrīvošana no naudas soda samaksas nav piemērojama taisnīga soda mērķa sasniegšanai.

(4) Piemērojot nosacītu daļēju atbrīvošanu no naudas soda samaksas, amatpersona informē administratīvi sodīto personu par tās pienākumu 15 dienu laikā samaksāt lēmumā par administratīvā soda piemērošanu noteikto naudas sodu 50 procentu apmērā. Ja administratīvi sodītā persona izpilda šo nosacījumu, tā tiek atbrīvota no pārējās naudas soda daļas samaksas. Ja nosacījums netiek izpildīts, piemērotais naudas sods samaksājams pilnā apmērā.

(5) Lēmums par nosacītu daļēju atbrīvošanu no naudas soda samaksas zaudē spēku, ja administratīvi sodītā persona pārsūdz lēmumu par naudas soda uzlikšanu.

155. pants. Rīcība ar izņemtajām mantām un dokumentiem

(1) Amatpersona, pieņemot lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, lemj par rīcību ar izņemtajām mantām un dokumentiem, ņemot vērā, ka:

1) izņemto mantu un dokumentus atdod to īpašniekiem vai likumīgajiem valdītājiem, bet, ja tie nav jāatdod īpašniekiem vai likumīgajiem valdītājiem, — realizē vai, ja tiem nav vērtības, — iznīcina;

2) konfiscētos administratīvā pārkāpuma izdarīšanas priekšmetus nodod institūcijai, kura nodrošina rīcību ar valstij piekritīgu mantu, bet, ja tiem nav vērtības, — iznīcina;

3) konfiscētās apgrozībā aizliegtās lietas nodod attiecīgajām iestādēm vai iznīcina;

4) konfiscētos dzīvniekus un konfiscētos transportlīdzekļus nodod institūcijai, kura nodrošina rīcību ar valstij piekritīgu mantu;

5) konfiscēto mantu, kas sakarā ar izdarīto administratīvo pārkāpumu nav atstājama personas īpašumā, nodod institūcijai, kura nodrošina rīcību ar valstij piekritīgu mantu, bet, ja tai nav vērtības, — iznīcina;

6) konfiscētās lietas, kuru izcelsme vai piederība konkrētajā lietā nav noskaidrota, nodod institūcijai, kura nodrošina rīcību ar valstij piekritīgu mantu.

(2) Ja izņemtā manta nav konfiscējama, taču ir realizēta vai iznīcināta, tās īpašniekam ir tiesības saņemt atlīdzinājumu. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā realizēto vai iznīcināto mantu tās īpašniekam atlīdzina vai aizvieto ar tādu pašu un tādas pašas kvalitātes mantu vai arī samaksā vērtību, kāda realizētajai vai iznīcinātajai mantai būtu bijusi atlīdzināšanas brīdī.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

156. pants. Pie atbildības saucamās personas informēšana par pārkāpuma pārtraukšanas termiņu

Pieņemot lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, ja nepieciešams, amatpersona informē pie atbildības saucamo personu par saprātīgu termiņu pārkāpuma pārtraukšanai.

157. pants. Administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma paziņošana

(1) Ja administratīvā pārkāpuma lietu izskata tūlīt pēc pārkāpuma konstatēšanas, pieņemto lēmumu paziņo uzreiz pēc administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas.

(2) Ja administratīvā pārkāpuma lietu neizskata tūlīt pēc pārkāpuma konstatēšanas, lēmumu paziņo pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk kā septiņu darbdienu laikā no administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas dienas.

(3) Administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu paziņo pie atbildības saucamajai personai, cietušajam, kā arī aizskartajam mantas īpašniekam. Ja lēmums pieņemts attiecībā uz nepilngadīgu personu, lēmumu paziņo arī nepilngadīgā pārstāvim.

158. pants. Lemšana par procesuālo izdevumu atlīdzināšanu pēc tam, kad pieņemts lēmums administratīvā pārkāpuma lietā

Ja informācija par piedzenamiem procesuālajiem izdevumiem kļūst zināma pēc tam, kad pieņemts lēmums par soda piemērošanu, amatpersona pieņem atsevišķu lēmumu par šo procesuālo izdevumu piedziņu. Šo lēmumu var pārsūdzēt saskaņā ar kārtību, kādā pārsūdz lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā.

159. pants. Administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma stāšanās spēkā

(1) Administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtais lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad beidzas termiņš tā pārsūdzēšanai un tas nav pārsūdzēts, bet, ja lēmums ir pārsūdzēts, — ar brīdi, kad sūdzība ir noraidīta.

(2) Prokurora protests aptur lēmuma izpildi.

(3) Ja administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtais lēmums ir pārsūdzēts daļā par rīcību ar mantu, pārsūdzētajā daļā lēmums stājas spēkā ar brīdi, kad sūdzība ir noraidīta, bet daļā, kas nav pārsūdzēta, — ar brīdi, kad beidzas termiņš lēmuma pārsūdzēšanai.

160. pants. Pārrakstīšanās un matemātiskā aprēķina kļūdu labošana

Amatpersona jebkurā laikā pēc savas iniciatīvas vai pēc procesa dalībnieka lūguma var izlabot lēmuma tekstā acīmredzamas pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdas, ja tas nemaina lēmuma būtību. Pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdas labo ar atsevišķu lēmumu. Lēmumu par kļūdu labošanu nekavējoties paziņo procesa dalībniekiem.

19. nodaļa
Administratīvā pārkāpuma procesa īpatnības atsevišķās lietu kategorijās

161. pants. Lietas izskatīšana un lēmuma pieņemšana atsevišķās lietu kategorijās

(1) Administratīvā pārkāpuma procesu par šajā nodaļā minētajiem pārkāpumiem veic saskaņā ar šajā likumā noteikto, ja šajā nodaļā nav noteikts citādi.

(2) Administratīvā pārkāpuma lietu par šajā nodaļā minētajiem pārkāpumiem var izskatīt un lēmumu šajā lietā var pieņemt bez tās personas klātbūtnes, kuru sauc pie atbildības.

(3) Par šajā nodaļā minētajiem pārkāpumiem personai piemēro attiecīgajam pārkāpumam noteikto minimālo

naudas sodu.

162. pants. Soda piemērošana transportlīdzekļa īpašniekam

(1) Ja pārkāpti apstāšanās vai stāvēšanas noteikumi, bet transportlīdzekļa vadītājs neatrodas pārkāpuma izdarīšanas vietā, vai ja pārkāpums fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, sodu par pārkāpumu piemēro transportlīdzekļa īpašniekam. Transportlīdzekļa īpašnieks šīs nodaļas izpratnē ir:

1) transportlīdzekļa turētājs vai, ja turētājs nav reģistrēts vai transportlīdzeklis ir noņemts no uzskaites, — transportlīdzekļa īpašnieks vai valdītājs;

2) komersants, kurš tirgo transportlīdzekli, ja pārkāpums izdarīts ar transportlīdzekli, kas nodots tirdzniecībai (tam uzstādītas tirdzniecības valsts reģistrācijas numura zīmes vai tas reģistrēts tirdzniecības reģistrā).

(2) Sodu par administratīvo pārkāpumu transportlīdzekļa īpašniekam nepiemēro šādos gadījumos:

1) ja tiek konstatēts, ka pārkāpuma izdarīšanas brīdī transportlīdzeklis nav atradies transportlīdzekļa īpašnieka valdījumā citas personas prettiesisku darbību dēļ;

2) ja transportlīdzekļa īpašnieks norāda personu (un to identificējošos datus), kura pārkāpuma izdarīšanas brīdī vadīja transportlīdzekli, kā arī iesniedz šo faktu apliecinošus pierādījumus.

(3) Lēmumā par soda piemērošanu par šā panta pirmajā daļā minētajiem pārkāpumiem papildus šā likuma 153. panta pirmajā daļā norādītajām sastāvdaļām faktisko apstākļu konstatējumā norāda pārkāpuma konstatēšanas datumu un laiku, pārkāpuma izdarīšanas vietu, transportlīdzekļa marku un valsts reģistrācijas numuru. Lēmums par soda piemērošanu par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, ir derīgs bez paraksta. Ministru kabinets nosaka lēmuma paziņošanas veidus un kārtību.

(3^1) Lēmumu par soda piemērošanu par pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, var paziņot ar elektroniskā pasta starpniecību, neizmantojot drošu elektronisko parakstu.

(4) Ja laikā, kad tiek konstatēts transportlīdzekļa apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpums, transportlīdzekļa vadītājs ierodas pārkāpuma izdarīšanas vietā, lēmumu pieņem saskaņā ar šajā nodaļā noteikto kārtību.

(5) Persona, kurai ir piemērots administratīvais sods par šā panta pirmajā daļā minētajiem pārkāpumiem, netiek uzskatīta par administratīvi sodītu.

(6) Ja pārkāpums fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, lēmumu par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu un soda piemērošanu var pieņemt, pamatojoties tikai uz automātisku datu apstrādi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

163. pants. Lēmuma par soda piemērošanu transportlīdzekļa īpašniekam pārsūdzēšana

(1) Ja transportlīdzekļa īpašnieks nav vadījis transportlīdzekli pārkāpuma izdarīšanas brīdī, tas, pārsūdzot augstākai amatpersonai lēmumu par soda piemērošanu, sūdzībā norāda personu, kura pārkāpuma izdarīšanas brīdī vadīja transportlīdzekli. Šādā gadījumā sūdzībā norāda attiecīgo personu identificējošos datus (vārdu, uzvārdu, personas kodu, bet par ārzemnieku papildus norāda arī dzīvesvietas adresi, vadītāja apliecības numuru, izdošanas datumu un vietu, vadītāja apliecības izdevēju valsti) un sūdzībai pievieno pierādījumus, kas apliecina, ka šī persona pārkāpuma izdarīšanas brīdī vadīja transportlīdzekli.

(2) Ja iesniegtie pierādījumi apliecina, ka pārkāpuma izdarīšanas brīdī transportlīdzekli ir vadījis transportlīdzekļa īpašnieka norādītais transportlīdzekļa vadītājs, augstāka amatpersona atceļ lēmumu par soda piemērošanu transportlīdzekļa īpašniekam un pieņem lēmumu par soda piemērošanu transportlīdzekļa vadītājam.

(3) Augstākas amatpersonas lēmumu transportlīdzekļa vadītājs var pārsūdzēt tiesā saskaņā ar šajā likumā noteikto kārtību. Izskatot transportlīdzekļa vadītāja sūdzību, tiesa pieaicina transportlīdzekļa īpašnieku.

(4) Ja, pārbaudot lietā esošos pierādījumus, netiek konstatēts, ka transportlīdzekli ir vadījis transportlīdzekļa īpašnieka norādītais transportlīdzekļa vadītājs, tiesa var pieņemt lēmumu par administratīvā soda piemērošanu transportlīdzekļa īpašniekam.

164. pants. Automatizēta lēmuma pieņemšana Valsts ieņēmumu dienestā

Saistībā ar administratīvo pārkāpumu par nodokļu, informatīvās vai valsts amatpersonas deklarācijas vai gada pārskata iesniegšanas termiņa neievērošanu vai šādas deklarācijas vai gada pārskata neiesniegšanu Valsts ieņēmumu dienests var pieņemt lēmumu par administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanu un soda piemērošanu, pamatojoties tikai uz automātisku datu apstrādi.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

20. nodaļa
Lēmuma pārsūdzēšana augstākai amatpersonai administratīvā pārkāpuma lietā

165. pants. Augstāka amatpersona administratīvā pārkāpuma lietā

(1) Augstāka amatpersona administratīvā pārkāpuma lietā var būt tās pašas iestādes augstāka amatpersona (saskaņā ar noteikto institucionālo padotību) vai citas iestādes amatpersona (saskaņā ar noteikto funkcionālo padotību).

(2) Augstāku amatpersonu saskaņā ar institucionālo padotību nosaka ar normatīvajiem aktiem, kas paredz sākotnējā lēmuma pieņēmēja vispārējo padotību valsts pārvaldes organizācijā.

(3) Augstāku amatpersonu saskaņā ar funkcionālo padotību var noteikt speciālais nozares likums, kurā paredzēti administratīvie pārkāpumi un sodi par tiem, ja šāda augstāka amatpersona kopumā ir pilnvarota veikt attiecīgās valsts pārvaldes funkcijas vai uzdevumus.

166. pants. Tiesības pārsūdzēt administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu

(1) Administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu var pārsūdzēt augstākai amatpersonai persona, kurai piemērots administratīvais sods, kā arī cietušais, bet daļā par rīcību ar mantu — arī aizskartais mantas īpašnieks.

(2) Ja augstākas amatpersonas nav, lēmumu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā fiziskā persona atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai, bet juridiskā persona — atbilstoši juridiskajai adresei. Ja personai nav deklarētās dzīvesvietas Latvijā vai juridiskās personas adrese neatrodas Latvijā, lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā atbilstoši administratīvā pārkāpuma konstatēšanas vietai.

167. pants. Augstākai amatpersonai adresētās sūdzības forma un saturs

(1) Sūdzību iesniedz rakstveidā.

(2) Sūdzībā norāda:

1) tās augstākās amatpersonas nosaukumu, kurai adresēta sūdzība;

2) sūdzības iesniedzēja vārdu, uzvārdu un deklarēto dzīvesvietu, elektroniskā pasta adresi (ja tāda ir) un tālruņa numuru, bet juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi, elektroniskā pasta adresi un tālruņa numuru. Ja sūdzību iesniedz juridiskās personas pārstāvis, — arī šā pārstāvja vārdu, uzvārdu, dzīvesvietu vai citu adresi, kurā viņš ir sasniedzams, elektroniskā pasta adresi (ja tāda ir) un tālruņa numuru;

3) lēmumu, par kuru iesniedz sūdzību;

4) kādā apjomā lēmumu pārsūdz;

5) argumentus ar pamatojumu tam, kā izpaužas lēmuma nepareizība;

6) sūdzības iesniedzēja prasījumu;

7) sūdzībai pievienotos dokumentus;

8) sūdzības sastādīšanas laiku.

(3) Sūdzību paraksta iesniedzējs.

(4) Sūdzībai pievieno dokumentu, kas apliecina aizstāvja vai pārstāvja tiesības pārstāvēt personu vai īstenot tās aizstāvību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

168. pants. Administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma pārsūdzēšanas kārtība

(1) Administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu persona var pārsūdzēt augstākai amatpersonai 10 darbdienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas.

(2) Sūdzību iesniedz amatpersonai, kura pieņēmusi lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā. Amatpersona sūdzību ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem triju darbdienu laikā nosūta izskatīšanai pēc piekritības.

(3) Augstāka amatpersona sūdzību neizskata, ja:

1) personai nav subjektīvo tiesību iesniegt sūdzību;

2) nokavēts šā panta pirmajā daļā norādītais pārsūdzēšanas termiņš.

169. pants. Sūdzības iesniegšanas termiņa atjaunošanas kārtība

(1) Ja attaisnojoša iemesla dēļ šā likuma 168. panta pirmajā daļā norādītais termiņš ir nokavēts, pēc sūdzības iesniedzēja motivēta lūguma šo termiņu var atjaunot augstāka amatpersona.

(2) Augstāka amatpersona lēmumu pieņem rakstveida procesā piecu darbdienu laikā no lūguma saņemšanas dienas.

(3) Augstākas amatpersonas lēmumu par atteikumu atjaunot termiņu sūdzības iesniedzējs 10 darbdienu laikā no tā paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā atbilstoši savai deklarētajai dzīvesvietai vai juridiskajai adresei. Ja personai nav deklarētās dzīvesvietas Latvijā vai juridiskās personas adrese neatrodas Latvijā, atteikumu atjaunot termiņu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā atbilstoši administratīvā pārkāpuma konstatēšanas vietai.

(4) Rajona (pilsētas) tiesa sūdzību izskata un lēmumu pieņem rakstveida procesā 10 darbdienu laikā no sūdzības un administratīvā pārkāpuma lietas materiālu saņemšanas dienas. Lēmumu paziņo sūdzības iesniedzējam un augstākai amatpersonai, kuras lēmums ir pārsūdzēts. Rajona (pilsētas) tiesas lēmums nav pārsūdzams.

170. pants. Sūdzības atstāšana bez virzības

(1) Ja nav ievērotas šā likuma 167. panta prasības un tas objektīvi liedz saprast un izskatīt sūdzību (trūkumi ir būtiski), augstāka amatpersona pieņem lēmumu par sūdzības atstāšanu bez virzības un trūkumu novēršanai nosaka termiņu, kas nav īsāks par 10 darbdienām, skaitot no lēmuma paziņošanas dienas.

(2) Ja sūdzības iesniedzējs noteiktajā termiņā trūkumus nenovērš, sūdzību uzskata par neiesniegtu un kopā ar augstākas amatpersonas lēmumu atdod atpakaļ iesniedzējam.

(3) Lēmumu uzskatīt sūdzību par neiesniegtu sūdzības iesniedzējs 10 darbdienu laikā no tā paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā atbilstoši savai deklarētajai dzīvesvietai vai juridiskajai adresei. Ja personai nav deklarētās dzīvesvietas Latvijā vai juridiskās personas adrese neatrodas Latvijā, attiecīgo lēmumu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā atbilstoši administratīvā pārkāpuma konstatēšanas vietai. Rajona (pilsētas) tiesa sūdzību izskata un lēmumu pieņem rakstveida procesā viena mēneša laikā no sūdzības un administratīvā pārkāpuma lietas materiālu saņemšanas dienas. Lēmumu paziņo sūdzības iesniedzējam un augstākai amatpersonai, kuras lēmums ir pārsūdzēts. Rajona (pilsētas) tiesas lēmums nav pārsūdzams.

171. pants. Prokurora tiesības iesniegt protestu administratīvā pārkāpuma lietā

(1) Prokurors var iesniegt protestu sešu mēnešu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums administratīvā pārkāpuma lietā. Prokurors protestu iesniedz atbilstoši lēmuma pieņemšanas vietai.

(2) Protestā norāda šā likuma 167. pantā noteikto informāciju. Protestu izskata atbilstoši sūdzības izskatīšanas kārtībai.

(3) Augstākas amatpersonas lēmumu par protesta noraidīšanu prokurors 10 darbdienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā.

172. pants. Augstākas amatpersonas rīcība, izskatot sūdzību

(1) Augstāka amatpersona sūdzību izskata rakstveida procesā viena mēneša laikā no sūdzības saņemšanas dienas. Administratīvā pārkāpuma lietas apstākļus noskaidro, pamatojoties uz attiecīgajā lietā esošajiem pierādījumiem.

(2) Augstāka amatpersona pēc savas iniciatīvas var sūdzību izskatīt arī mutvārdu procesā, ja atzīst to par lietderīgu.

(3) Augstāka amatpersona, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, ievēro šajā likumā noteikto procesuālo kārtību, kāda paredzēta amatpersonai, ciktāl šajā nodaļā nav noteikts citādi.

173. pants. Augstākas amatpersonas lēmums administratīvā pārkāpuma lietā

(1) Augstāka amatpersona, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, var pieņemt šādu lēmumu:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu un izbeigt administratīvā pārkāpuma procesu;

3) atcelt lēmumu pilnībā vai kādā tā daļā, pieņemt jaunu lēmumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, un piemērot sodu;

4) grozīt soda mēru ietvaros, kuri paredzēti tiesību normā, kas nosaka atbildību par konstatēto administratīvo pārkāpumu.

(2) Šā panta pirmās daļas 3. un 4. punktā minētajos gadījumos augstāka amatpersona var pieņemt personai nelabvēlīgāku lēmumu, ja administratīvā pārkāpuma lieta tiek izskatīta pēc prokurora protesta vai cietušā sūdzības.

(3) Augstāka amatpersona lēmumā norāda piedzenamos procesuālos izdevumus (ja tādi ir). Ja lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā atceļ un administratīvā pārkāpuma procesu izbeidz, tad samaksātās naudas summas atmaksā un izņemto mantu un dokumentus atdod. Ja kādu mantu atdot nav iespējams, atlīdzina tās vērtību. Izņemto mantu un dokumentus neatdod, ja to nepieļauj citi normatīvie akti. Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā atmaksā samaksāto naudas summu un atdod izņemto mantu un dokumentus.

(4) Ja tiek konstatēts, ka lēmumu pieņēmusi amatpersona, kas nav tiesīga izskatīt attiecīgo administratīvā pārkāpuma lietu, šādu lēmumu atceļ un administratīvā pārkāpuma lietu nodod izskatīšanai kompetentajai amatpersonai.

(5) Lēmumu, kas pieņemts par sūdzību vai protestu administratīvā pārkāpuma lietā, paziņo pie atbildības saucamajai personai, cietušajam un aizskartajam mantas īpašniekam. Par protesta izskatīšanas rezultātiem paziņo prokuroram. Ja lēmums pieņemts attiecībā uz nepilngadīgo, šo lēmumu paziņo arī nepilngadīgā pārstāvim.

174. pants. Augstākas amatpersonas tiesības atcelt prettiesisku lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā

(1) Augstāka amatpersona pēc savas iniciatīvas var atcelt amatpersonas pieņemto lēmumu, ja tas ir prettiesisks. Atceļot lēmumu, augstāka amatpersona:

1) izbeidz administratīvā pārkāpuma procesu un, ja nepieciešams, administratīvā pārkāpuma lietas materiālus nosūta kompetentajai iestādei;

2) pieņem jaunu lēmumu par soda piemērošanu.

(2) Šā panta pirmās daļas 2. punktā paredzētais lēmums nedrīkst būt pie atbildības saucamajai personai nelabvēlīgāks, izņemot gadījumu, kad noteiktais sods ir mazāks par likumā attiecīgajam pārkāpumam noteikto minimālo sankciju. Šādā gadījumā sodu nosaka likumā paredzētās minimālās sankcijas apmērā.

(3) Šā panta pirmā daļa nav piemērojama, ja:

1) tāda paša satura lēmums kā atceltais lēmums saskaņā ar šā panta pirmās daļas 2. punktu tūlīt būtu izdodams no jauna;

2) lēmuma pieņemšanā pieļauti tādi procesuālie pārkāpumi, kuri nav ietekmējuši lēmuma saturu.

(4) Šā panta pirmajā daļā paredzēto lēmumu procesa dalībnieks var pārsūdzēt saskaņā ar šajā likumā noteikto administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma pārsūdzēšanas kārtību.

(5) Pieņemot šā panta pirmajā daļā paredzēto lēmumu, augstāka amatpersona rīkojas saskaņā ar šā likuma 173. panta trešo daļu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

Trešā sadaļa
Administratīvā pārkāpuma process tiesā

21. nodaļa
Tiesvedības vispārīgie noteikumi

175. pants. Tiesību normu hierarhijas kontrole

(1) Pārbaudot administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma tiesiskumu, tiesa šaubu gadījumā pārbauda, vai iestādes piemērotā vai administratīvā pārkāpuma procesā tiesā piemērojamā tiesību norma atbilst augstāka juridiskā spēka tiesību normai.

(2) Ja tiesa uzskata, ka tiesību norma neatbilst Latvijas Republikas Satversmei vai starptautisko tiesību normai (aktam), tā tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā aptur un nosūta motivētu pieteikumu Satversmes tiesai. Pēc Satversmes tiesas nolēmuma stāšanās spēkā tiesa atjauno tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

176. pants. Tiesvedības instances administratīvā pārkāpuma lietā

(1) Administratīvā pārkāpuma lietu kā pirmās instances tiesa izskata rajona (pilsētas) tiesa. Rīgas pilsētas tiesa kā pirmās instances tiesa izskata administratīvā pārkāpuma lietu, kurā iekļauts valsts noslēpumu saturošs objekts.

(2) Administratīvā pārkāpuma lietu apelācijas kārtībā izskata apgabaltiesa.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

176.[1] pants. Piekritība apgabaltiesai

Apgabaltiesā izskatāmu sūdzību, blakus sūdzību, protestu vai pieteikumu var izskatīt jebkura apgabaltiesa.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025. Pants stājas spēkā 01.03.2025. Sk. pārejas noteikumu 12. punktu)

177. pants. Tiesvedības ierosināšana administratīvā pārkāpuma lietā

(1) Pirmās instances tiesa ierosina tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā pēc tam, kad saņemta sūdzība, ko iesniegusi persona, kurai piemērots sods, cietušais vai aizskartais mantas īpašnieks.

(2) Apelācijas instances tiesa ierosina tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā pēc tam, kad saņemta apelācijas sūdzība, ko iesniegusi persona, kurai piemērots sods, cietušais, aizskartais mantas īpašnieks vai iestāde.

(3) Tiesa ierosina tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā arī pēc prokurora protesta saņemšanas.

178. pants. Tiesvedības process

(1) Tiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata rakstveida procesā. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana tiesā notiek sūdzībā vai protestā izteikto prasību apjomā un ietvaros, kurus nedrīkst pārsniegt, izņemot gadījumus, kad tiesai rodas šaubas par tās personas vainu, kura saucama pie atbildības, vai par atbildību pastiprinošiem apstākļiem.

(2) Pirmās instances tiesa administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu mutvārdu procesā nosaka pēc savas iniciatīvas vai arī tad, ja to lūdz pie atbildības saucamā persona, cietušais, aizskartais mantas īpašnieks vai prokurors.

(3) Apelācijas instances tiesa administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu mutvārdu procesā nosaka pēc savas iniciatīvas.

179. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas tiešums un atklātums

(1) Tiesa izspriež administratīvā pārkāpuma lietu, pamatojoties uz pierādījumiem, kurus ir pārbaudījusi.

(2) Tiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata atklāti.

(3) Tiesa nosaka slēgtu administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu, ja tas nepieciešams valsts noslēpuma, adopcijas noslēpuma un ierobežotas pieejamības informācijas aizsardzībai, kā arī administratīvā pārkāpuma lietās, kurās pie atbildības saucamā persona vai cietušais ir nepilngadīgais.

180. pants. Rakstveida process

(1) Rakstveida procesā administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana notiek, nerīkojot tiesas sēdi.

(2) Izskatot administratīvā pārkāpuma lietu rakstveida procesā, tiesa sastāda nolēmumu saskaņā ar administratīvā pārkāpuma lietā esošajiem dokumentiem.

(3) Tiesa, iztiesājot administratīvā pārkāpuma lietu rakstveida procesā, ievēro administratīvā pārkāpuma lietas tiesvedības principus un procesa dalībnieku procesuālās tiesības, ciktāl to pieļauj rakstveida procesa būtība.

181. pants. Mutvārdu process

(1) Mutvārdu procesā administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana notiek tiesas sēdē.

(2) Uz tiesu uzaicinātās personas paskaidrojumus un liecības sniedz mutvārdos.

(3) Rakstveida pierādījumus un citus dokumentus nolasa vai atskaņo, ja to lūdz kāds no procesa dalībniekiem.

(4) Pēc procesa dalībnieka lūguma tiesa lemj par lietisko pierādījumu apskati.

182. pants. Administratīvā pārkāpuma lietu apvienošana

Ja tiesas tiesvedībā ir vairākas vienveidīgas administratīvā pārkāpuma lietas, kurās piedalās vieni un tie paši procesa dalībnieki, tiesnesis var apvienot šīs administratīvā pārkāpuma lietas vienā tiesvedībā, ja šāda apvienošana

sekmē administratīvā pārkāpuma lietu ātrāku un pareizāku izskatīšanu.

22. nodaļa
Sūdzības iesniegšana

183. pants. Personas, kas ir tiesīgas iesniegt sūdzību

(1) Sūdzību par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā var iesniegt persona, kurai piemērots sods, un cietušais, bet daļā par rīcību ar mantu — arī aizskartais mantas īpašnieks.

(2) Prokurors var iesniegt protestu par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā. Šādā gadījumā piemērojami visi šā likuma noteikumi, kas attiecas uz sūdzības iesniegšanu un izskatīšanu, ja šajā likumā nav noteikts citādi.

184. pants. Sūdzības izskatīšanas piekritība

(1) Sūdzību izskata tiesā atbilstoši sūdzības iesniedzēja deklarētajai dzīvesvietai vai juridiskajai adresei. Ja personai nav deklarētās dzīvesvietas Latvijā vai juridiskās personas adrese neatrodas Latvijā, sūdzību izskata tiesā atbilstoši pārkāpuma konstatēšanas vietai.

(2) Prokurora protestu izskata tiesā atbilstoši pārkāpuma konstatēšanas vietai.

(3) Ja administratīvā pārkāpuma lietā iesniegtas vairākas sūdzības un tās piekrīt dažādām tiesām, sūdzību izskata tiesā atbilstoši tā sūdzības iesniedzēja adresei, kurš sūdzību iesniedzis pirmais. Ja sūdzību iesniedz gan pie atbildības saucamā persona, gan cietušais, sūdzību izskata tiesā atbilstoši cietušā adresei. Ja sūdzību iesnieguši vairāki cietušie vai vairākas pie atbildības saucamās personas, sūdzību izskata atbilstoši tās personas adresei, kura sūdzību iesniedza pirmā, vai atbilstoši fiziskās personas adresei, ja sūdzību iesniedza gan fiziskā, gan juridiskā persona.

185. pants. Tiesai adresētās sūdzības forma un saturs

(1) Sūdzību iesniedz rakstveidā.

(2) Sūdzībā norāda:

1) tās tiesas nosaukumu, kurai adresēta sūdzība;

2) sūdzības iesniedzēja vārdu, uzvārdu un deklarēto dzīvesvietu, elektroniskā pasta adresi (ja tāda ir) un tālruņa numuru, bet juridiskajai personai — tās nosaukumu, reģistrācijas numuru, juridisko adresi, elektroniskā pasta adresi un tālruņa numuru. Ja sūdzību iesniedz juridiskās personas pārstāvis, — arī šā pārstāvja vārdu, uzvārdu, dzīvesvietu vai citu adresi, kurā viņš ir sasniedzams, elektroniskā pasta adresi (ja tāda ir) un tālruņa numuru;

3) lēmumu, par kuru iesniedz sūdzību;

4) kādā apjomā lēmumu pārsūdz;

5) kā izpaužas lēmuma nepareizība;

6) prasījumu;

7) sūdzībai pievienoto dokumentu sarakstu (ja tādi ir pievienoti);

8) sūdzības sastādīšanas laiku un vietu.

(3) Sūdzībā var norādīt citas ziņas, kas var būt svarīgas administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai, kā arī viedokli par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu mutvārdu procesā.

(4) Sūdzību paraksta iesniedzējs. Sūdzībai pievieno dokumentu, kas apliecina aizstāvja vai pārstāvja tiesības pārstāvēt personu vai īstenot tās aizstāvību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

186. pants. Sūdzības iesniegšanas termiņš un kārtība

(1) Sūdzību var iesniegt 10 darbdienu laikā no dienas, kad paziņots lēmums administratīvā pārkāpuma lietā.

(2) Prokurors var iesniegt protestu sešu mēnešu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums administratīvā pārkāpuma lietā.

(3) Sūdzību iesniedz iestādei, kas pieņēmusi lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā. Iestāde sūdzību kopā ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem triju darbdienu laikā pēc sūdzības iesniegšanas termiņa beigām nosūta tiesai pēc piekritības.

(4) Ja sūdzību noteiktajā termiņā iesniedz tiesā, termiņš nav uzskatāms par nokavētu. Šādā gadījumā tiesa nekavējoties pārsūta sūdzību iestādei šā panta trešajā daļā noteikto darbību veikšanai.

187. pants. Sūdzības izskatīšana

(1) Pēc sūdzības saņemšanas tiesā tiesnesis piecu darbdienu laikā pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par sūdzības pieņemšanu un tiesvedības ierosināšanu;

2) par atteikumu pieņemt sūdzību;

3) par sūdzības atstāšanu bez virzības.

(2) Ja nokavēts procesuālais termiņš sūdzības iesniegšanai tiesā, šā panta pirmajā daļā noteiktais piecu darbdienu termiņš skaitāms no dienas, kad tiesnesis izlēmis jautājumu par procesuālā termiņa atjaunošanu.

(3) Ja tiesnesis konstatē, ka administratīvā pārkāpuma lieta ir piekritīga citai tiesai, viņš triju darbdienu laikā šo lietu ar pavadrakstu nosūta piekritīgajai tiesai. Administratīvā pārkāpuma lieta, ko viena tiesa nodod citai tiesai šajā likumā noteiktajā kārtībā, šai tiesai ir jāpieņem. Piekritības strīdi starp tiesām nav pieļaujami.

188. pants. Sūdzības iesniegšanas termiņa atjaunošanas kārtība tiesā

(1) Ja iesniedzējs ir nokavējis procesuālo termiņu sūdzības iesniegšanai tiesā, tad, iesniedzot sūdzību, viņš lūdz tiesu atjaunot procesuālo termiņu.

(2) Jautājumu par procesuālā termiņa atjaunošanu tiesnesis izlemj rakstveida procesā piecu darbdienu laikā no motivēta lūguma saņemšanas dienas.

189. pants. Atteikums pieņemt sūdzību

(1) Tiesnesis atsakās pieņemt sūdzību, ja:

1) nav atjaunojis nokavēto procesuālo termiņu sūdzības iesniegšanai;

2) sūdzību iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt sūdzību;

3) sūdzību iesniedzēja vārdā iesniegusi persona, kura nav tam pilnvarota likumā noteiktajā kārtībā;

4) iesniedzējs nav ievērojis šā likuma 166. pantā noteikto pārsūdzēšanas kārtību.

(2) Tiesnesis atsakās pieņemt protestu, ja nokavēts sešu mēnešu termiņš protesta iesniegšanai.

(3) Par atteikumu pieņemt sūdzību tiesnesis pieņem motivētu lēmumu, par kuru 10 darbdienu laikā no lēmuma

paziņošanas dienas var iesniegt blakus sūdzību.

190. pants. Tiesai adresētās sūdzības atstāšana bez virzības

(1) Tiesnesis sūdzību atstāj bez virzības, ja:

1) sūdzība neatbilst šā likuma 185. panta prasībām un šī neatbilstība objektīvi liedz saprast vai izskatīt sūdzību (sūdzības nepilnība nav tikai formāla);

2) sūdzība iesniegta pēc pārsūdzēšanas termiņa beigām un tai nav pievienots lūgums par procesuālā termiņa atjaunošanu un pamatots paskaidrojums par procesuālā termiņa nokavējuma iemesliem vai pierādījumi, kas apliecina pārsūdzēšanas termiņa nokavējuma iemeslu.

(2) Par sūdzības atstāšanu bez virzības tiesnesis pieņem motivētu lēmumu, kurā nosaka trūkumu novēršanas termiņu. Šis termiņš nedrīkst būt īsāks par 10 darbdienām no lēmuma paziņošanas dienas.

(3) Ja sūdzības iesniedzējs noteiktajā termiņā trūkumus novērš, sūdzību uzskata par iesniegtu dienā, kad tā pirmoreiz iesniegta tiesā.

(4) Ja sūdzības iesniedzējs trūkumus noteiktajā termiņā nenovērš, sūdzību ar motivētu lēmumu atzīst par neiesniegtu.

(5) Par lēmumu atzīt sūdzību par neiesniegtu 10 darbdienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var iesniegt blakus sūdzību.

23. nodaļa
Procesa dalībnieka tiesības un pienākumi tiesā

191. pants. Procesa dalībnieka procesuālās tiesības

(1) Procesa dalībniekam ir tiesības:

1) iepazīties ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem (tai skaitā ar ierakstiem, ja tiesas sēdes gaita tiek fiksēta, izmantojot tehniskos līdzekļus), izdarīt no tiem izrakstus, norakstus un izgatavot kopijas;

2) piedalīties tiesas sēdē;

3) pieteikt noraidījumus;

4) iesniegt pierādījumus, kuri objektīvu iemeslu dēļ nebija vai nevarēja būt zināmi laikā, kad lieta tika izskatīta iestādē;

5) piedalīties pierādījumu pārbaudīšanā;

6) pieteikt lūgumus;

7) sniegt tiesai mutvārdu un rakstveida paskaidrojumus;

8) izteikt savus argumentus un apsvērumus;

9) celt iebildumus pret cita procesa dalībnieka lūgumiem, argumentiem un apsvērumiem;

10) līdz dienai, kad administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana pēc būtības ir pabeigta pilnībā vai kādā tās daļā, atsaukt iesniegto sūdzību;

11) saņemt administratīvā pārkāpuma lietā esošā nolēmuma norakstu, kā arī izmantot citas procesuālās tiesības, kuras viņam piešķirtas ar šo likumu.

(2) Iestāde administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas laikā tiesā nav tiesīga iesniegt papildu pierādījumus, izņemot gadījumu, kad papildu pierādījumus iesnieguši citi procesa dalībnieki. Šādā gadījumā iestādei ir tiesības iesniegt papildu pierādījumus, kas atspēko citu procesa dalībnieku iesniegtos papildu pierādījumus.

(3) Prokuroram ir visas procesa dalībnieka tiesības un pienākumi, ja šajā likumā nav noteikts citādi.

192. pants. Procesa dalībnieka pienākums

(1) Procesa dalībniekam ir pienākums:

1) ierasties pēc aicinājuma uz tiesas sēdi;

2) laikus paziņot par iemesliem, kuru dēļ nevar ierasties uz tiesas sēdi;

3) izpildīt citus procesuālos pienākumus, kuri uzlikti saskaņā ar šo likumu.

(2) Procesa dalībniekam ir pienākums paziņot tiesai par savas deklarētās dzīvesvietas vai juridiskās adreses, elektroniskā pasta adreses un tālruņa numura maiņu tiesvedības laikā.

24. nodaļa
Tiesas sastāvs

193. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas vienpersoniska un koleģiāla izskatīšana

(1) Administratīvā pārkāpuma lietu pirmās instances tiesā izskata tiesnesis vienpersoniski.

(2) Administratīvā pārkāpuma lietu apelācijas instances tiesā izskata koleģiāli triju tiesnešu sastāvā.

(3) Jautājumus, kas rodas, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu koleģiāli, tiesneši izlemj ar balsu vairākumu.

194. pants. Tiesneša atstatīšana vai noraidīšana

(1) Tiesnesis nav tiesīgs izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu, ja viņš:

1) ir radniecības attiecībās līdz trešajai pakāpei vai svainības attiecībās līdz otrajai pakāpei ar kādu no procesa dalībniekiem;

2) ir radniecības attiecībās līdz trešajai pakāpei vai svainības attiecībās līdz otrajai pakāpei ar kādu no tiesnešiem, kas ir tās tiesas sastāvā, kura izskata administratīvā pārkāpuma lietu;

3) personiski tieši vai netieši ir ieinteresēts administratīvā pārkāpuma lietas iznākumā vai ir citi apstākļi, kas rada pamatotas šaubas par viņa objektivitāti;

4) laikā, kad administratīvā pārkāpuma lieta tika izskatīta iestādē, pieņēmis procesuālu lēmumu šajā administratīvā pārkāpuma lietā.

(2) Ja pastāv šā panta pirmajā daļā minētie apstākļi, tiesnesis sevi atstata līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas sākumam.

(3) Ja šā panta pirmajā daļā minētos apstākļus tiesnesis atklāj administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas gaitā, viņš sevi atstata, norādot atstatīšanas motīvus. Šādā gadījumā tiesa administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu atliek.

195. pants. Noraidījuma pieteikšana

(1) Procesa dalībnieks, pamatojoties uz šā likuma 194. panta pirmo daļu, var rakstveidā vai mutvārdos pieteikt motivētu noraidījumu tiesnesim vai visam tiesas sastāvam. Par to izdara ierakstu tiesas sēdes protokolā.

(2) Noraidījumu piesaka pirms tam, kad administratīvā pārkāpuma lietu sāk izskatīt pēc būtības. Vēlāk noraidījumu var pieteikt tad, ja personai, kura noraidījumu piesaka, tā pamats kļuvis zināms administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas gaitā.

(3) Rakstveida procesā tiesnesis nosaka saprātīgu termiņu, līdz kuram procesa dalībnieki rakstveidā var pieteikt noraidījumu.

196. pants. Pieteiktā noraidījuma izskatīšanas kārtība

(1) Lēmumu par pieteikto noraidījumu tiesa pieņem atsevišķa procesuālā dokumenta veidā.

(2) Administratīvā pārkāpuma lietā, kuru tiesnesis izskata vienpersoniski, lēmumu par pieteikto noraidījumu pieņem pats tiesnesis.

(3) Administratīvā pārkāpuma lietā, kuru izskata koleģiāli, lēmumu par pieteikto noraidījumu pieņem šādā kārtībā:

1) ja noraidījums pieteikts vienam tiesnesim, lēmumu pieņem pārējais tiesas sastāvs. Ja balsu skaits sadalās līdzīgi, tiesnesis ir noraidīts;

2) ja noraidījums pieteikts vairākiem tiesnešiem vai visam tiesas sastāvam, lēmumu pieņem tā pati tiesa pilnā sastāvā ar balsu vairākumu.

(4) Tiesa atsakās izskatīt pieteikto noraidījumu, ja tas iesniegts atkārtoti un no tā neizriet, ka faktiskie vai tiesiskie apstākļi ir būtiski mainījušies.

197. pants. Noraidījuma sekas

(1) Ja tiesnesis vai viss tiesas sastāvs noraidīts, administratīvā pārkāpuma lietu izskata cits tiesnesis vai cits tiesas sastāvs.

(2) Ja noraidījums ir pieteikts administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas gaitā un pieteiktais noraidījums tiek apmierināts, administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu sāk no jauna.

25. nodaļa
Administratīvā pārkāpuma lietas sagatavošana izskatīšanai un izskatīšanas noteikšana tiesā

198. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas sagatavošana izskatīšanai tiesā

(1) Lai nodrošinātu administratīvā pārkāpuma lietas savlaicīgu izskatīšanu, tiesnesis pēc tiesvedības ierosināšanas sagatavo administratīvā pārkāpuma lietu izskatīšanai.

(2) Sagatavojot administratīvā pārkāpuma lietu izskatīšanai, tiesnesis:

1) izlemj jautājumu:

a) par liecinieku, ekspertu un tulku uzaicināšanu uz tiesas sēdi,

b) par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu atklātā vai slēgtā procesā,

c) par pierādījumu pieņemšanu vai — pēc sūdzības iesniedzēja lūguma — pieprasīšanu,

d) vai administratīvā pārkāpuma lieta nav izskatāma mutvārdu procesā;

2) veic citas nepieciešamās procesuālās darbības.

(3) Tiesnesis var uzdot procesa dalībniekiem rakstveidā atbildēt uz jautājumiem par administratīvā pārkāpuma lietas faktiskajiem apstākļiem un juridisko būtību.

(4) Administratīvā pārkāpuma lietā, kuru izskata rakstveida procesā, tiesnesis procesa dalībniekiem nosaka saprātīgu termiņu paskaidrojumu, liecību un pierādījumu iesniegšanai, lūgumu un noraidījuma pieteikšanai tiesas sastāvam, kā arī nosaka nolēmuma paziņošanas dienu.

(5) Tiesnesis var noteikt, ka procesuālās darbības tiesas sēdē tiek veiktas, izmantojot videokonferenci.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

199. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas noteikšana

(1) Ja administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana noteikta mutvārdu procesā, tiesnesis nosaka tiesas sēdes dienu, laiku un uz tiesu aicināmās personas.

(2) Procesa dalībniekus, liecinieku un ekspertu uz tiesas sēdi aicina atbilstoši šā likuma 79. pantam.

26. nodaļa
Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana tiesā

200. pants. Tiesas sēdes uzsākšana

(1) Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai noteiktajā laikā tiesa ienāk sēžu zālē, atklāj tiesas sēdi, paziņo, kāda administratīvā pārkāpuma lieta tiks izskatīta, nosauc tiesas sastāvu.

(2) Tiesa pārbauda, kuri procesa dalībnieki un citas uzaicinātās personas šajā administratīvā pārkāpuma lietā ir ieradušās, vai ir paziņots par tiesas sēdi personām, kuras nav ieradušās, un kādas ziņas saņemtas par to neierašanās iemesliem. Tiesa pārbauda ieradušos personu identitāti, kā arī aizstāvju un pārstāvju pilnvaras.

(3) Tiesa uzaicina liecinieku atstāt tiesas sēžu zāli līdz brīdim, kad tiks uzsākta nopratināšana.

(4) Tiesa izskaidro tulkam viņa pienākumu tulkot tiesas procesa norisi un brīdina tulku, ka par atteikšanos tulkot vai par apzināti nepareizu tulkošanu viņu var saukt pie krimināltatbildības saskaņā ar Krimināllikumu.

(5) Tiesa izskaidro procesa dalībniekiem viņu procesuālās tiesības un pienākumus.

(6) Tiesa noskaidro, vai procesa dalībniekiem ir noraidījumi tiesnesim vai ekspertam. Pieteiktos noraidījumus tiesa izlemj šā likuma 196. pantā noteiktajā kārtībā.

(7) Procesa dalībnieki var pieteikt tiesai lūgumus. Lēmumu par pieteikto lūgumu tiesa pieņem pēc tam, kad uzklausīti citu procesa dalībnieku viedokļi.

201. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas pēc būtības uzsākšana tiesā

(1) Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana pēc būtības sākas ar tiesneša ziņojumu par sūdzību.

(2) Pēc ziņojuma tiesa noskaidro, vai sūdzības iesniedzējs uztur sūdzībā ietverto prasījumu.

202. pants. Sūdzības atsaukšana

(1) Ja sūdzība atsaukta tiesas sēdē mutvārdos, persona par to parakstās uz atsevišķas veidlapas un to pievieno administratīvā pārkāpuma lietai. Ja sūdzība atsaukta rakstveidā, attiecīgo dokumentu pievieno administratīvā pārkāpuma lietai.

(2) Atsaukt sūdzību var līdz brīdim, kad tiek pabeigta administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana pēc būtības.

(3) Ja sūdzība atsaukta, tiesa izbeidz tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā.

203. pants. Procesa dalībnieku paskaidrojumi un liecības tiesā

(1) Procesa dalībnieki sniedz paskaidrojumus un liecības tiesas sēdē šādā secībā: pie atbildības saucamā persona, cietušais, aizskartais mantas īpašnieks, iestāde.

(2) Ja tiesvedība administratīvā pārkāpuma lietā ierosināta pēc cietušā sūdzības, aizskartā mantas īpašnieka sūdzības vai prokurora protesta saņemšanas, attiecīgi cietušais, aizskartais mantas īpašnieks vai prokurors sniedz paskaidrojumus vai liecības pirmais.

(3) Procesa dalībnieki paskaidrojumos un liecībās norāda visus apstākļus, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi.

(4) Procesa dalībnieki var savus paskaidrojumus un liecības iesniegt tiesai rakstveidā. Rakstveida paskaidrojumus un liecības nolasa tiesas sēdē šajā pantā noteiktajā secībā.

204. pants. Jautājumu uzdošanas kārtība tiesā

(1) Ar tiesas atļauju procesa dalībnieki var uzdot cits citam jautājumus, kuri attiecas uz administratīvā pārkāpuma lietu.

(2) Tiesa var uzdot jautājumus procesa dalībniekiem jebkurā administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas brīdī.

205. pants. Liecinieka nopratināšana

(1) Katru liecinieku nopratina atsevišķi.

(2) Liecinieks sniedz savas liecības un atbild uz jautājumiem mutvārdos.

(3) Tiesa noskaidro liecinieka attiecības ar procesa dalībniekiem un aicina viņu izstāstīt tiesai visu, kas lieciniekam personiski zināms administratīvā pārkāpuma lietā, izvairoties no tādu ziņu sniegšanas, kuru avotu viņš nevar norādīt, kā arī no savu pieņēmumu un secinājumu izteikšanas. Tiesa pārtrauc liecinieka stāstījumu, ja viņš runā par apstākļiem, kas neattiecas uz administratīvā pārkāpuma lietu.

(4) Ar tiesas atļauju procesa dalībnieki var lieciniekam uzdot jautājumus. Pirmais jautājumus uzdod procesa dalībnieks, pēc kura lūguma liecinieks izsaukts, pēc tam — citi procesa dalībnieki. Pēc tiesas iniciatīvas uzaicinātajam lieciniekam pirmais jautājumus uzdod procesa dalībnieks, pēc kura sūdzības (protesta) administratīvā pārkāpuma lieta ierosināta, pēc tam — citi procesa dalībnieki. Tiesa noraida jautājumus, kuri neattiecas uz administratīvā pārkāpuma lietu.

(5) Tiesa var uzdot lieciniekam jautājumus jebkurā viņa nopratināšanas brīdī.

(6) Ja nepieciešams, tiesa var nopratināt liecinieku otrreiz tajā pašā vai nākamajā sēdē, kā arī konfrontēt lieciniekus.

(7) Ja apstākļi, kuru noskaidrošanai liecinieki uzaicināti, ir noskaidroti, tiesa ar procesa dalībnieku piekrišanu var nenopratināt ieradušos lieciniekus, pieņemot par to attiecīgu lēmumu.

206. pants. Nopratinātā liecinieka pienākums

Nopratinātajam lieciniekam jāpaliek tiesas sēžu zālē līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas beigām. Liecinieks var atstāt tiesas sēžu zāli pirms administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas beigām saskaņā ar tiesas lēmumu, kas pieņemts pēc procesa dalībnieku viedokļu noklausīšanās.

207. pants. Eksperta nopratināšana tiesā

Tiesa un procesa dalībnieki var uzdot ekspertam jautājumus tādā pašā secībā un kārtībā kā lieciniekiem.

208. pants. Dokumentu, elektronisko un lietisko pierādījumu pārbaude tiesā

Administratīvā pārkāpuma lietā esošos dokumentus, elektroniskos un lietiskos pierādījumus pārbauda šā likuma 148. pantā noteiktajā kārtībā.

209. pants. Pierādījumu apskate un pārbaude uz vietas tiesas procesā

(1) Ja rakstveida vai lietiskos pierādījumus nevar nogādāt tiesā, tiesa šos pierādījumus apskata un pārbauda to atrašanās vietā.

(2) Par pierādījumu apskati uz vietas tiesa paziņo procesa dalībniekiem. Šo personu neierašanās nav šķērslis apskates izdarīšanai.

(3) Uz apskati pierādījuma atrašanās vietā tiesa var uzaicināt ekspertus un lieciniekus.

(4) Apskates norisi fiksē tiesas sēdes protokolā.

210. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas pēc būtības pabeigšana tiesā

(1) Kad pārbaudīti pierādījumi, tiesa noskaidro procesa dalībnieku viedokļus par iespēju pabeigt administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu pēc būtības.

(2) Ja nav nepieciešams pārbaudīt papildu pierādījumus, tiesa noskaidro, vai sūdzības iesniedzējs uztur sūdzībā ietverto prasījumu.

(3) Ja sūdzības iesniedzējs neatsakās no prasījuma, tiesa pasludina administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu pēc būtības par pabeigtu un pāriet pie tiesas debatēm.

211. pants. Tiesas debates

(1) Tiesas debatēs pirmais runā cietušais vai viņa pārstāvis, pēc tam aizskartais mantas īpašnieks vai viņa pārstāvis, iestādes pārstāvis un pie atbildības saucamā persona vai tās aizstāvis.

(2) Ja administratīvā pārkāpuma lieta ierosināta, pamatojoties tikai uz aizskartā mantas īpašnieka sūdzību, pirmais runā aizskartais mantas īpašnieks.

(3) Ja administratīvā pārkāpuma lieta ierosināta, pamatojoties uz prokurora protestu, pirmais runā prokurors.

(4) Ja tiesas debatēs piedalās vairāki cietušie vai viņu pārstāvji, runu secību nosaka tiesa pēc procesa dalībnieku viedokļu noklausīšanās.

(5) Tiesas debašu ilgums nav ierobežots.

(6) Tiesas debašu dalībnieks var iesniegt tiesai savu runu rakstveidā. To pievieno administratīvā pārkāpuma lietai.

(7) Tiesas debašu dalībnieks nav tiesīgs savā runā atsaukties uz apstākļiem un pierādījumiem, kuri nav pārbaudīti tiesas sēdē.

(8) Tiesa pārtrauc debašu dalībnieku, ja viņš runā par apstākļiem, kuri neattiecas uz administratīvā pārkāpuma lietu.

212. pants. Replikas

Pēc tiesas debatēm procesa dalībniekiem ir tiesības katram uz vienu repliku, kuras ilgumu tiesa var ierobežot.

213. pants. Paziņojums par sprieduma taisīšanu

(1) Pēc tiesas debatēm un replikām (ja tādas ir) tiesa aiziet taisīt spriedumu, par to paziņojot tiesas sēžu zālē esošajiem, kā arī nosakot sprieduma paziņošanas dienu, un izskaidrojot nolēmuma pārsūdzēšanas kārtību.

(2) Tiesa spriedumu sastāda ne vēlāk kā 10 darbdienu laikā.

(3) Ja lietu izskata rakstveida procesā, par sprieduma sastādīšanu tiesa paziņo saskaņā ar šā likuma 198. panta ceturto daļu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

214. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas atsākšana

Ja tiesa, taisot spriedumu, atzīst par nepieciešamu noskaidrot jaunus apstākļus, kuriem ir nozīme administratīvā pārkāpuma lietā, vai papildus pārbaudīt esošos vai jaunus pierādījumus, tā atsāk administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu pēc būtības. Šādā gadījumā tiesas sēde turpinās šajā nodaļā noteiktajā kārtībā.

27. nodaļa
Tiesas sēdes gaitas fiksēšana

215. pants. Tiesas sēdes gaitas fiksēšanas veids

(1) Tiesas sēdes gaitu fiksē, rakstot protokolu vai izmantojot tehniskos līdzekļus.

(2) Skaņu ieraksta vai citu tehnisko līdzekļu izmantošanas rezultātā iegūto materiālu uzglabā tiesu informācijas sistēmā.

216. pants. Tiesas sēdes protokola saturs

Tiesas sēdes protokolā norāda:

1) tiesas sēdes norises laiku (gadu, datumu, mēnesi) un vietu;

2) tās tiesas nosaukumu, kura izskata administratīvā pārkāpuma lietu, tiesas sastāvu un tiesas sēdes sekretāru;

3) tiesas sēdes atklāšanas laiku;

4) administratīvā pārkāpuma lietas nosaukumu;

5) ziņas par procesa dalībnieku, liecinieku, ekspertu un tulku ierašanos;

6) ziņas par to, ka procesa dalībniekiem un citām personām izskaidrotas to procesuālās tiesības un pienākumi;

7) ziņas par to, ka cietušais, aizskartais mantas īpašnieks, liecinieks, eksperts un tulks brīdināts par krimināltatbildību saskaņā ar Krimināllikumu;

8) procesa dalībnieku paskaidrojumus, liecinieku liecības, ekspertu liecības, ziņas par lietisko un rakstveida pierādījumu pārbaudi;

9) procesa dalībnieku lūgumus;

10) tiesas lēmumus, kas nav pieņemti atsevišķu procesuālo dokumentu veidā;

11) tiesas debašu īsu saturu;

12) ziņas par tiesas aiziešanu sprieduma sastādīšanai vai lēmuma pieņemšanai;

13) ziņas par tiesas sprieduma vai atsevišķa procesuālā dokumenta veidā pieņemta tiesas lēmuma nolasīšanu;

14) ziņas par laiku un vietu, kad un kur procesa dalībnieki var iepazīties ar tiesas sēdes protokolu un sprieduma (lēmuma) tekstu;

15) tiesas sēdes slēgšanas laiku;

16) tiesas sēdes protokola parakstīšanas laiku.

217. pants. Tiesas sēdes protokola rakstīšana

(1) Tiesas sēdes protokolu raksta tiesas sēdes sekretārs, bet paraksta tiesas sēdes priekšsēdētājs un sekretārs.

(2) Tiesas sēdes protokolu paraksta ne vēlāk kā trešajā darbdienā (sarežģītās administratīvā pārkāpuma lietās — ne vēlāk kā piektajā darbdienā) pēc tiesas sēdes pabeigšanas vai atsevišķas procesuālās darbības izpildīšanas.

(3) Pierakstījumus un labojumus tiesas sēdes protokolā atrunā pirms tiesas sēdes priekšsēdētāja un sekretāra paraksta. Tiesas sēdes protokolā nedrīkst dzēst vai aizkrāsot tekstu.

218. pants. Piezīmes pie tiesas sēdes protokola

(1) Procesa dalībnieks var iepazīties ar tiesas sēdes protokolu un triju darbdienu laikā no tā parakstīšanas dienas iesniegt rakstveida piezīmes par protokolu, norādot tajā esošās nepilnības un nepareizības.

(2) Iesniegtās piezīmes tiesa pievieno tiesas sēdes protokolam, uz tām izdarot ierakstu, kurā norāda, vai tiesa piekrīt šīm piezīmēm.

219. pants. Videokonference tiesas sēdē

(1) Tiesa var noteikt, ka procesuālās darbības tiesas sēdē tiek veiktas, izmantojot videokonferenci.

(2) Videokonferences gadījumā procesuālās darbības tiesas sēdē tiek veiktas, izmantojot attēlu un skaņas pārraidi reālajā laikā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

28. nodaļa
Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas atlikšana, apturēšana, sūdzības atstāšana bez izskatīšanas un tiesvedības izbeigšana

220. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas atlikšana un atsākšana

(1) Tiesa atliek administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu:

1) ja uz tiesas sēdi neierodas kāds no procesa dalībniekiem un viņam nav paziņots par tiesas sēdes norises laiku un vietu;

2) šā likuma 194. panta trešajā daļā noteiktajā gadījumā.

(2) Tiesa var atlikt administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu, ja:

1) uz tiesas sēdi nav ieradies cietušais, kura piedalīšanos tiesa atzinusi par obligātu, vai cietušais attaisnojoša

iemesla dēļ lūdzis tiesas sēdi atlikt;

2) nav iespējams izskatīt administratīvā pārkāpuma lietu tāpēc, ka nav ieradies liecinieks, eksperts vai tulks;

3) persona nespēj piedalīties tiesas sēdē, izmantojot videokonferenci, tehnisku vai citu no tiesas neatkarīgu iemeslu dēļ;

4) pastāv citi svarīgi iemesli.

(3) Lēmumu par administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas atlikšanu ieraksta tiesas sēdes protokolā. Lēmumā norāda procesuālās darbības, kuras izpildāmas līdz nākamajai tiesas sēdei, kā arī nosaka nākamās tiesas sēdes norises laiku. Nākamās tiesas sēdes norises dienu un laiku tiesa paziņo personām, kuras ieradušās uz tiesas sēdi, un to paraksts par paziņošanu nav nepieciešams. Klātneesošās personas no jauna uzaicina uz tiesas sēdi.

(4) Ja tiesas sēdē ir klāt visi procesa dalībnieki, tiesa, atliekot administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu, var nopratināt ieradušos lieciniekus. Nopratinātos lieciniekus, ja nepieciešams, var izsaukt uz nākamo tiesas sēdi.

(5) Ja tiesa administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu ir atlikusi, tad, to atsākot, iepriekš veiktās procesuālās darbības neatkārto.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

221. pants. Tiesvedības apturēšana un atjaunošana

(1) Tiesa aptur tiesvedību, ja:

1) cietušajam vai aizskartajam mantas īpašniekam tiek ierobežota rīcībspēja. Tiesvedību aptur līdz likumiskā pārstāvja iecelšanai;

2) administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana nav iespējama, iekams nav izlemta cita lieta tiesā vai iestādē. Tiesvedību aptur, līdz spēkā stājas spriedums vai lēmums attiecīgajā lietā;

3) tā pieņem lēmumu iesniegt Satversmes tiesai pieteikumu par tiesību normas atbilstību Latvijas Republikas Satversmei vai starptautisko tiesību normai (aktam) vai arī Satversmes tiesa ir ierosinājusi lietu sakarā ar konstitucionālo sūdzību, ko iesniegusi pie atbildības saucamā persona vai cietušais. Tiesvedību aptur līdz Satversmes tiesas nolēmuma spēkā stāšanās dienai;

4) tā pieņem lēmumu par jautājuma uzdošanu Eiropas Savienības Tiesai prejudiciāla nolēmuma pieņemšanai. Tiesvedību aptur līdz Eiropas Savienības Tiesas prejudiciālā nolēmuma spēkā stāšanās dienai.

(2) Tiesa var apturēt tiesvedību, ja:

1) tā nosaka ekspertīzi. Tiesvedību aptur līdz brīdim, kad saņemts eksperta atzinums;

2) pastāv citi svarīgi iemesli.

(3) Par tiesvedības apturēšanu tiesa pieņem motivētu lēmumu atsevišķa procesuālā dokumenta veidā. Lēmumā norāda apstākļus, līdz kuru iestāšanās vai izbeigšanās brīdim tiesvedība apturēta, vai termiņu, līdz kuram tiesvedība apturēta.

(4) Tiesa atjauno tiesvedību pēc savas iniciatīvas vai pēc procesa dalībnieka lūguma.

222. pants. Sūdzības atstāšana bez izskatīšanas

(1) Tiesa atstāj sūdzību bez izskatīšanas, ja:

1) sūdzību iesniedzēja vārdā iesniegusi persona, kura nav tam pilnvarota likumā noteiktajā kārtībā;

2) persona, kura iesniegusi sūdzību un kurai paziņots par tiesas sēdes norises laiku un vietu, atkārtoti neierodas uz tiesas sēdi bez attaisnojoša iemesla.

(2) Par sūdzības atstāšanu bez izskatīšanas tiesa pieņem motivētu lēmumu atsevišķa procesuālā dokumenta veidā. Par šo lēmumu var iesniegt blakus sūdzību 10 darbdienu laikā no tā paziņošanas dienas.

223. pants. Tiesvedības izbeigšana administratīvā pārkāpuma lietā

(1) Tiesa izbeidz tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā, ja:

1) sūdzību iesniegusi persona, kurai nav tiesību iesniegt sūdzību;

2) sūdzība atsaukta;

3) lietā nav pie administratīvās atbildības saucamās personas (fiziskā persona mirusi vai juridiskā persona izslēgta no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra reģistriem);

4) nokavēts procesuālais termiņš sūdzības iesniegšanai un tiesa to nav atjaunojusi;

5) lieta izskatāma cita procesa ietvaros. Šādā gadījumā tiesa lietu nosūta iestādei, kuras kompetencē ietilpst tās izskatīšana.

(2) Tiesa var izbeigt tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā, ja cietušais, pēc kura sūdzības ierosināta administratīvā pārkāpuma lieta, ir miris (ja tā ir fiziskā persona) vai izslēgts no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra reģistriem (ja tā ir juridiskā persona). Ja tiesa izlemj tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā turpināt, tā cietušā sūdzību izskata rakstveida procesā.

(3) Par tiesvedības izbeigšanu tiesa pieņem motivētu lēmumu atsevišķa procesuālā dokumenta veidā. Par šo lēmumu var iesniegt blakus sūdzību 10 darbdienu laikā no tā paziņošanas dienas.

(4) Ja tiesvedība izbeigta, atkārtota vēršanās tiesā par to pašu priekšmetu un uz tā paša pamata nav pieļaujama.

29. nodaļa
Spriedums

224. pants. Vispārīgie noteikumi

Tiesa nolēmumu, ar kuru administratīvā pārkāpuma lietu izspriež pēc būtības, sastāda tiesas sprieduma veidā un pasludina valsts vārdā.

225. pants. Sprieduma tiesiskums un pamatotība

(1) Sastādot spriedumu, tiesa pamatojas uz materiālo un procesuālo tiesību normām.

(2) Tiesa spriedumu pamato ar apstākļiem, kuri nodibināti ar pierādījumiem administratīvā pārkāpuma lietā vai kurus saskaņā ar šā likuma 88. pantu nav nepieciešams pierādīt.

(3) Tiesa spriedumu drīkst pamatot tikai ar tādiem apstākļiem, par kuriem procesa dalībniekiem ir bijusi iespēja mutvārdos vai rakstveidā izteikt savu viedokli.

226. pants. Sprieduma forma un saturs

(1) Spriedumu sastāda rakstveidā.

(2) Spriedums sastāv no ievaddaļas, aprakstošās daļas, motīvu daļas un rezolutīvās daļas.

(3) Ievaddaļā norāda, ka spriedums sastādīts valsts vārdā, kā arī sprieduma sastādīšanas laiku un vietu, tās tiesas nosaukumu, kura sastādījusi spriedumu, tiesas sastāvu, personu, kas iesniegusi sūdzību, un pārsūdzēto iestādes lēmumu. Ja administratīvā pārkāpuma lieta izskatīta rakstveida procesā, ievaddaļā norāda uz šo faktu.

(4) Aprakstošajā daļā norāda pārsūdzētā lēmuma būtību, procesa dalībnieka sūdzībā izteiktos lūgumus. Ja administratīvā pārkāpuma lieta izskatīta rakstveida procesā, aprakstošajā daļā norāda uz procesa dalībnieku piekrišanu.

(5) Motīvu daļā norāda:

1) tiesas secinājumus par sūdzības pamatotību;

2) administratīvā pārkāpuma lietā konstatētos faktus, pierādījumus, uz kuriem pamatoti tiesas secinājumi, un argumentus, ar kuriem noraidīti konkrēti pierādījumi;

3) tiesību normas, kuras tiesa piemērojusi;

4) konstatēto administratīvā pārkāpuma lietas apstākļu juridisko novērtējumu;

5) atsauces uz tiesas nolēmumiem un juridisko literatūru, kā arī citu speciālo literatūru, ko tiesa izmantojusi savā argumentācijā.

(6) Rezolutīvajā daļā norāda tiesas nolēmumu, rīcību ar izņemtajām mantām un dokumentiem, piedzenamos procesuālos izdevumus, kā arī sprieduma pārsūdzēšanas termiņu un kārtību.

227. pants. Tiesas spriedumu veidi

(1) Tiesa, izskatījusi administratīvā pārkāpuma lietu, var pieņemt vienu no šādiem spriedumiem:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu pilnībā vai kādā tā daļā un izbeigt administratīvā pārkāpuma lietu pilnībā vai atceltajā daļā;

3) atcelt lēmumu pilnībā vai kādā tā daļā, konstatēt personas atbildību administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un uzlikt sodu;

4) grozīt soda mēru ietvaros, kuri paredzēti tiesību normā, kas nosaka atbildību par konstatēto administratīvo pārkāpumu.

(2) Šā panta pirmās daļas 3. un 4. punktā minētajā gadījumā tiesa var pieņemt personai nelabvēlīgāku spriedumu, ja administratīvā pārkāpuma lieta ierosināta pēc cietušā sūdzības vai prokurora protesta.

228. pants. Sprieduma paziņošana

(1) Diena, kad spriedums paziņots, izmantojot oficiālo elektronisko adresi vai e-lietas portālu, vai, ja persona nav piekritusi saziņai izmantot e-lietas portālu, — diena, no kuras spriedums pieejams tiesas kancelejā, ir uzskatāma par sprieduma paziņošanas dienu.

(2) Ne vēlāk kā 10 dienas līdz tiesas (tiesneša) noteiktajai sprieduma paziņošanas dienai (šā likuma 198. panta ceturtā daļa vai 213. panta pirmā daļa) vai tiesas (tiesneša) noteiktajā termiņā procesa dalībnieks var izteikt tiesai lūgumu spriedumu paziņot, izmantojot citus elektroniskos sakaru līdzekļus vai pasta pakalpojumus. Sprieduma paziņošanas dienu nosaka saskaņā ar Paziņošanas likumu.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

229. pants. Pārrakstīšanās un matemātiskā aprēķina kļūdu labošana nolēmumā

(1) Tiesa pēc savas iniciatīvas vai procesa dalībnieka lūguma ar lēmumu var izlabot nolēmumā pārrakstīšanās vai matemātiskā aprēķina kļūdas.

(2) Jautājumu par kļūdu labošanu tiesa izlemj rakstveida procesā, pirms tam paziņojot par to procesa dalībniekiem un nosakot termiņu iebildumu iesniegšanai. Lēmumu par kļūdu labošanu nekavējoties paziņo procesa dalībniekiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

230. pants. Sprieduma stāšanās spēkā

Tiesas spriedums stājas spēkā ar brīdi, kad beidzies termiņš tā pārsūdzēšanai (ja tas nav pārsūdzēts). Ja spriedums ir pārsūdzēts, tas stājas spēkā ar brīdi, kad sūdzība ir noraidīta.

231. pants. Tiesas rīcība pēc administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas

Pēc nolēmuma stāšanās spēkā tiesa administratīvā pārkāpuma lietu nekavējoties nosūta iestādei lēmuma izpildei un administratīvā pārkāpuma lietas glabāšanai.

30. nodaļa
Tiesas lēmums

232. pants. Lēmuma pieņemšana

(1) Tiesas nolēmumu, ar kuru administratīvā pārkāpuma lieta netiek izspriesta pēc būtības, pieņem lēmuma veidā.

(2) Lēmumu sastāda atsevišķa procesuālā dokumenta vai rezolūcijas veidā vai ieraksta tiesas sēdes protokolā.

(3) Par tiesneša procesuālo darbību, kas izpildīta ārpus tiesas sēdes, pieņem lēmumu, ko noformē atsevišķa procesuālā dokumenta vai rezolūcijas veidā.

(4) Lēmumu var noformēt rezolūcijas veidā vai ierakstīt tiesas sēdes protokolā, ja tas paredzēts šajā likumā.

233. pants. Lēmuma saturs

(1) Lēmumā, kas pieņemts atsevišķa procesuālā dokumenta veidā, norāda:

1) lēmuma pieņemšanas laiku un vietu;

2) tiesas nosaukumu un sastāvu;

3) procesa dalībniekus un lēmumu, par kuru iesniegta sūdzība (protests);

4) jautājumu, par kuru pieņemts lēmums;

5) lēmuma motīvus;

6) tiesas vai tiesneša nolēmumu;

7) rīcību ar izņemtajām mantām un dokumentiem, kā arī piedzenamos procesuālos izdevumus;

8) lēmuma pārsūdzēšanas termiņu un kārtību.

(2) Rezolūcijas veida lēmumā norāda secinājumu par izskatāmo jautājumu (lēmuma būtību), lēmuma pieņemšanas datumu un tiesnesi, kurš pieņēma lēmumu.

(3) Ja apgabaltiesa, izskatot blakus sūdzību, atzīst, ka rajona (pilsētas) tiesas lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā par blakus sūdzību pieņemtā lēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas pirmās instances tiesas nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

234. pants. Tiesas lēmuma paziņošana

(1) Tiesas lēmumu paziņo procesa dalībniekiem.

(2) Lēmumu, kas pieņemts atsevišķa procesuālā dokumenta veidā, lēmuma pieņemšanas dienā vai nākamajā darbdienā pēc tās paziņo procesa dalībniekam, kā arī personai, uz kuru tas attiecas.

(3) Lēmumu, kas pieņemts rezolūcijas veidā, lēmuma pieņemšanas dienā vai nākamajā darbdienā pēc tās paziņo procesa dalībniekam.

235. pants. Tiesas blakus lēmums

(1) Ja, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, konstatēti apstākļi, kas liecina par iespējamu tiesību normu pārkāpumu, kā arī citos gadījumos tiesa var pieņemt blakus lēmumu. Blakus lēmumu nosūta attiecīgajai iestādei.

(2) Ja tiesa, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, atklāj noziedzīga nodarījuma vai likuma pārkāpuma pazīmes, tā blakus lēmumu nosūta prokuratūrai.

236. pants. Lēmuma stāšanās spēkā

(1) Tiesneša vai tiesas lēmums, kas nav pārsūdzams, stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

(2) Tiesneša vai tiesas lēmums, kas ir pārsūdzams, stājas spēkā ar brīdi, kad beidzies termiņš tā pārsūdzēšanai (ja tas nav pārsūdzēts). Ja lēmums ir pārsūdzēts, tas stājas spēkā ar brīdi, kad sūdzība ir noraidīta.

237. pants. Tiesības pārsūdzēt lēmumu

(1) Pirmās instances tiesas tiesneša vai tiesas lēmumu procesa dalībnieks var pārsūdzēt atsevišķi no tiesas sprieduma, iesniedzot blakus sūdzību šajā likumā noteiktajos gadījumos.

(2) Iebildumus pret citiem pirmās instances tiesneša vai tiesas lēmumiem var izteikt apelācijas sūdzībā.

(3) Prokurors par pirmās instances tiesas tiesneša vai tiesas lēmumu var iesniegt protestu sešu mēnešu laikā no tā pieņemšanas dienas.

238. pants. Blakus sūdzības forma, saturs un iesniegšanas kārtība

(1) Blakus sūdzību sastāda atbilstoši šā likuma 185. panta prasībām.

(2) Blakus sūdzību iesniedz tai rajona (pilsētas) tiesai, kura lēmumu pieņēmusi. Rajona (pilsētas) tiesa blakus sūdzību kopā ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem triju darbdienu laikā pēc blakus sūdzības iesniegšanas termiņa beigām nosūta apgabaltiesai pēc piekritības.

239. pants. Lemšana par blakus sūdzību

Pēc blakus sūdzības saņemšanas apgabaltiesā tiesnesis lemj par tās virzību atbilstoši šā likuma 187., 188., 189. un 190. panta nosacījumiem.

240. pants. Blakus sūdzības izskatīšanas kārtība

(1) Blakus sūdzību izskata koleģiāli triju tiesnešu sastāvā viena mēneša laikā pēc tās pieņemšanas un tiesvedības ierosināšanas.

(2) Blakus sūdzību izskata rakstveida procesā.

241. pants. Par blakus sūdzību pieņemtais lēmums

(1) Apgabaltiesai, izskatot blakus sūdzību, ir tiesības:

1) atstāt lēmumu negrozītu, bet sūdzību noraidīt;

2) atcelt lēmumu pilnībā vai tā daļā un ar savu lēmumu izlemt jautājumu pēc būtības;

3) grozīt lēmumu.

(2) Par blakus sūdzību pieņemtais lēmums nav pārsūdzams un stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

31. nodaļa
Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana apelācijas instances tiesā

242. pants. Tiesības iesniegt apelācijas sūdzību

(1) Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu var iesniegt procesa dalībnieks.

(2) Prokurors par pirmās instances tiesas spriedumu var iesniegt apelācijas protestu. Protestu iesniedz sešu mēnešu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Šādā gadījumā piemērojami visi šā likuma noteikumi, kas attiecas uz apelācijas sūdzības iesniegšanu un izskatīšanu, ja šajā likumā nav noteikts citādi.

243. pants. Apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņš un kārtība

(1) Pirmās instances tiesas spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā apgabaltiesā 10 darbdienu laikā no sprieduma paziņošanas dienas.

(2) Apelācijas sūdzību adresē apgabaltiesai, bet iesniedz pirmās instances tiesā, kas taisījusi spriedumu.

(3) Pirmās instances tiesa apelācijas sūdzību kopā ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem triju darbdienu laikā pēc apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņa beigām nosūta apgabaltiesai pēc piekritības.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

244. pants. Apelācijas sūdzības saturs

Apelācijas sūdzību sastāda atbilstoši šā likuma 185. panta prasībām. Apelācijas sūdzībā attiecībā uz sprieduma nepareizību norāda apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatu:

1) kādu materiālo tiesību normu pirmās instances tiesa nepareizi piemērojusi vai iztulkojusi vai kādu procesuālo tiesību normu pārkāpusi un kā tas ietekmējis lietas izspriešanu;

2) kādus pierādījumus pirmās instances tiesa nepareizi novērtējusi, kā izpaužas lietas apstākļu juridiskā novērtējuma nepareizība un kā tas ietekmējis lietas izspriešanu.

245. pants. Lemšana par apelācijas sūdzības virzību

(1) Pēc apelācijas sūdzības saņemšanas apgabaltiesā tiesnesis paziņo lietas dalībniekiem, kurš tiesnesis un kāds tiesas sastāvs izlemj jautājumu par apelācijas sūdzības virzību, nosakot vismaz piecas dienas ilgu termiņu, līdz kura beigām procesa dalībnieki var pieteikt noraidījumu. Pēc šā termiņa beigām apgabaltiesas tiesnesis pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par apelācijas sūdzības pieņemšanu un apelācijas tiesvedības ierosināšanu;

2) par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības.

(2) Pārliecinājies, ka apelācijas sūdzība atbilst šā likuma prasībām un pastāv vismaz viens no šā likuma 244. pantā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, apgabaltiesas tiesnesis pēc šā panta pirmajā daļā minētā termiņa beigām pieņem lēmumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu.

(3) Apgabaltiesas tiesnesis pēc šā panta pirmajā daļā minētā termiņa beigām pieņem lēmumu par apelācijas sūdzības atstāšanu bez virzības, ja pastāv kāds no šā likuma 190. panta pirmajā daļā minētajiem apstākļiem.

(4) Ja apgabaltiesas tiesnesis konstatē, ka apelācijas tiesvedības ierosināšana ir atsakāma, jo pastāv kāds no šā likuma 189. pantā minētajiem apstākļiem vai nepastāv neviens no šā likuma 244. pantā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, jautājumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu izlemj trīs tiesneši koleģiāli 10 darbdienu laikā pēc šā panta pirmajā daļā minētā termiņa beigām.

(5) Ja apelācijas sūdzība atbilst šā likuma prasībām un ja kaut viens no trim apgabaltiesas tiesnešiem uzskata, ka pastāv vismaz viens no šā likuma 244. pantā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, apgabaltiesas tiesneši pieņem lēmumu par apelācijas tiesvedības ierosināšanu.

(6) Ja apgabaltiesas tiesneši vienbalsīgi atzīst, ka pastāv kāds no šā likuma 189. pantā minētajiem apstākļiem vai nepastāv neviens no šā likuma 244. pantā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, viņi pieņem lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību. Lēmumu sastāda rezolūcijas veidā, norādot tiesnešus, kuri pieņēma lēmumu, un lēmuma motīvus.

(7) Ja šā likuma 189. pantā minētos apstākļus konstatē, izskatot sūdzību pēc būtības, tiesa pieņem lēmumu par apelācijas tiesvedības izbeigšanu.

246. pants. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanas kārtība apelācijas instances tiesā

(1) Apelācijas instances tiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata koleģiāli triju tiesnešu sastāvā.

(2) Ja apelācijas instances tiesa administratīvā pārkāpuma lietu izskata mutvārdu procesā, tiesas sēde notiek saskaņā ar šā likuma 26. nodaļas nosacījumiem, ievērojot, ka paskaidrojumus vai liecības pirmais sniedz apelācijas sūdzības iesniedzējs, bet, ja sūdzību iesniedza gan pie atbildības saucamā persona, gan cietušais vai aizskartais mantas īpašnieks, — pie atbildības saucamā persona.

(3) Uz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu apelācijas instances tiesā attiecas šā likuma 25. un 26. nodaļas nosacījumi.

(4) Ja apgabaltiesa, izskatot lietu, atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 226. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

(5) Apelācijas instances tiesa neatkarīgi no apelācijas sūdzības motīviem atceļ pirmās instances tiesas nolēmumu un nosūta administratīvā pārkāpuma lietu jaunai izskatīšanai, ja administratīvā pārkāpuma lietā nav:

1) pilna nolēmuma;

2) tiesas sēdes protokola vai tiesas sēdes audioieraksta vai ir būtiski trūkumi tiesas sēdes protokolā vai tiesas sēdes audioierakstā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

247. pants. Apelācijas instances tiesas nolēmums

(1) Apelācijas instances tiesa sastāda nolēmumu atbilstoši šā likuma 28., 29. un 30. nodaļas nosacījumiem.

(2) Apelācijas instances tiesas nolēmums administratīvā pārkāpuma lietā nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

32. nodaļa
Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšana sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem

248. pants. Jaunatklāti apstākļi

Par jaunatklātiem apstākļiem atzīstami šādi apstākļi:

1) apstākļi, kas, pieņemot nolēmumu, nav bijuši zināmi iestādei vai tiesai un kas paši par sevi vai kopā ar agrāk konstatētajiem apstākļiem norāda, ka administratīvi sodītā persona nav izdarījusi administratīvo pārkāpumu;

2) ar spēkā stājušos nolēmumu krimināllietā konstatētas apzināti nepatiesas liecinieku liecības, apzināti nepatiess eksperta atzinums, apzināti nepatiess tulkojums, viltoti rakstveida vai lietiskie pierādījumi, kas bijuši par pamatu prettiesiska tiesas nolēmuma vai iestādes lēmuma pieņemšanai;

3) ar spēkā stājušos nolēmumu krimināllietā konstatētas iestādes, tiesas vai prokurora darbības, kuru dēļ taisīts prettiesisks spriedums vai lēmums;

4) tiesas sprieduma vai iestādes lēmuma atcelšana, kas bija par pamatu tam, lai šajā administratīvā pārkāpuma lietā taisītu attiecīgu lēmumu vai spriedumu;

5) Eiropas Cilvēktiesību tiesas vai citas starptautiskas vai pārnacionālas tiesas nolēmums, no kura izriet, ka nolēmums administratīvā pārkāpuma lietā, kas stājies spēkā, neatbilst Latvijai saistošiem starptautiskiem normatīvajiem aktiem;

6) administratīvā pārkāpuma lietas izspriešanā piemērotās tiesību normas atzīšana par neatbilstošu augstāka juridiskā spēka tiesību normai.

249. pants. Pieteikuma iesniegšana

(1) Ja ir stājies spēkā nolēmums administratīvā pārkāpuma lietā, sodītā persona, cietušais vai prokurors var lūgt, lai tiek ierosināta lieta sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem, iesniedzot pieteikumu:

1) par iestādes lēmuma atcelšanu — rajona (pilsētas) tiesai;

2) par rajona (pilsētas) tiesas un apgabaltiesas nolēmuma atcelšanu — apgabaltiesai.

(2) Pieteikumu var iesniegt triju mēnešu laikā no dienas, kad konstatēti apstākļi, kas ir par pamatu administratīvā pārkāpuma lietas jaunai izskatīšanai, vai ir stājies spēkā tiesas nolēmums.

(3) Pieteikumu nevar iesniegt, ja kopš nolēmuma spēkā stāšanās dienas ir pagājuši vairāk nekā trīs gadi. Šis nosacījums neattiecas uz gadījumiem, kad jaunatklātie apstākļi ir Eiropas Cilvēktiesību tiesas vai citas starptautiskas vai pārnacionālas tiesas nolēmums.

250. pants. Pieteikuma iesniegšanas termiņa aprēķināšana

Pieteikuma iesniegšanas termiņu aprēķina:

1) sakarā ar šā likuma 248. panta 1. punktā minētajiem apstākļiem — no šo apstākļu atklāšanas dienas;

2) šā likuma 248. panta 2. un 3. punktā minētajos gadījumos — no dienas, kad stājies spēkā attiecīgais nolēmums krimināllietā;

3) šā likuma 248. panta 4. punktā minētajā gadījumā — no dienas, kad stājies spēkā tiesas nolēmums, ar kuru atcelts spriedums administratīvajā lietā, civillietā vai krimināllietā, vai arī no dienas, kad atcelts iestādes lēmums, uz kuru pamatots spriedums vai lēmums, ko lūdz atcelt sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem;

4) šā likuma 248. panta 5. punktā minētajā gadījumā — no dienas, kad stājies spēkā Eiropas Cilvēktiesību tiesas vai citas starptautiskas vai pārnacionālas tiesas nolēmums, no kura izriet, ka administratīvā pārkāpuma process uzsākams no jauna;

5) šā likuma 248. panta 6. punktā minētajā gadījumā — no dienas, kad stājies spēkā Satversmes tiesas spriedums, sakarā ar kuru piemērotā tiesību norma zaudē spēku kā neatbilstoša augstāka juridiskā spēka tiesību normai.

251. pants. Pieteikuma izskatīšana

(1) Par pieteikuma sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem pieņemšanu lemj attiecīgās tiesas tiesnesis.

(2) Pieteikuma pieņemšana izskatīšanai atsakāma, ja nav ievērotas šā likuma 249. un 250. panta prasības. Par šādu rajona (pilsētas) tiesas lēmumu var iesniegt blakus sūdzību apgabaltiesā 10 darbdienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas. Par blakus sūdzību pieņemtais apgabaltiesas tiesneša lēmums nav pārsūdzams. Apgabaltiesas lēmums par šā likuma 249. panta pirmās daļas 2. punktā minēto pieteikumu nav pārsūdzams un stājas spēkā no tā pieņemšanas brīža.

(3) Pieteikumu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem izskata rakstveida procesā.

(4) Atkārtoti iesniegtus pieteikumus par vieniem un tiem pašiem apstākļiem atstāj bez izskatīšanas.

(5) Pieteikumu par rajona (pilsētas) tiesas vai apgabaltiesas nolēmuma atcelšanu izskata koleģiāli triju tiesnešu sastāvā.

252. pants. Tiesas nolēmums

(1) Tiesa, izskatījusi pieteikumu, pārbauda, vai apstākļi, uz kuriem norāda pieteikuma iesniedzējs, atzīstami par jaunatklātiem apstākļiem saskaņā ar šā likuma 248. pantā noteikto.

(2) Ja tiesa konstatē jaunatklātus apstākļus, tā apstrīdēto nolēmumu atceļ pilnībā un taisa jaunu nolēmumu administratīvā pārkāpuma lietā.

(3) Ja tiesa atzīst, ka pieteikumā norādītie apstākļi nav uzskatāmi par jaunatklātiem, tā pieteikumu noraida. Par šādu rajona (pilsētas) tiesas lēmumu var iesniegt sūdzību apgabaltiesā 10 dienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas. Pieņemtais lēmums par sūdzību, kuru izskata koleģiāli triju tiesnešu sastāvā, nav pārsūdzams, un tas stājas spēkā ar tā pieņemšanas brīdi.

32.[1] nodaļa
Administratīvā pārkāpuma procesā pieļautas prettiesiskas rīcības konstatēšana

(Nodaļa 21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

252.[1] pants. Pieteikuma iesniegšana

(1) Persona var iesniegt pieteikumu par administratīvā pārkāpuma procesā pieļautas prettiesiskas rīcības konstatēšanu, ja tas nepieciešams, lai persona varētu īstenot tiesības uz atlīdzinājumu par kaitējumu, kas tai nodarīts ar administratīvā pārkāpuma procesā veicamu publisko tiesību juridiskās personas rīcību.

(2) Persona pieteikumu var iesniegt, ja prettiesiskas rīcības konstatēšanu nav iespējams panākt, iesniedzot sūdzību administratīvā pārkāpuma procesā, vai nolēmumā par iesniegto sūdzību jautājums par prettiesiskas rīcības konstatēšanu nav izlemts.

(3) Pieteikumu var iesniegt viena mēneša laikā no dienas, kad stājies spēkā galīgais nolēmums administratīvā pārkāpuma lietā. Ja persona nav procesa dalībnieks, pieteikumu var iesniegt viena mēneša laikā no dienas, kad veikta prettiesiska rīcība.

(4) Pieteikumu iesniedz rajona (pilsētas) tiesā. Par rajona (pilsētas) tiesas vai apgabaltiesas rīcību pieteikumu iesniedz apgabaltiesā.

(5) Pieteikumu iesniedz tiesā atbilstoši pieteikuma iesniedzēja deklarētajai dzīvesvietai vai juridiskajai adresei. Ja personai nav deklarētās dzīvesvietas Latvijā vai juridiskās personas adrese neatrodas Latvijā, pieteikumu iesniedz tiesā atbilstoši prettiesiskas rīcības veikšanas vietai.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

252.[2] pants. Pieteikuma izskatīšana

.

(1) Par pieteikuma par administratīvā pārkāpuma procesā pieļautas prettiesiskas rīcības konstatēšanu pieņemšanu lemj attiecīgās tiesas tiesnesis.

(2) Pieteikuma pieņemšana izskatīšanai atsakāma, ja nav ievērotas šā likuma 252.[1] panta prasības. Par šādu rajona (pilsētas) tiesas tiesneša lēmumu var iesniegt blakus sūdzību apgabaltiesā 10 darbdienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas. Par blakus sūdzību pieņemtais apgabaltiesas tiesneša lēmums nav pārsūdzams. Ja pieteikums iesniedzams apgabaltiesā, apgabaltiesas tiesneša lēmums par atteikšanos pieņemt pieteikumu izskatīšanai nav pārsūdzams.

(3) Pieteikumu par administratīvā pārkāpuma procesā pieļautas prettiesiskas rīcības konstatēšanu izskata rakstveida procesā. Tiesa pēc savas iniciatīvas var izskatīt pieteikumu mutvārdu procesā, ievērojot šā likuma 25. un 26. nodaļas noteikumus.

(4) Pieteikumu par apgabaltiesas pieļautu prettiesisku rīcību izskata tā pati apgabaltiesa citā sastāvā vai, ja tas nav iespējams, cita apgabaltiesa.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

252.[3] pants. Tiesas lēmums

(1) Tiesa pieņem lēmumu par prettiesiskas rīcības konstatēšanu administratīvā pārkāpuma procesā vai pieteikuma noraidīšanu.

(2) Tiesas lēmums nav pārsūdzams.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

C daļa
Sodu izpilde

33. nodaļa
Sodu izpildes pamatnoteikumi

253. pants. Nolēmuma izpildes obligātums

Nolēmums par administratīvā soda piemērošanu (turpmāk — nolēmums par sodu) ir saistošs un obligāti izpildāms.

254. pants. Administratīvā soda izpildes pamats

Administratīvā soda izpildes pamats ir šajā likumā noteiktajā kārtībā spēkā stājies nolēmums par sodu.

255. pants. Administratīvā soda izpildes organizēšana un kontrole

Nolēmuma par sodu izpildi organizē un kontrolē tā iestāde, kuras amatpersona sākotnēji pieņēmusi nolēmumu par sodu (turpmāk — iestāde).

256. pants. Kārtība, kādā izpildāmi vairāki attiecībā uz vienu un to pašu personu pieņemti nolēmumi par sodu

Ja attiecībā uz vienu un to pašu personu pieņemti vairāki nolēmumi par sodu, katru nolēmumu izpilda atsevišķi.

257. pants. Nolēmuma par sodu izpildes izbeigšana

Nolēmuma par sodu izpildi izbeidz, ja:

1) iestājies izpildes noilgums;

2) sodītā juridiskā persona ir izslēgta no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra reģistriem;

3) sodītā persona ir mirusi;

4) likumā vai pašvaldību saistošajos noteikumos vairs nav paredzēta administratīvā atbildība par konkrēto pārkāpumu, ja vien attiecīgajā likumā nav noteikts citādi;

5) ir atcelts nolēmums par soda piemērošanu.

258. pants. Izpildes noilgums

(1) Nolēmums par sodu nav izpildāms, ja no tā spēkā stāšanās dienas ir pagājuši pieci gadi un tas nav izpildīts. Nolēmums par naudas soda piemērošanu nav izpildāms, ja no tā nodošanas piespiedu izpildei pagājuši pieci gadi un tas nav izpildīts.

(2) Nolēmuma par sodu darbības vai izpildes apturēšana aptur izpildes noilguma termiņa skaitīšanu.

(3) Saskaņā ar šajā likumā noteikto, atliekot nolēmuma par sodu izpildi uz laiku līdz vienam mēnesim, izpildes noilguma termiņa skaitīšanu aptur uz iesnieguma izskatīšanas laiku un līdz atliktā termiņa beigām.

(4) Ja nolēmuma izpildi aptur atbilstoši Civilprocesa likumā noteiktajam par izpildu lietvedības apturēšanu, izpildes noilguma laiks tiek apturēts līdz izpildu lietvedības atjaunošanai.

259. pants. Ar nolēmuma par sodu izpildi saistīto jautājumu izlemšana

(1) Par sodu izpildes ietvaros pieņemto lēmumu vai veikto darbību, kas pati par sevi skar būtiskas sodītās personas tiesības vai tiesiskās intereses vai arī būtiski apgrūtina sodītās personas tiesību vai tiesisko interešu īstenošanu, sodītā persona var iesniegt sūdzību.

(2) Sūdzību var iesniegt tās iestādes vadītājam, kurā tika pieņemts lēmums vai veiktas soda izpildes darbības, 10 darbdienu laikā no lēmuma paziņošanas vai darbības veikšanas dienas. Iestādes vadītājs sūdzību izskata un lēmumu pieņem rakstveida procesā 10 darbdienu laikā no sūdzības saņemšanas dienas.

(3) Iestādes vadītāja lēmumu 10 darbdienu laikā var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā atbilstoši personas deklarētajai dzīvesvietai vai juridiskajai adresei. Ja sodītajai personai nav deklarētās dzīvesvietas Latvijā, lēmumu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā atbilstoši administratīvā pārkāpuma konstatēšanas vietai. Sūdzību iesniedz iestādes vadītājam, kurš sūdzību un administratīvā pārkāpuma lietas materiālus nekavējoties nosūta izskatīšanai pēc piekritības. Rajona (pilsētas) tiesa lēmumu pieņem rakstveida procesā 10 darbdienu laikā no sūdzības saņemšanas dienas. Rajona (pilsētas) tiesas lēmums nav pārsūdzams.

(4) Tiesu izpildītāja darbības, ko viņš veicis nolēmuma par sodu piespiedu izpildes laikā, ir pārsūdzamas Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

260. pants. Procesuālo izdevumu un piespiedu naudas izpilde

(1) Procesuālo izdevumu un piespiedu naudas izpildes kārtība ir tāda pati, kāda noteikta naudas soda izpildei.

(2) Ja personai piemērots administratīvais sods un izņemtās mantas realizētas, tad no iegūtajiem līdzekļiem atskaita summu, kas nepieciešama naudas soda samaksai un to izdevumu segšanai, kuri ir saistīti ar izņemto mantu nogādāšanu glabāšanai, glabāšanu un realizāciju. Ministru kabinets nosaka minētās summas atskaitīšanas kārtību.

34. nodaļa
Pamatsodu izpilde

261. pants. Brīdinājuma izpildes kārtība

Brīdinājumu izpilda, to paziņojot.

262. pants. Naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņš

Sodītajai personai piemērotais naudas sods pilnā apmērā samaksājams ne vēlāk kā viena mēneša laikā no dienas, kad stājies spēkā nolēmums par sodu.

263. pants. Naudas soda brīvprātīgas izpildes kārtība

(1) Naudas sodu persona samaksā ar tā maksājumu pakalpojumu sniedzēja starpniecību, kuram ir tiesības sniegt maksājumu pakalpojumus Maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas likuma izpratnē, vai iestādē, ja attiecīgā iestāde šādu pakalpojumu sniedz.

(2) Naudas sodu sodītā persona var samaksāt arī pārkāpuma izdarīšanas vietā ar bezskaidras naudas pārskaitījumu, ja amatpersona, kas naudas sodu piemērojusi, šādu pakalpojumu sniedz.

(3) Veicot maksājumu, maksātājs norāda administratīvā pārkāpuma lietas numuru.

(4) Iekasējot naudas sodu, maksātājam izsniedz dokumentu, kurā papildus normatīvajos aktos par maksājumu veikšanu valsts budžetā noteiktajai obligāti norādāmajai informācijai norāda administratīvā pārkāpuma lietas numuru.

(5) Naudas soda iekasēšanas izdevumus sedz persona, kas maksā naudas sodu.

(6) Naudas sodus, kas piemēroti par likumos paredzētajiem administratīvajiem pārkāpumiem, ieskaita valsts budžetā, ja likumā nav paredzēts citādi. Naudas sodus, kas piemēroti par pašvaldību saistošajos noteikumos paredzētajiem administratīvajiem pārkāpumiem, ieskaita pašvaldību budžetos. Pašvaldību budžetos ieskaita arī tos naudas sodus, kurus par likumos paredzētajiem administratīvajiem pārkāpumiem piemērojušas pašvaldību amatpersonas.

(7) Publisko tiesību juridiskās personas amatpersona tai piemēroto naudas sodu maksā no saviem līdzekļiem.

264. pants. Pārmaksātā vai nepareizi iemaksātā naudas soda atmaksa

(1) Valsts budžetā pārmaksāto vai nepareizi iemaksāto naudas soda summu, pamatojoties uz Valsts ieņēmumu dienestam iesniegtu naudas soda maksātāja iesniegumu, atmaksā Valsts ieņēmumu dienests 15 darbdienu laikā no dienas, kad saņemts tās amatpersonas rakstveida atzinums, kura pieņēmusi lēmumu par naudas soda piemērošanu.

(2) Pašvaldības budžetā pārmaksāto vai nepareizi iemaksāto naudas soda summu, pamatojoties uz naudas soda maksātāja iesniegumu, atmaksā pašvaldība 15 darbdienu laikā no dienas, kad saņemts tās amatpersonas rakstveida atzinums, kura pieņēmusi lēmumu par naudas soda piemērošanu.

(3) Pārmaksāto naudas soda summu atmaksā, ja iesniegums iesniegts triju gadu laikā no dienas, kad ir stājies spēkā nolēmums par soda piemērošanu.

(4) Nepareizi iemaksāto naudas soda summu atmaksā, ja iesniegums iesniegts triju gadu laikā no dienas, kad maksājums saņemts valsts vai pašvaldības budžetā.

(5) Ja naudas soda maksātājs šā panta trešajā vai ceturtajā daļā minētajā termiņā nav iesniedzis iesniegumu, pārmaksāto vai nepareizi iemaksāto naudas soda summu neatmaksā.

(6) Šā panta noteikumi attiecas arī uz procesuālo izdevumu atmaksu.

265. pants. Naudas soda izpildes nodrošinājuma līdzekļi

(1) Lai nodrošinātu iespējamā vai piemērotā naudas soda izpildi, ja administratīvais pārkāpums izdarīts ar ārvalstī

reģistrētu transportlīdzekli vai ar transportlīdzekli, kura vadītājs, īpašnieks (valdītājs) vai turētājs ir ārvalsts fiziskā vai juridiskā persona, vai pārkāpumu izdarījis ārvalsts pārvadātājs, var piemērot vienu vai vairākus šādus nodrošinājuma līdzekļus:

1) aizturēt transportlīdzekļa vadītāja apliecību;

2) aizturēt transportlīdzekļa reģistrācijas dokumentus;

3) aizturēt transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numura zīmes;

4) uzlikt transportlīdzeklim imobilizatoru (riteņu bloķētāju).

(2) Lēmumu par naudas soda izpildes nodrošinājuma līdzekļa piemērošanu var pieņemt pēc administratīvā pārkāpuma procesa uzsākšanas, un tas ir spēkā līdz nolēmuma par sodu izpildei.

(3) Lēmumu par naudas soda izpildes nodrošinājuma līdzekļa piemērošanu paziņo personai, uz kuru tas attiecas.

(4) Lēmumu par naudas soda izpildes nodrošinājuma līdzekļa piemērošanu izpilda nekavējoties.
(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

266. pants. Nolēmuma par sodu izpildes atlikšana vai naudas soda sadalīšana daļās

(1) Ja ir objektīvi apstākļi, kuru dēļ sodītā persona naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņā nevar pilnā apmērā izpildīt nolēmumu par sodu, iestāde var atlikt tā izpildi uz laiku līdz vienam mēnesim.

(2) Ja ir objektīvi apstākļi, kuru dēļ sodītā persona naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņā nevar pilnā apmērā izpildīt nolēmumu par sodu, iestāde var sadalīt naudas soda izpildi daļās, nepārsniedzot sešu mēnešu periodu no dienas, kad nolēmums par sodu stājas spēkā.

(3) Sodītā persona rakstveida iesniegumu par nolēmuma par sodu izpildes atlikšanu vai naudas soda sadalīšanu daļās iesniedz iestādei naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa ietvaros.

(4) Sodītās personas rakstveida iesniegumu par nolēmuma par sodu izpildes atlikšanu vai naudas soda sadalīšanu daļās iestāde izskata 10 darbdienu laikā no lūguma saņemšanas dienas.

(5) Ja naudas soda izpilde ir sadalīta daļās un kārtējā daļa nav samaksāta noteiktajā termiņā, lēmumu par naudas soda izpildes sadalīšanu daļās atceļ. Šo lēmumu var pieņemt, pamatojoties tikai uz automātisku datu apstrādi.

(6) Ja iestādē saņemts iesniegums par naudas soda izpildes atlikšanu, uz iesnieguma izskatīšanas laiku un līdz atliktā termiņa beigām ir apturēts naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa tecējums.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

267. pants. Naudas soda izpilde nepilngadīgai sodītajai personai

(1) Ja nepilngadīgai sodītajai personai ir savi finanšu līdzekļi, naudas sodu maksā nepilngadīgā sodītā persona.

(2) Ja nepilngadīgai sodītajai personai nav savu finanšu līdzekļu, naudas sodu maksā nepilngadīgā likumiskie pārstāvji, izņemot gadījumus, kad nepilngadīgais ir nodots aprūpē audžuģimenei vai atrodas bērnu aprūpes iestādē.

268. pants. Atgādinājums par brīvprātīgas naudas soda izpildes termiņa beigām

(1) Ja šajā likumā noteiktajā kārtībā naudas sods nav izpildīts brīvprātīgi pilnā apmērā, sodītajai personai paziņo:

1) līdz kuram datumam nepieciešams naudas sodu samaksāt pilnā apmērā;

2) ka naudas soda nesamaksāšanas gadījumā nolēmums par sodu tiks nodots piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

(2) Atgādinājumu paziņo saprātīgā termiņā, ne vēlāk kā trīs darbdienas pirms brīvprātīgās naudas soda izpildes

termiņa beigām.

269. pants. Naudas soda piespiedu izpildes kārtība

(1) Iestāde pēc naudas soda brīvprātīgas izpildes termiņa beigām nekavējoties nodod nolēmumu par sodu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

(2) Piedziņu veic zvērināts tiesu izpildītājs Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

(3) Ja sodītā persona ir nepilngadīgais, piespiedu izpildes ietvaros veicamās darbības vērš pret tā likumisko pārstāvi, izņemot gadījumus, kad nepilngadīgais ir nodots aprūpē audžuģimenei vai atrodas bērnu aprūpes iestādē.

270. pants. Naudas soda piespiedu izpildes pabeigšana

Par naudas soda piespiedu izpildes pabeigšanu paziņo Tiesu izpildītāju likuma 160. panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā.

35. nodaļa
Papildsoda izpilde

271. pants. Kompetentās iestādes informēšana par izpildāmajiem papildsodiem

Iestāde pēc tam, kad stājies spēkā nolēmums par sodu, nekavējoties informē iestādi, kas ir kompetenta izpildīt tiesību atņemšanu un tiesību izmantošanas aizliegumu, par nepieciešamību izpildīt papildsodus atbilstoši tās darbību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem.

272. pants. Tiesību atņemšanas izpildes kārtība

Sodītajai personai piemēroto tiesību atņemšanu izpilda, izdarot attiecīgu ierakstu valsts informācijas sistēmā, kā arī izņemot dokumentu, kas apliecina personai piešķirtās tiesības, ja tas ir iespējams.

273. pants. Tiesību izmantošanas aizlieguma izpildes kārtība

Sodītajai personai piemēroto tiesību izmantošanas aizliegumu izpilda, neļaujot noteiktu laiku izmantot noteiktas tiesības, ieņemt noteiktus amatus, veikt noteikta veida darbību un izdarot par to attiecīgu ierakstu valsts informācijas sistēmā, kā arī izņem dokumentu, kas apliecina personai piešķirtās tiesības, ja tas ir iespējams.

D daļa
Starptautiskā sadarbība administratīvā pārkāpuma procesā

36. nodaļa
Eiropas Ekonomikas zonas valstu iestāžu sadarbība nolēmuma par finansiāla administratīvā soda piemērošanu paziņošanā

274. pants. Finansiāla administratīvā soda piedziņa no darba devēja, kas atrodas citā Eiropas Ekonomikas zonas valstī

Ja stājies spēkā nolēmums par finansiāla administratīvā soda piemērošanu darbinieku nosūtīšanas jomā darba devējam, kas atrodas citā Eiropas Ekonomikas zonas valstī, un tas nav izpildīts brīvprātīgi, Valsts darba inspekcija nosūta pieprasījumu par nolēmuma piespiedu izpildi attiecīgajai Eiropas Ekonomikas zonas valsts iestādei.

275. pants. Finansiāla administratīvā soda piedziņa no darba devēja, kas atrodas Latvijā

(1) Ja Valsts darba inspekcija ir saņēmusi citas Eiropas Ekonomikas zonas valsts iestādes pieprasījumu izpildīt spēkā stājušos nolēmumu par finansiāla administratīvā soda piemērošanu darbinieku nosūtīšanas jomā darba devējam, kas atrodas Latvijā, Valsts darba inspekcija nekavējoties paziņo nolēmumu par finansiāla administratīvā soda piemērošanu darba devējam, attiecībā uz kuru tas pieņemts.

(2) Saņēmis šā panta pirmajā daļā minēto nolēmumu par finansiāla administratīvā soda piemērošanu darbinieku nosūtīšanas jomā, darba devējs brīvprātīgi izpilda finansiālu administratīvo sodu atbilstoši šā likuma 263. pantā noteiktajai kārtībai.

(3) Ja darba devējs nav brīvprātīgi izpildījis finansiālu administratīvo sodu atbilstoši šā likuma 263. pantā noteiktajai kārtībai un finansiāla administratīvā soda izpilde nav atlikta vai minētais administratīvais sods nav sadalīts daļās atbilstoši šā likuma 266. pantā noteiktajai kārtībai, Valsts darba inspekcija rīkojas atbilstoši šā likuma 268. un 269. pantā noteiktajai kārtībai.

(4) Valsts darba inspekcija citas Eiropas Ekonomikas zonas valsts iestādes pieprasījumu par spēkā stājušos nolēmumu par finansiāla administratīvā soda piemērošanu darbinieku nosūtīšanas jomā darba devējam, kas atrodas Latvijā, nenodod izpildei, ja Iekšējā tirgus informācijas sistēmā (IMI):

1) nav ievietota informācija, kas ļauj identificēt sodīto darba devēju un izdarīto pārkāpumu;

2) nav norādīts datums, kad nolēmums kļuvis nepārsūdzams;

3) nav pievienots nolēmums, uz kura pamata izpildāms finansiāls administratīvais sods.

(5) Valsts darba inspekcija citas Eiropas Ekonomikas zonas valsts iestādes pieprasījumu par spēkā stājušos nolēmumu par finansiāla administratīvā soda piemērošanu darbinieku nosūtīšanas jomā darba devējam, kas atrodas Latvijā, var nenodot izpildei, ja ar finansiāla administratīvā soda izpildi tiek pārkāptas Latvijas Republikas Satversmē noteiktās pamattiesības.

37. nodaļa
Eiropas Savienības dalībvalstī pieņemta nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpilde Latvijā

276. pants. Nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildes saturs

(1) Eiropas Savienības dalībvalstī pieņemta nolēmuma par naudas sodu un procesuālo izdevumu atlīdzību (turpmāk — nolēmums par mantiska rakstura piedziņu) izpilde Latvijā ir šā nolēmuma pamatotības un tiesiskuma bezstrīda atzīšana un izpilde tādā pašā kārtībā kā tad, ja nolēmums būtu pieņemts Latvijā notikušā administratīvā pārkāpuma procesā.

(2) Eiropas Savienības dalībvalstī piemērotā soda pamatotības un tiesiskuma atzīšana neizslēdz tā saskaņošanu ar Latvijas normatīvajos aktos paredzēto sankciju par tādu pašu pārkāpumu.

(3) Ja Eiropas Savienības dalībvalstī ir pieņemts nolēmums par mantiska rakstura piedziņu sakarā ar nodarījumu, kurš Latvijā kvalificējams kā noziedzīgs nodarījums, to izpilda Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

277. pants. Nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildes noilgums

(1) Eiropas Savienības dalībvalstī pieņemta nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildi Latvijā ierobežo gan šajā likumā noteiktie izpildes noilgumi, gan attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts likumos noteiktie izpildes noilgumi.

(2) Apstākļi, kas ietekmē noilgumu tecējumu Eiropas Savienības dalībvalstī, tādā pašā mērā to ietekmē arī Latvijā.

278. pants. Dubultās sodīšanas nepieļaujamība

Latvijā neizpilda Eiropas Savienības dalībvalstī pieņemtu nolēmumu par mantiska rakstura piedziņu, ja šajā Eiropas Savienības dalībvalstī sodītā persona par to pašu pārkāpumu ir izpildījusi Latvijā vai trešā valstī pieņemtu nolēmumu par mantiska rakstura piedziņu, bijusi sodīta bez soda noteikšanas, no soda atbrīvota saskaņā ar amnestiju vai apžēlošanu vai ir attaisnota par to pašu pārkāpumu.

279. pants. Nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildes pamats

Pamats Eiropas Savienības dalībvalstī pieņemta nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildei ir:

1) Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentās iestādes nolēmums par mantiska rakstura piedziņu vai apliecināta tā kopija un īpašas formas apliecinājums;

2) fakts, ka personai, uz kuru attiecas mantiska rakstura piedziņa, Latvijā ir dzīvesvieta (juridiskajai personai — reģistrēta juridiskā adrese) vai pieder īpašums, vai ir citi ienākumi;

3) Latvijas tiesas nolēmums par Latvijā izpildāmās mantiska rakstura piedziņas noteikšanu.

280. pants. Nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildes atteikuma iemesli

(1) Nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildi var atteikt, ja:

1) nav atsūtīts īpašas formas apliecinājums vai tas ir nepilnīgs vai neatbilst nolēmuma saturam;

2) izpildot nolēmumu par mantiska rakstura piedziņu, tiks pārkāpts dubultās sodīšanas nepieļaujamības *(ne bis in idem)* princips;

3) ir pamats uzskatīt, ka sods noteikts personas rases, reliģiskās piederības, tautības, dzimuma vai politisko uzskatu dēļ;

4) nolēmums par mantiska rakstura piedziņu attiecas uz pārkāpumu, kas saskaņā ar Latvijas normatīvajiem aktiem nav sodāms;

5) soda izpildīšana Latvijā tiesiski nav iespējama;

6) soda izpildīšanai ir iestājies noilgums un nolēmums par mantiska rakstura piedziņu attiecas uz pārkāpumu, kas ir Latvijas jurisdikcijā;

7) Eiropas Savienības dalībvalstī sodītā persona nav sasniegusi vecumu, ar kuru iestājas administratīvā atbildība;

8) nolēmums par mantiska rakstura piedziņu pieņemts rakstveida procesā un Eiropas Savienības dalībvalstī sodītā persona pati personīgi vai ar aizstāvja starpniecību netika informēta par tiesībām pārsūdzēt nolēmumu tā izdevējas valsts tiesību aktos noteiktajā kārtībā;

9) noteiktā mantiska rakstura piedziņa nepārsniedz 70 *euro*.

(2) Nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildi var atteikt arī tad, ja tas pieņemts Eiropas Savienības dalībvalstī sodītās personas prombūtnē *(in absentia)* vai bez šīs personas piedalīšanās, izņemot gadījumus, kad sodītā persona:

1) ir saņēmusi pavēsti vai citādi informēta par to, ka nolēmumu var pieņemt bez tās klātbūtnes;

2) ir informēta par procesu un tiesas sēdē piedalījies tās aizstāvis;

3) ir saņēmusi nolēmumu par mantiska rakstura piedziņu un informējusi, ka šo nolēmumu neapstrīd, vai nav to pārsūdzējusi.

(3) Ja nolēmums par mantiska rakstura piedziņu ir pieņemts par pārkāpumiem ceļu satiksmē, tai skaitā par tādu

noteikumu neievērošanu, kuri attiecas uz braukšanas un atpūtas laikposmiem un bīstamām precēm, preču kontrabandu vai intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpumiem, pārbaudi attiecībā uz to, vai šis pārkāpums ir administratīvi sodāms vai noziedzīgs arī pēc Latvijas normatīvajiem aktiem, neveic.

281. pants. Kārtība, kādā izskata nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildes lūgumu

(1) Tiesa, saņemot Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentās iestādes pieņemtā nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildes lūgumu angļu valodā, nosūta to Tiesu administrācijai tulkojuma nodrošināšanai.

(2) Ja vienlaikus ir saņemti vairāki Eiropas Savienības dalībvalstu kompetento iestāžu lūgumi par šajās dalībvalstīs pieņemto nolēmumu par mantiska rakstura piedziņu izpildi attiecībā uz vienu un to pašu personu vai mantu, tiesa apvieno šo lūgumu pārbaudi vienā procesā.

(3) Ja Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentās iestādes sniegtā informācija nav pietiekama, tiesa var pieprasīt papildu informāciju vai dokumentus, nosakot to iesniegšanas termiņu.

282. pants. Latvijā izpildāmās mantiska rakstura piedziņas atzīšana un izpilde

(1) Nolēmumā noteiktās mantiska rakstura piedziņas izpildi Latvijā nosaka rajona (pilsētas) tiesas tiesnesis atbilstoši personas deklarētajai dzīvesvietai vai juridiskajai adresei, vai tās īpašuma atrašanās vietai. Ja personas dzīvesvieta vai juridiskā adrese, vai īpašuma atrašanās vieta nav zināma, Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentās iestādes lūgumu izskata Rīgas pilsētas tiesa.

(2) Nolēmumā par mantiska rakstura piedziņu konstatētie faktiskie apstākļi un personas vaina ir saistoši Latvijas tiesai.

(3) Ja persona, attiecībā uz kuru Eiropas Savienības dalībvalstī pieņemts nolēmums par mantiska rakstura piedziņu, iesniedz pierādījumu, ka nolēmums par mantiska rakstura piedziņu ir pilnīgi vai daļēji izpildīts, tiesa sazinās ar nolēmumu izsniegušo Eiropas Savienības dalībvalsti, lai saņemtu tās apstiprinājumu.

(4) Rajona (pilsētas) tiesas tiesnesis 20 darbdienu laikā rakstveida procesā izskata Eiropas Savienības dalībvalsts lūgumu par šajā dalībvalstī pieņemtā nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildi un, izvērtējis nosacījumus un atteikuma iemeslus, pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

1) par piekrišanu atzīt nolēmumu un izpildīt Eiropas Savienības dalībvalstī piemēroto mantiska rakstura piedziņu;

2) par atteikumu atzīt nolēmumu un izpildīt Eiropas Savienības dalībvalstī piemēroto mantiska rakstura piedziņu.

(5) Ja Eiropas Savienības dalībvalsts nolēmums attiecas uz diviem vai vairākiem pārkāpumiem un ne visi ir tādi, par kuriem iespējama soda izpilde Latvijā, tiesnesis pieprasa konkretizēt, kura soda daļa attiecas uz pārkāpumiem, kas atbilst šīm prasībām.

(6) Šā panta ceturtajā daļā minētais lēmums nav pārsūdzams, un par šā panta ceturtās daļas 2. punktā minēto lēmumu tiesnesis paziņo Eiropas Savienības dalībvalstī sodītajai personai un attiecīgās dalībvalsts kompetentajai iestādei.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

283. pants. Latvijā izpildāmā soda noteikšanas kārtība

(1) Pēc šā likuma 282. panta ceturtās daļas 1. punktā minētā lēmuma pieņemšanas tiesnesis saprātīgā termiņā Latvijā izpildāmo sodu nosaka rakstveida procesā, ja pret to neiebilst Eiropas Savienības dalībvalstī sodītā persona.

(2) Latvijā noteiktais sods nedrīkst pasliktināt Eiropas Savienības dalībvalstī sodītās personas stāvokli, taču tam pēc iespējas jāatbilst attiecīgajā dalībvalstī noteiktajam sodam.

(3) Vienlaikus ar paziņojumu par šā likuma 282. panta ceturtās daļas 1. punktā minēto lēmumu tiesnesis informē Eiropas Savienības dalībvalstī sodīto personu par tās tiesībām 10 darbdienu laikā no paziņojuma saņemšanas dienas iesniegt iebildumus pret Latvijā izpildāmā soda noteikšanu rakstveida procesā, pieteikt noraidījumu tiesnesim, iesniegt

viedokli par Latvijā izpildāmo sodu, kā arī par lēmuma pieejamības dienu.

(4) Ja Eiropas Savienības dalībvalstī sodītā persona ir iesniegusi iebildumus pret Latvijā izpildāmā soda noteikšanu rakstveida procesā, tiesnesis, cik drīz vien iespējams, jautājumu izlemj tiesas sēdē, piedaloties sodītajai personai. Sodītās personas neattaisnotas neierašanās gadījumā jautājumu var izlemt bez tās klātbūtnes.

(5) Tiesneša lēmumu par Latvijā izpildāmā soda noteikšanu Eiropas Savienības dalībvalstī sodītā persona 10 darbdienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas var pārsūdzēt apgabaltiesā apelācijas kārtībā.

(6) Sūdzību izskata tādā pašā kārtībā kā apelācijas sūdzību, kas iesniegta Latvijā notiekošā administratīvā pārkāpuma procesā, un tādā apjomā, kādu pieļauj Latvijai saistoši starptautiskie līgumi un šī nodaļa.

(7) Ja tiesneša lēmums par Latvijā izpildāmā soda noteikšanu likumā noteiktajā laikā nav pārsūdzēts vai lēmums ir pārsūdzēts un apgabaltiesa to atstājusi spēkā, lēmumu izpilda tādā pašā kārtībā kā Latvijā pieņemtu lēmumu par administratīvā soda piemērošanu. Lēmumam pievieno Eiropas Savienības dalībvalsts lūgumu.

284. pants. Latvijā izpildāmās mantiska rakstura piedziņas noteikšana

(1) Eiropas Savienības dalībvalstī piemērotā naudas soda un procesuālo izdevumu apmēru aprēķina pēc *euro* valūtas kursa, kāds bija spēkā nolēmuma pasludināšanas dienā.

(2) Latvijā izpildāmā naudas soda un procesuālo izdevumu samaksu tiesa var atlikt uz laiku, kas nav ilgāks par vienu mēnesi no dienas, kad lēmums stājies spēkā, vai sadalīt termiņos, nepārsniedzot sešu mēnešu periodu no lēmuma spēkā stāšanās dienas. Eiropas Savienības dalībvalstī noteiktā naudas soda un procesuālo izdevumu samaksas sadalīšana termiņos vai atlikšana ir saistoša Latvijas tiesai, tomēr tiesa var papildus noteikt izpildes atvieglojumus, nepārsniedzot šajā daļā noteiktās robežas.

(3) Ja mantiska rakstura piedziņa nav izpildāma Latvijā, tad rajona (pilsētas) tiesas tiesnesis informē Eiropas Savienības dalībvalsts kompetento iestādi par nespēju izpildīt lūgumu par mantiska rakstura piedziņu un lūdz atsaukt lūgumu.

285. pants. Ar nolēmuma izpildi saistīto jautājumu izlemšanas kārtība

(1) Ar nolēmuma izpildi saistītos jautājumus pēc iespējas ātrāk izlemj rajona (pilsētas) tiesas tiesnesis rakstveida procesā.

(2) Lēmumus, kas pieņemti šajā pantā noteiktajā kārtībā skatītajos jautājumos, var pārsūdzēt 10 darbdienu laikā no lēmuma paziņošanas dienas. Sūdzības iesniegšana neaptur lēmuma izpildi. Apgabaltiesas tiesnesis sūdzību izskata rakstveida procesā, pamatojoties uz lietā esošajiem materiāliem.

286. pants. Ar naudas soda izpildi saistītie jautājumi

(1) Ja sods piemērots Eiropas Savienības dalībvalstī un noteikts izpildei Latvijā, to izpilda tādā pašā kārtībā kā Latvijā notikuša administratīvā pārkāpuma procesā piemēroto sodu, ievērojot izņēmumus, kas noteikti šajā pantā.

(2) Naudas summas, kas tiek maksātas, izpildot tiesneša lēmumu par Latvijā izpildāmā soda noteikšanu, ieskaita valsts budžetā, ja līgumā ar Eiropas Savienības dalībvalsti nav paredzēts citādi.

(3) Tiesneša lēmumu par Latvijā izpildāmo mantiska rakstura piedziņu tiesa, kas pieņēmusi lēmumu pirmajā instancē, nodod izpildei Eiropas Savienības dalībvalstī sodītajai personai ne vēlāk kā septiņu darbdienu laikā pēc tā stāšanās spēkā vai pēc lietas saņemšanas no apelācijas instances tiesas. Pirmās instances tiesa kontrolē lēmuma par Latvijā izpildāmā soda noteikšanu brīvprātīgu izpildi, kā arī nodod lietu piespiedu izpildei šajā likumā noteiktajā kārtībā.

287. pants. Mantiska rakstura piedziņas izpildes izbeigšana

(1) Mantiska rakstura piedziņas izpildi izbeidz, ja Eiropas Savienības dalībvalstī atcelts notiesājošais nolēmums par mantiska rakstura piedziņu.

(2) Attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts lēmumi par soda samazināšanu vai amnestijas vai apžēlošanas akta izdošanu ir saistoši Latvijai.

288. pants. Latvijas tiesas paziņojumi Eiropas Savienības dalībvalstij

Tiesa informē attiecīgo Eiropas Savienības dalībvalsts kompetento iestādi par:

1) atteikumu atzīt nolēmumu par mantiska rakstura piedziņu un izpildīt šajā Eiropas Savienības dalībvalstī piemēroto sodu;

2) lēmumu par Latvijā izpildāmā soda noteikšanu;

3) soda izpildes pabeigšanu.

38. nodaļa
Latvijā pieņemta nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpilde Eiropas Savienības dalībvalstī

289. pants. Kārtība, kādā Latvija prasa nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildi Eiropas Savienības dalībvalstī

(1) Iestāde, kuras amatpersona sākotnēji pieņēmusi nolēmumu par mantiska rakstura piedziņu, šo nolēmumu kopā ar šā panta otrajā daļā minēto īpašas formas apliecinājumu nosūta Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajai iestādei, ja izpildīt Latvijā pieņemto nolēmumu par mantiska rakstura piedziņu nav iespējams, jo sodītās personas dzīvesvieta (juridiskajai personai — reģistrētā juridiskā adrese), tai piederošais īpašums vai tās ienākumi ir citā Eiropas Savienības dalībvalstī, un ja noteiktā mantiska rakstura piedziņa pārsniedz 70 *euro*.

(2) Ministru kabinets nosaka īpašas formas apliecinājumu un tā saturu mantiska rakstura piedziņas nodrošināšanai sadarbībā ar Eiropas Savienības dalībvalstīm.

(3) Iestāde, izmantojot Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla krimināllietās tīmekļvietni, noskaidro tās Eiropas Savienības dalībvalsts kompetento vai izpildes iestādi, kurai adresējams lūgums par mantiska rakstura piedziņu, un nosūta tai pieņemto nolēmumu un īpašas formas apliecinājumu.

(4) Pirms materiālu nosūtīšanas iestāde var lūgt Eiropas Savienības dalībvalsts viedokli par to, vai nodarījums, par kuru piemērots sods, ir sodāms arī saskaņā ar šīs dalībvalsts likumu.

290. pants. Ar nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu nosūtīšanu izpildei saistītās sekas

Pēc tam kad Latvijā pieņemtais nolēmums par mantiska rakstura piedziņu nosūtīts izpildei Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajai iestādei un attiecīgā šīs dalībvalsts kompetentā iestāde ir pieņēmusi lēmumu par piekrišanu atzīt nolēmumu un izpildīt Latvijā noteikto sodu, Latvijas iestāde neveic nekādas ar mantiska rakstura piedziņas izpildi saistītas darbības.

291. pants. Informācija, ko sniedz iestāde

Ja ir nosūtīti materiāli par soda izpildīšanu Eiropas Savienības dalībvalstī un saņemta šīs dalībvalsts piekrišana atzīt nolēmumu un izpildīt Latvijā noteikto sodu, iestāde informē par to sodīto personu.

292. pants. Nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildes tiesību atgūšana

Latvija atgūst nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildes tiesības, ja:

1) atsauc nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildi Eiropas Savienības dalībvalstī;

2) attiecīgā dalībvalsts informē Latviju par pilnīgu vai daļēju nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu neizpildi.

39. nodaļa
Divpusējie un daudzpusējie nolīgumi par sadarbību sodu izpildē

293. pants. Saistība ar citiem nolīgumiem un pasākumiem

Šā likuma 37. un 38. nodaļas noteikumi neliedz Eiropas Savienības dalībvalstīm savstarpēji piemērot divpusējos vai daudzpusējos nolīgumus vai pasākumus tiktāl, ciktāl šādi nolīgumi vai pasākumi ļauj pārsniegt minēto nodaļu noteikumos ietvertās prasības un palīdz vienkāršot vai atvieglot procedūras attiecībā uz nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpildi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

294. pants. Latvijas sadarbība sodu izpildē ar valsti, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts

(1) Valstī, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, piemērotā soda izpilde Latvijā iespējama, ja Latvija ar šo valsti ir noslēgusi nolīgumu par sadarbību sodu izpildē. Soda izpilde Latvijā notiek atbilstoši attiecīgajā nolīgumā ietvertajiem noteikumiem. Ja nolīgumā par sadarbību sodu izpildē nav attiecīgā regulējuma, piemērojams Latvijas likums.

(2) Valstī, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, piemērotā soda izpilde Latvijā ir šā soda pamatotības un tiesiskuma bezstrīda atzīšana un izpilde tādā pašā kārtībā kā tad, ja sods būtu noteikts Latvijā notikušā administratīvā pārkāpuma procesā.

(3) Valstī, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, piemērotā soda pamatotības un tiesiskuma atzīšana neizslēdz tā saskaņošanu ar Latvijas normatīvajos aktos paredzēto sankciju par tādu pašu pārkāpumu.

295. pants. Valsts, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, sadarbība ar Latviju sodu izpildē

(1) Latvijā piemērotā soda izpildi valstī, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, var prasīt, ja Latvija ar šo valsti ir noslēgusi nolīgumu par sadarbību sodu izpildē. Soda izpilde valstī, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, notiek atbilstoši minētajā nolīgumā ietvertajiem noteikumiem.

(2) Latvijā piemērotā soda izpilde valstī, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, ir šā soda pamatotības un tiesiskuma bezstrīda atzīšana un izpilde tādā pašā kārtībā kā tad, ja sods būtu noteikts Latvijā notikušā administratīvā pārkāpuma procesā.

E daļa
Administratīvā pārkāpuma process elektroniskā vidē

(Daļa 21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

40. nodaļa
Informācijas sistēmas administratīvā pārkāpuma procesā

(Nodaļa 21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

296. pants. Informācijas sistēmas un personas datu apstrādes mērķis

(1) Administratīvā pārkāpuma procesa atbalsta sistēma un Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrs (turpmāk šajā nodaļā — informācijas sistēma) ir valsts informācijas sistēma, kas nodrošina iestādes, amatpersonas un augstākas amatpersonas uzdevumu īstenošanu elektroniskā vidē un ar administratīvā pārkāpuma procesu saistītas informācijas apstrādi.

(2) Informācijas sistēmā apstrādā personu identificējošus datus, kontaktinformāciju un citus personas datus,

tostarp īpašo kategoriju datus, lai identificētu personu un ar to sazinātos, nodrošinātu efektīvu administratīvā pārkāpuma procesu, kā arī noskaidrotu apstākļus, kam ir nozīme administratīvā pārkāpuma lietas pareizā izlemšanā.

(3) Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistru administratīvā pārkāpuma procesā izmanto, lai nodrošinātu procesa īstenošanu par šā likuma 162. panta pirmajā daļā minētu administratīvo pārkāpumu.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

297. pants. Informācijas sistēmas un tajā iekļauto personas datu pārzinis

(1) Administratīvā pārkāpuma procesa atbalsta sistēmas pārzinis ir Iekšlietu ministrijas Informācijas centrs.

(2) Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra pārzinis ir valsts akciju sabiedrība "Ceļu satiksmes drošības direkcija".

(3) Informācijas sistēmā iekļauto personas datu pārzinis ir persona, kura veic administratīvā pārkāpuma procesu, un iestāde, kura organizē un kontrolē nolēmuma par sodu izpildi.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

298. pants. Informācijas sistēmā iekļaujamā informācija

(1) Informācijas sistēmā sagatavo vai augšupielādē un glabā ar administratīvā pārkāpuma procesu saistīto informāciju.

(2) Amatpersona, augstāka amatpersona vai iestāde nodrošina, ka tās sagatavoto informāciju iekļauj informācijas sistēmā nekavējoties, bet ne vēlāk kā nākamajā darbdienā. Cita informācija iekļaujama informācijas sistēmā piecu darbdienu laikā.

(3) Informācijas sistēmas auditācijas pieraksti, kas saistīti ar šā likuma 301. panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā parakstītu dokumentu, glabājami atbilstoši administratīvā pārkāpuma lietai noteiktajam glabāšanas termiņam.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

299. pants. Informācijas sistēmas izmantošana

(1) Informācijas sistēmā iekļautos personas datus apstrādā persona, kura veic administratīvā pārkāpuma procesu, prokurors un iestāde, kura organizē un kontrolē nolēmuma par sodu izpildi, kā arī nodarbinātais, kurš īsteno nepieciešamās atbalsta funkcijas.

(2) Personai, kura veic administratīvā pārkāpuma procesu, un iestādei, kura organizē un kontrolē nolēmuma par sodu izpildi, ir tiesības piekļūt administratīvā pārkāpuma lietai attiecīgajā administratīvā pārkāpuma procesā. Prokuroram ir tiesības piekļūt visām administratīvā pārkāpuma lietām.

(3) Personai, kura veic administratīvā pārkāpuma procesu, ir tiesības izmantot pie administratīvās atbildības saucamās personas vai aizskartā mantas īpašnieka personas datus, lai noskaidrotu citu administratīvā pārkāpuma procesu, kurā tā pati persona ir pie administratīvās atbildības saucamā persona, sodītā persona vai aizskartais mantas īpašnieks, un piekļūt šai administratīvā pārkāpuma lietai.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

41. nodaļa
Dokumentu pārvēršana elektroniskā formā, parakstīšana un informācijas aprite

(Nodaļa 21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

300. pants. Dokumentu pārvēršana

(1) Papīra formā esošu dokumentu pārvērš elektroniskā formā, ievērojot šādas prasības:

1) dokumentu apliecina ar kvalificētu elektronisko zīmogu Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 23.

jūlija regulas ES Nr. 910/2014 par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ direktīvu 1999/93/EK (turpmāk — regula Nr. 910/2014) 3. panta 27. punkta izpratnē vai kvalificētu elektronisko parakstu regulas Nr. 910/2014 3. panta 12. punkta izpratnē un kvalificētu laika zīmogu regulas Nr. 910/2014 3. panta 34. punkta izpratnē;

2) nodrošina papīra formā esoša dokumenta satura attēlojumu un atbilstību tam noteiktajā dokumenta glabāšanas laikā;

3) nodrošina dokumenta satura lasīšanu elektroniski cilvēklasāmā formātā un atvasinājumu veidošanu papīra formā;

4) dokuments ir aizsargāts pret papildinājumiem vai citām izmaiņām.

(2) Papīra formā esošu dokumentu, ja tas ir pārvērsts elektroniskā formā, glabā līdz galīgā nolēmuma spēkā stāšanās brīdim. Sodu izpildes stadijā šādu dokumentu glabā līdz nolēmuma par sodu izpildei vai tās izbeigšanai.

(3) Elektroniskā formā pārvērstam dokumentam ir tāds pats juridiskais spēks kā pārvērstajam papīra formā esošajam dokumentam.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

301. pants. Dokumentu parakstīšana

(1) Prasība pēc personas paraksta ir izpildīta arī tad, ja dokuments ir sagatavots Administratīvā pārkāpuma procesa atbalsta sistēmā, Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā, Tiesu informatīvajā sistēmā vai e-lietas portālā un parakstīts ar elektronisko parakstu regulas Nr. 910/2014 3. panta 10. punkta izpratnē.

(2) Prasība pēc personas paraksta ir izpildīta arī tad, ja procesuālā darbība vai personas gribas izpaudums (piemēram, personas apliecinājums, ka tā ir brīdināta par krimināltatbildību, mutvārdu pilnvarojums pārstāvim vai aizstāvim vai tā atsaukums vai mutvārdu lūgums) ir fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

302. pants. Informācijas iesniegšana un pieejamība e-lietas portālā

(1) Procesuālo dokumentu vai citu informāciju var paziņot vai nodrošināt tiesības iepazīties ar administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem, informējot personu par dokumenta vai lietas materiālu pieejamību e-lietas portālā, ja persona ir piekritusi izmantot šādu saziņas veidu.

(2) Piekrišanu saziņai izmantot e-lietas portālu persona norāda iesniegumā, sūdzībā vai citā amatpersonai, augstākai amatpersonai vai tiesai iesniedzamā dokumentā.

(3) Persona, kura piedalās administratīvā pārkāpuma procesā, var iesniegt dokumentus vai paziņot informāciju, izmantojot e-lietas portālu.

(4) Informācijas paziņošanas brīdi e-lietas portālā un tiesības atteikties no informācijas pieejamības oficiālās elektroniskās adreses kontā nosaka saskaņā ar šā likuma 81. panta $1.^1$ un $1.^2$ daļu.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

42. nodaļa
Automatizēta lēmuma pieņemšana

(Nodaļa 21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

303. pants. Automatizētas lēmuma pieņemšanas pamatnoteikumi

(1) Automatizēta lēmuma pieņemšana notiek bez personas, kas veic administratīvā pārkāpuma procesu, vai cita lēmuma pieņēmēja iesaistes, pamatojoties tikai uz automātisku datu apstrādi.

(2) Automatizēta lēmuma pieņemšana ir pieļaujama tikai šajā likumā tieši noteiktā gadījumā.

(3) Lēmuma pieņemšanā neizmanto mašīnmācīšanās metodes.
(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

304. pants. Tiesības saņemt paskaidrojumu

(1) Personai, kuru skar automatizēti pieņemts lēmums, ir tiesības saņemt jēgpilnu un visaptverošu informāciju par automatizētā lēmuma pieņemšanā izmantotajiem datiem, lēmuma pieņemšanas shēmu un tā sekām, kā arī lēmuma pieņemšanā un lēmuma pieņemšanas sistēmas izveidē iesaistītajām personām. Šādu informāciju pievieno lēmumam.

(2) Personai, kuru skar automatizēti pieņemts lēmums, ir tiesības pieprasīt, lai iestāde izskaidro lēmumu mutvārdos vai rakstveidā. Tas neietekmē lēmuma spēkā stāšanos vai termiņus.

(3) Iestāde rakstveida skaidrojumu sniedz septiņu dienu laikā no lūguma saņemšanas dienas vai arī informē personu, norādot saprātīgu termiņu, kādā iestāde sniegs tās pieprasīto skaidrojumu.
(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

305. pants. Automatizēti pieņemta lēmuma saturs un apliecināšana

(1) Lēmumā norāda, ka tas ir pieņemts, pamatojoties tikai uz automātisku datu apstrādi.

(2) Lēmumā kā amatpersonu norāda iestādes struktūrvienību, kura nodrošina lēmuma pieņemšanu un tiesības saņemt paskaidrojumu par lēmumu.

(3) Lēmumu apliecina ar kvalificētu elektronisko zīmogu regulas Nr. 910/2014 3. panta 27. punkta izpratnē un kvalificētu laika zīmogu regulas Nr. 910/2014 3. panta 34. punkta izpratnē.
(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

306. pants. Sūdzība par automatizēti pieņemtu lēmumu

(1) Lēmumu persona var pārsūdzēt viena mēneša laikā no tā paziņošanas dienas.

(2) Lēmumu par sūdzību, kura iesniegta par automatizēti pieņemtu lēmumu, nevar pieņemt, pamatojoties tikai uz automātisku datu apstrādi.
(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

307. pants. Tiesības atcelt prettiesisku automatizēti pieņemtu lēmumu

(1) Amatpersona pēc savas iniciatīvas vai uz personas izteikta viedokļa pamata var atcelt automatizēti pieņemtu lēmumu, ja tas ir prettiesisks un par to nav iesniegta sūdzība. Atceļot lēmumu, amatpersona piemēro šā likuma 174. panta prasības.

(2) Ja par automatizēti pieņemtu lēmumu ir iesniegta sūdzība, amatpersona var atcelt pieņemto lēmumu un izbeigt administratīvā pārkāpuma procesu, nenosūtot sūdzību izskatīšanai pēc piekritības. Persona, kurai ir tiesības pārsūdzēt administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu, var pārsūdzēt šo lēmumu saskaņā ar šajā likumā noteikto administratīvā pārkāpuma lietā pieņemtā lēmuma pārsūdzēšanas kārtību.
(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss.

2. Procesuālās darbības, kas līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai uzsāktas saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, tiek arī pabeigtas kodeksā noteiktajā kārtībā. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa normas piemērojamas līdz attiecīgās administratīvā pārkāpuma lietvedības stadijas pabeigšanai (lietvedība iestādē, tiesā vai izpilde).

3. Administratīvo pārkāpumu lietās sakarā ar apstāšanās vai stāvēšanas noteikumu pārkāpšanu vai attiecībā uz pārkāpumiem, kuri fiksēti ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, ja pārkāpums izdarīts līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, procesu pabeidz, piemērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa un Ceļu satiksmes likuma normas.

4. Ja līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai ir izdarīti vairāki administratīvie pārkāpumi, lēmums par sodu vēl nav pieņemts un pārkāpumus izskata viena iestāde, sodu piemēro, ievērojot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 35. panta noteikumus par soda iekļaušanu.

5. Administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros pieņemto nolēmumu, kura pārsūdzību šis likums turpmāk neparedz, var pārsūdzēt, ja nolēmums tiek pieņemts līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai. Sūdzība iesniedzama Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzētajā termiņā. Sūdzību izskata saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa procesuālajām normām.

6. Persona, kurai ar administratīvo pārkāpumu nodarīts kaitējums, par cietušo administratīvā pārkāpuma lietā, kurā pārkāpums noticis pirms šā likuma spēkā stāšanās dienas, var pieteikties saskaņā ar šo likumu. Pieteikties par cietušo var līdz brīdim, kad augstāka amatpersona pieņēmusi lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā.

7. Administratīvā pārkāpuma procesā uzsāktās darbības pabeidz tā pati amatpersona, kura tās uzsākusi saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā noteiktajām pilnvarām, vai šīs amatpersonas tiesību pārņēmējs.

8. Amatpersonas, kuras neatbilst šā likuma 115. pantā noteiktajām izglītības prasībām, attiecīgo izglītību iegūst 10 gadu laikā no šā likuma spēkā stāšanās dienas. Ja pēc šā termiņa beigām amatpersonai līdz valsts noteiktā pensijas vecuma sasniegšanai atlikuši pieci gadi vai mazāk, tā var turpināt veikt administratīvā pārkāpuma procesu arī bez augstākās izglītības iegūšanas.

(11.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.06.2026.)

9. Tām procesuālajām stadijām, kuras, piemērojot šo pārejas noteikumu 2. punktu, tiek izskatītas saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu, netiek piemērota šajā likumā noteiktā procesuālo izdevumu atlīdzināšanas kārtība, izņemot noteikumus par gadījumiem, kad procesuālos izdevumus sedz no valsts vai pašvaldības līdzekļiem.

10. Šā likuma 37. nodaļu "Eiropas Savienības dalībvalstī pieņemta nolēmuma par mantiska rakstura piedziņu izpilde Latvijā" var piemērot, ja administratīvais pārkāpums izdarīts pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.11.2024. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

11. Grozījums šā likuma 71. panta otrās daļas 3. punktā un 115. panta pirmās daļas 17.[1] punkts stājas spēkā vienlaikus ar Nodokļu un muitas policijas likumu.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

12. Šā likuma 176.[1] pants stājas spēkā 2025. gada 1. martā.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

13. Līdz 2026. gada 31. maijam elektroniskā formā pārvērstu papīra dokumentu var apliecināt (šā likuma 300. panta pirmās daļas 1. punkts) arī tikai ar elektronisko parakstu regulas Nr. 910/2014 3. panta 10. punkta izpratnē.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

14. Šā likuma 302. pantu nepiemēro administratīvā pārkāpuma procesā iestādē un sodu izpildē, kā arī attiecībā uz personām, kas atrodas ieslodzījuma vietā, līdz 2025. gada 31. decembrim.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

15. Ar grozījumu spēkā stāšanos, kas paredz nepilngadīgajam nepiemērot piespiedu naudu, pienākumu atlīdzināt procesuālos izdevumus vai dabas resursiem nodarītos zaudējumus, nekavējoties izbeidzama nolēmuma izpilde šajā daļā.

(21.11.2024. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2025.)

16. Šā likuma 115. panta pirmās daļas 5.[1] punkts stājas spēkā 2025. gada 1. jūlijā.

(15.05.2025. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 10.06.2025.)

17. Grozījums par šā likuma 115. panta pirmās daļas 13. punkta izslēgšanu, kā arī 115. panta pirmās daļas 31.[1] punkts stājas spēkā 2026. gada 1. oktobrī.

(11.06.2026. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 20.06.2026.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija direktīvas 2014/67/ES par to, kā izpildīt direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu ("IMI regula").

Likums stājas spēkā 2020. gada 1. jūlijā.

Likums Saeimā pieņemts 2018. gada 25. oktobrī.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.12.2019. likumu, kas stājas spēkā 20.12.2019.)

Valsts prezidents *R. Vējonis*

Rīgā 2018. gada 14. novembrī

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"